

PODKUPNINE / V TURINU NADELI LISICE FRANCESCU MAFFIOLIJU IN ANTONIU MOSCONIJU

Sodniki segli v Fiatov vrh

Ugledna menedžerja obtožena kršenja zakona o javnem finansiranju strank in sodelovanja pri korupciji v obtežljivih okoliščinah - Cogefar-Impresit plačala 1, 8 milijarde lir podkupnine

OZN / SOGLASNI SKLEP VARNOSTNEGA SVETA

Sodišče za vojne zločine na Balkanu

Mednarodno sodišče prvič po Nürnbergu

NEW YORK - Varnostni svet Združenih narodov se je včeraj soglasno odločil za ustanovitev mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije. Generalni sekretar Združenih narodov bo v 60 dneh izdelal predloge o praktičnem delovanju sodišča, zatem pa bo Varnostni svet se enkrat razpravljal o Galijevega načrta.

Zaradi množicnih pobijan, posiljevanj, mučenj, etničnega čiščenja in balkanske različice fašističnih koncentracijskih taborov, ki so jih včeraj pokopali blizu Zvonika. Našli so jih v skupni grobnici, za njihovo smrt pa so po srbskem mnenju krivi Muslimani. Se en dan je moral počakati mednarodni konvokativ s človekoljubno pomočjo, ki so ga napotili v Gorazde k obkoljenim Muslimanom in bi moral to do mimo. Vse svetovne agencije so poročale, da bodo Muslimani pač morali potrpeti, ker Srbi pokopavajo svoje mrtve. Radovan Karadžić je lahko znova sporočil vesoljnemu svetu, da so Srbi za mir, vendar ga Muslimani ne hočejo.

Kot vselej so krivi drugi, tudi tokrat. Vendar se tehtnica pravice

prej zahtevala Francija. Francija in Italija sta generalnemu sekretarju Združenih narodov že predlagali natančne načrte o tem, kako naj deluje sodišče za vojne zločine. Večina dosedanjih poročil mednarodnih človekoljubnih organizacij obtožuje srbske vojaške sile, da najhuje kršijo človekove pravice na vojnih območjih, čeprav dokazi bremenijo tudi Hrvate in Muslimane.

Petclanska komisija VS ZN za raziskavo vojnih zločinov je pravkar končala raziskovanje in zbrala veliko podatkov o zrtvah in izvajalcih nečloveških dejanj na Balkanu. Komisiji Združenih narodov za človekove pravice je poročal nekdanji poljski premier Tadeusz Mazowiecki.

Medtem pa Združene države Amerike preučujejo možnosti za učinkovitejšo razdelitev hrane in druge človekoljubne pomoči v Bosni in Hercegovini. Predstavniki Clintonove administracije so povedali, da razmišljajo celo o uporabi vojskih letal z letalo-

nosilk v Sredozemskem morju. Ameriško obrambno ministrstvo je predsedniku Clintonu ponudilo vrsto predlogov, med njimi tudi odmetavanje pomoči s pomočjo padal, predvsem v vzhodnem delu BiH, ki je tako rekoč odrezan od sveta. Tovarna letala za prevoz pomoči naj bi pred srbskimi napadi zavarovali lovci z letalonosilke John F. Kennedy.

Ameriški predsednik se bo danes sestal z generalnim sekretarjem Združenih narodov Butrosom Galiem, da bi se pogovorila o učinkovitejšem razdeljevanju človekoljubne pomoči prebivalcem BiH. Ze nekaj dni pa se Clintonovi sodelavci o tem posvetujejo s predstavniki članic Varnostnega sveta Združenih narodov.

»Nismo preveč navdušeni nad ameriškim predlogom,« je povedal tiskovni predstavnik Unproforga v BiH Barry Frewer, saj naj bi bilo razdeljevanje človekoljubne pomoči z letali preveč zapleteno. (Reuter)

TURIN, MILAN - »Ciste roke« milanskih sodnikov so včeraj segle v sam vrh simbola italijanske zasebne industrije: po celi noči nadzorovanja njunih domov so karabinjerji nekaj pred 8. uro v Turinu natakili lisice Francescu Paolu Mattioliu, finančnemu direktorju grupe Fiat, in Antoniu Mosconiju, pooblaščenemu upravitelju zavarovalnice Toro Assicurazioni, ene najpomembnejših družb grupe Agnelli. Milanski sodniki ju dolžijo kršenja zakona o javnem finansiranju strank in sodelovanja pri korupciji v obtežljivih okoliščinah. Po aretacijah so karabinjerji temeljito preiskali njuna domova in urade, tudi na osrednjem sedežu Fiata na Korzu Marconi, medtem ko so aretirana prepeljali v milanski zapor San Vittorino. Mattioli je za svojega branilca imenoval znanega turinskega odvetnika Vittoria Chiusana, Mosconi pa odv. Ponzia iz Albe.

Turinsko podjetje je pozno dopoldne izdalo tiskovno noto, v kateri izraza veliko začudenje nad aretacijo svojih menedžerjev in jima izreka vso solidarnost. Pri Fiatu so prepričani, da bosta »Mattioli in Mosconi, ki sta svoje naloge vedno opravljala z največjo zavzetostjo in korektnostjo, čim prej dokazala svojo popolno nedolžnost«, tiskovno noto pa zaključujejo z upanjem, da bo sodstvo zadevo čim hitreje razjasnilo. Veliko začudenja in zbežanosti je vest o aretaciji uglednih Fiatovih menedžerjev

nico Enzo Tomaselli, ki sta ostala vsak pri svojem, glavni javni tožilec pa se je sestal z novim tajnikom PSI Benvenuto, od katerega je prejel zagotovilo o popolnem zaupanju stranke v sodstvo. V včerajšnji kroniki izstopata se odstop v Milanu priprtega generalnega direktorja družbe Anas Del Papa in zahteva rimskih sodnikov, naj parlament dovoli sodni postopek in arest za bivšega upravnega tajnika KD Severina Citaristija.

Milanski sodniki so včeraj soočili arhitekta Larinija in Craxijevo taj-

nico Enzo Tomaselli, ki sta ostala vsak pri svojem, glavni javni tožilec pa se je sestal z novim tajnikom PSI Benvenuto, od katerega je prejel zagotovilo o popolnem zaupanju stranke v sodstvo. V včerajšnji kroniki izstopata se odstop v Milanu priprtega generalnega direktorja družbe Anas Del Papa in zahteva rimskih sodnikov, naj parlament dovoli sodni postopek in arest za bivšega upravnega tajnika KD Severina Citaristija.

Milanski sodniki so včeraj soočili arhitekta Larinija in Craxijevo taj-

Z leve Mattioli, Gianni Agnelli in Cesare Romiti na arhivskem posnetku (Telefoto AP)

KOMENTAR

Prihaja novi Nürnberg

Božo KOVAC

Kot da bi nad njim že v vsej dokončnosti visel meč napovedanega sodišča za vojne zločine, tako je govoril voditelj bosanskih Srbov Radovan Karadžić na pogrebu osemindesetih Srbov, ki so jih včeraj pokopali blizu Zvonika. Našli so jih v skupni grobnici, za njihovo smrt pa so po srbskem mnenju krivi Muslimani. Se en dan je moral počakati mednarodni konvokativ s človekoljubno pomočjo, ki so ga napotili v Gorazde k obkoljenim Muslimanom in bi moral to do mimo. Vse svetovne agencije so poročale, da bodo Muslimani pač morali potrpeti, ker Srbi pokopavajo svoje mrtve. Radovan Karadžić je lahko znova sporočil vesoljnemu svetu, da so Srbi za mir, vendar ga Muslimani ne hočejo.

Kot vselej so krivi drugi, tudi tokrat. Vendar se tehtnica pravice

že nagiba na pravo stran. Vse bolj realna blokada Srbije tudi s črnomoške in donavske strani, notranji razkroj beograjskega režima, vse bolj soglasna prepričanost sveta, da imajo Srbi v balkanski tragediji zdaleč najmanj prav, po drugi strani pa povsem nenadzorovani spopadi za oblast v Kninski krajini in obenem divje srbsko obsestreljevanje hrvaških položajev in celo obalnih mest, vse to kaže, da se bliža konec agresivne politike, zgoščene v geslu »vsi Srbi v eni državi«.

Danes se zdi komaj verjetno, da bodo pravi krivci za balkanski pokol kdaj sedli na mednarodno zatožno klopo. Navsezadnje to niti ni bistveno, saj je ni kazni, ki bi lahko povrnila življenja ali dostojanstvo in notranji mir posiljenim ženskam. Morda pa bo strah pred novim

Nürnbergom pospešil pot do tiste točke, ko se bo balkanska zgodba odvila do konca. Navsezadnje bo njenim glavnim junakom ostala le skromna izbira. Lahko da bodo skušali umreti »junaško«, ker pač niso znali živeti človeško. V takšnem primeru čakajo Balkan se krvavi dnevi, ki pa morda ne bodo dolgo trajali. Lahko pa bodo protagonisti nesrečnih časov in krajev postali spravičljivi in se bodo pač skušali pogoditi s svetom za svoje koze.

V obeh primerih in se v kakšnem tretjem, ki zagotovo tudi obstaja, bi bile sodbe mednarodnega sodišča za vojne zločine na Balkanu na moč pomembne. Najmanj seveda zaradi minornih političnih in vojskih figur, ki vodijo klanja in posilstva, predvsem kot opomin vsem prihodnjim vernikom etnične higiene.

GORICA / OBISK VLADNE DELEGACIJE

Težko iskanje rešitve gospodarske krize

Gorica - V Gorici se je včeraj mudil krizni stab za gospodarska vprašanja, ki ga vodi podtajnik pri Predsedstvu Ministrskega sveta Fabio Fabbri. Na srečanju s predstavniki gospodarstva, Dezele in krajevnih upraviteljev je delegacija skusala ugotoviti, kako pomagati iz težavnega položaja. Opredeljene so bile

nekatero nujnostne naloge, daljnoročni razvoj pa naj bi gradili na mednarodni vlogi Gorice. Tako predsednik pokrajine Saccavini, kakor predsednik trgovinske zbornice Bevilacqua sta posebej opozorila na pomen, ki ga Gorica namenja predlogu o prosti industrijski coni na meji. Poslanec Fabbri in senator

Borghini sta omenila pripravljenost vlade, da preko kriznega staba pristopi v Industrijo.

Sindikalne zveze CGIL/CISL/UIL pa so včeraj, socasno z obiskom, priredile štirurno splošno protestno stavko.

Na sliki: tajniki sindikalnih zvez med zbora-

SLOVENIJA

Ignac Golob bo vodil pogajanja z Italijo

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavil nove sodelavce. Tako je za državnega sekretarja za politične zadeve in obenem za vodjo slovenske pogajalske skupine v pogovorih z Italijo (pogovori za zaprtimi vrati so se začeli danes) imenoval Ignaca Goloba, enega najbolj znanih in uveljavljenih slovenskih diplomatov. Peter Vencelj je postal državni sekretar za Slovence po svetu in za manjšine v Sloveniji. To delo je doslej opravljalo posebno ministrstvo, ki ga novi zakon o vladi ukinja zato se Lojzetu Peterletu zdi najbolje, da omenjeno problematiko prevzame poseben organ v okviru zunanjega ministrstva. Ivan Senicar bo novi generalni sekretar zunanjega ministrstva. Peter Toš, ki je doslej vodil slovensko pogajalsko skupino v pogovorih z Italijo, pa bo poslej vodil pogajanja s Hrvaško. (M.E.)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Polemike o imenovanju novih ministrov

Nedeljsko imenovanje novih ministrov je po pričakovanju sprožilo politične polemike. Opozicija je znova zahtevala Amatoov odstop, ministrski predsednik pa je zagovarjal nedavno preoblikovanje vladnega kabineta.

stran 4

Slabo vreme v Italiji

Južno Italijo je zajel val slabega vremena. Začelo se snežiti, temperature pa so padle krepko pod ničlo.

stran 4

Popularna TV oddaja o razpadu Jugoslavije

Tretna televizijska mreža RAI je pozno sinoči iz Trsta oddajala popularno oddajo "Milano, Italia", ki je bila posvečena tragedijam v nekdanji SFRJ. Vodil jo je novinar Gad Lerner.

stran 5

Dolina osrčje pusta

Dolinska občina je bila včeraj središče pusta v tržaški pokrajini, saj so tu imeli pustni sprevoz z nagrajevanjem najbolj duhovitih voz in skupin. Danes popoldne bo posebno živahno v Trstu, jutri pa bodo prišli na vrsto »pogrebci«, ki bodo letošnjega pusta pokopali.

stran 6

Tržaške podkupnine v preiskovalni tajnosti

Na Tržaškem se nadaljujejo preiskave o podkupninah, ki so se v zadnjih dneh posebno osredotočile okrog gradnje novega občinskega upravnega objekta. Preiskovalci so po vsem sodeč že prišli na sled vsaj nekaterim osumljencim, toda za sedaj molčijo.

stran 6

Gorica: DSL predlaga prelomno koalicijsko

Goriška DSL se je včeraj prvič uradno oglasila v zvezi s krizo na občini po aferi Coop. Stranka meni, da se zaključuje neko zgodovinsko obdobje in da sedanje koalicijske, ki ni več izraz družbe in volivcev, ni mogoče zakrpati. Zato predlaga kot vsaj začasno rešitev novo, v odnosu do preteklih prelomno koalicijsko vseh političnih sil, ki bi se zedinile okrog dučata programskih točk.

stran 8

VB: strožje kazni za mladoletne?

Medtem ko je policija le s težavo preprečila linč obeh desetletnih morilcev malega Jamsa Bulgerja, je vlada že napovedala strožje kazni za mladoletne zločince, pri tem pa jo podpira tudi laburistična opozicija, ki zahteva še strožje ukrepe.

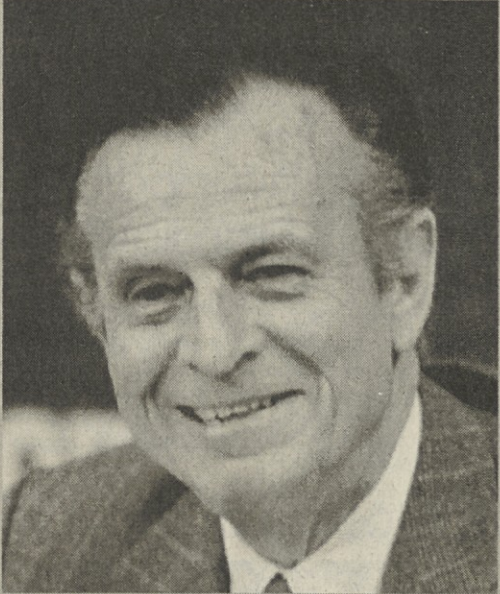
stran 16

NOVICE

Oborožen spopad
na črnogorski meji

HERCEG NOVI - Strah, da bi se Crna gora proti svoji volji zapletla v oboroženi spopad s Hrvasko, postaja stvarnost. Po številnih izjavah, ki so prihajale iz beograjskih in vojaških krogov o domnevnem kopčenju hrvaških enot na meji pri Debelém Brijegu med pripravami na invazijo v Boko Kotorsko, je pred kratkim zares prišlo do težkega oboroženega spopada na tem območju, in sicer na črnogorsko-hrvaško-hercegovski tromeji, ni pa jasno, ali je šlo za en sam strel ali za napad širših razsežnosti. Črnogorska obmejna policija in javna glasila vztrajno zatrjujejo, da je tukaj vse mirno in da na drugi strani meje niso opazili pomembnejših premikov! Tudi sicer v zadnjem času beograjske izjave vojske in policije o stanju na črnogorsko-hrvaški meji izvirajo pri prebivalstvu zmedo in povzročajo upravičen sum, da je »nekomu«[»] zunaj Črne gore veliko do tega, da bi to republiko pahnil v oborožen spopad s Hrvasko. V Herceg Novem vlada mir, o zadnjem incidentu pa pričajo le lepaki - osmrtnice.

Skraini nas je, da končno spregovori tudi uradna črnogorska oblast. Pred kratkim je predsednik republike Črne gore Momir Bulatović v beograjskem tedniku Nin razkril, da je črnogorska meja proti Hrvaski veliko varnejša kot tista proti tako imenovani Republiki srbski v BiH. (S. R.)

Umrli Jean Lecanuet
človek francoskega centra

PARIZ - Francija se klanja Jeanu Lecanuetu, zgodovinskemu voditelju francoskega centra, ki je umrl v noči na ponedeljek. Njegovo »postenost«[»] in »doslednost«[»] hvalijo tudi njegovi nekdanji sovražniki, predvsem socialisti, ki mu priznavajo navezanost na Evropo in na krščansko demokracijo. Kar trideset let je Lecanuet utelesil hotenja in želje francoske krščanske demokracije, od leta 1968 je bil zupan Rouena, tako da so ga meščani pristrčno imenovali kar »kralj Jean«. (AP)

Zažgali sinagogo v Franciji

PARIZ - V noči na ponedeljek so nezanci vdrl v sinagogo v Mulhouseju v vzhodni Franciji in jo zažgali. Po besedah mulhouseškega rabina Elieja Hayouna so vandali odnesli ceke in gotovino iz neke zelezne blagajne, oplenili rabinov urad in zažgali zidovski vrtec in molilnico. Hayoun ne ve, če je šlo za antisemitski izpad. Vandali so na zidovih sinagoge dvakrat v arabsčini napisali Alah akbar (Alah je velik) a nobenega protisemitskega gesla.

Rio: avtobus v tovornjak,
21 mrtvih

RIO DE JANEIRO - Brazilski pust je že terjal prvih 21 žrtev. V Sao Paulu je avtobus, ki je prevažal skupino ljudi s pustovanja, trčil v tovornjak. Pri trčenju je 21 potnikov izgubilo življenje, več pa jih je bilo težje ranjenih.

V Ljubljani razstava arhitektov
Gorica - Nova Gorica

LJUBLJANA - Sinoci je bila v galeriji Dessa otvoritev razstave Gorica - Nova Gorica - nacrtovanje meje. Skupine mladih italijanskih arhitektov Alfonsa Angelilla, Antonia Angelilla in Chiara Menata. Razstava bo na ogled mesec dni v galerijskih prostorih na Zidovski stezi. Predstavljen je zmagovalni natečajni projekt Evropan II, ki se loteva projekiranja meje med mestoma Gorica in Nova Gorica. Le-ta ni bila nikoli tako dramatična kot berlinska, a je kljub temu globoko označila urbanistični razvoj. Posega v dosedaj nedotakljivo zarezno praznega obmejnega pasu in mu daje danes novo sprejemljivo funkcijo. Do sedaj nevsklajani urbanistični plani so bili preseženi z enotnim urbanizmom, ki sprejema morfoloske zakonitosti območja. Projekt kljub svoji idejni zasnovi odpira nove perspektive in odkriva ozemlje v središču nove Evrope. (E. E.)

Gusar podkupil policiste

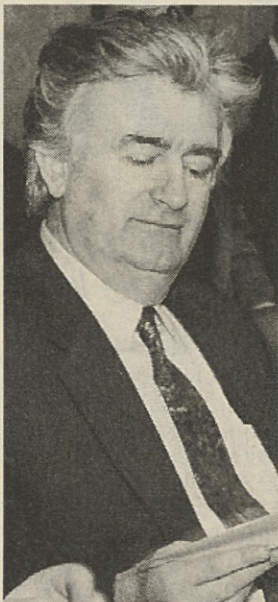

STOCKHOLM - Zračni gusar, ki je v soboto ugrabil rusko letalo in se z njim odpeljal v Stockholm, je podkupil policiste na sibirskem letališču Tjumenju, da je lahko prethotatnil bombi v letalo. To je sam povedal švedski policiji med včerajšnjim zaslišanjem. Ruske oblasti pa so že najavile, da bodo od Švedske zahtevale njegovo izročitev. (Ansa, AP)

NÜRNBERG NA OZEMLJU NEKDANJE JUGOSLAVIJE

Kdo so balkanski
zločinci proti človeštvu?

Edini znani spisek je že lani decembra sestavil nekdanji državni sekretar Združenih držav Lawrence Eagleburger

Radovan Karadžić

Slobodan Milošević

Zvorniku, Srebrenici, Bratuncu, Grobnici in pobojev 3000 ljudi v okolici Brckega. Pred vojnami na ozemlju nekdanje Jugoslavije je Arkan preživel več let v domaćih in tujih zaporih zaradi napadov na banke, potem pa naj bi začel sodelovati z jugoslovanskimi tajnimi službami.

Vojislav Seselj je s svojo organizacijo Beli orli izvedel več klanj v bosanskih vaseh.

Uradno je predsednik desničarske in nacionalistične Srbske radikalne stranke, poslanec

parlamenta ZRJ in tesen zaveznik predsednika Miloševića, v svojem političnem programu pa zahteva priključitev delov Hrvaske, Madeonije in Albanije Srbiji.

Drago Prčac je kot poveljnik taborišča v Omarski odgovoren za množične pokole in trpinčenja jetnikov. Njegova nacionalnost ni znana.

Adam Delić, poveljnik taborišča v Celebićih in neznane nacionalnosti, je ukazal pobiti najmanj 15 Srbov.

Bosanski Srb Borislav

Herak je priznal, da je sam pobil 230 civilistov.

Adil in Arif sta psevdonima dveh hrvaških vojakov, ki sta lani avgusta ubila petdeset srbskih zensk in otrok.

Nekdanji ameriški državni sekretar Lawrence Eagleburger je nastel tudi nekaj dogodkov, ki so po njegovem mnenju neopravičljivo zločinski. Takšni so obleganje Sarajeva po lanskem aprilu, preprečevanje pristopa konvojov s človekoljubno pomočjo nedolžnim žrtvam vojne, uničenje Vukovarja, trpljenje 30 tisoč Muslimanov v Banjaluki in nečloveško trpinčenje zapornikov v taboriščih Manjaca, Luka, Prnjavor, Omarska, Keraterm in Trnopolje. Eagleburger je govoril tudi o poboju 200 Muslimanov v Varjanti, 2000 zensk, starcev in otrok od maja do junija pri Brckem, ter o usmrtnosti 100 Muslimanov junija lani v Brodu in 56 maja v Grbavih pri Zvorniku. Hrvatje so obtoženi oktobrskega poboja več kot 300 Muslimanov v Prozorju, Muslimani iz Kamenice pa naj bi med 24. in 26. septembrom ubili več kot 60 srbskih vojakov in civilistov. (A. P.)

BERLIN / FILMSKI FESTIVAL SE JE IZTEKEL

Zlati medved
za dva filma

Lovoriki za tajvanski in kitajski film

BERLIN - Z razglasitvijo nagrad in projekcije nove komedije Costa Gavrasa Mala apokalipsa se je po dvanajstih dneh v Berlinu končal 43. mednarodni filmski festival, na katerem se je letos med mnogimi povprečnimi filmi, ki so polnili predvsem tekmovalni program, se posebej uspešno predstavila filmska produkcija dežel Daljnega vzhoda. Enajstletna mednarodna komisija je tako izbirala med 25 filmi in že tradicionalno nagrado, zlatega medveda za najboljši film, enoglasno razdelila med dva filma; tajvansko komedijo Porocno kosilo režiserja Anga Leea, snemano v New Yorku, ki pripoveduje o mladem poslovnezu, ki v Brooklynu živi s svojim ljubimcem, in kitajski film Zenska za jezera disečih dus režiserja Xie Fei z zgodbo, ki raziskuje vlogo zenske v sodobni Kitajski. Preostale nagrade je ziriya razdelila takole: Dva od petih srebrnih medvedov sta prejela kot najboljša igralca Michelle Pfeiffer za vlogo v filmu Polje ljubezni in Denzel Washington za vlogov Malcolm X. Prav tako je kot najboljši režiser srebrnega medveda prejel Andrew Birkin za film v nemško-anglesko-francoski koprodukciji Cemen-

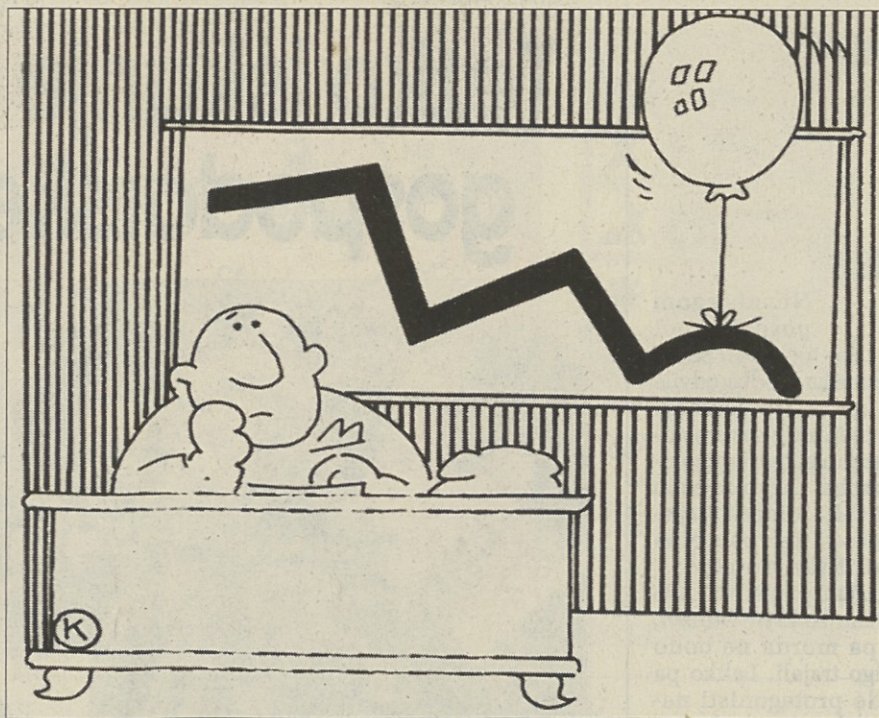

Xie Fei: Prizor iz filma Zenska za jezera disečih dus

P O L E M I K A

Iščoč
jedro
zadeve

TONE KRASOVEC

aziata (kot je menil g. Sirc). Dovolj jasno sem povedal, da sem imel v mislih zaljiv pojem aziatski, pri katerem tudi g. Sirc ne vztraja več. Nikdar pa nisem niti menil niti ravnal tako, da bi lahko kdo tolmačil, da je kritika oblasti zalitev za volilce. Takih »zalitev volilcev«[»] zagrešim kar nekaj na mesec: s svojimi kritičnimi članki v slovenskih tiskanih ali na tiskanih, predvsem v gospodarske politiki in sistemu.

Kar zadeva zadnji, meni namenjeni polemični prispevek g. Nevena Boraka, ki se je vpletel v mojo polemiko z g. Sircem, se lahko strinjam le, da se zaradi tega ne bova nič bolje razumela, kar pa sploh ni važno; bodo že bralci presodili. G. Borak ostaja pri spreverčanju mojih misli, ko mi ob moji trditvi, da bi se uspešneje razvijali z zahtevnejšimi merili svetovnega trga in z izvozno ofenzivno strategijo na-

mesto z merili jugotrga, očita njegovo podcenjevanje in lepo navzre se kritiziranje direktorjev, ki so v Jugoslavijo prodajali. Podcenjevanje sogovornika je preveč očitno, bralcem iz gospodarstva pa je smešno. Ko se bodo stvari umirile, bomo z republikami nekdanje Jugoslavije spet več trgovali, le da približno tako kot Nemci, Avstrijci ali Italijani. Nekemu novemu sestavljanju, čeprav gospodarskemu, območja nekdanje

Jugoslavije pa bi se za zdaj raje odrekel, čeprav nas nekateri upokojeni diplomati in doma neuspešni politiki, ki so na celu jugokonferenci v Zenevi, k temu nagovarjajo. O vsem drugem ostajam pač pri svojem mnenju ali žalosti, če je g. Boraku ljubše; tudi tam, kjer mi očita, da se nekaterih njegovih misli nisem dotaknil (in on ne mnogih mojih). Se mi pač ne zdijo dovolj odločilne za razvoj dogodkov, ki so nas k sreči le privleli v samostojno državo Slovenijo.

Ker sem že jasno razložil svoje mnenje, da se nismo mogli obdržati skupaj (v Jugoslaviji) brez demokracije in trznega gospodarstva (demokracija seveda izključuje hunske nasilni nacionalizem Srbov), mi ni treba znova brati svojih prispevkov, kot mi svetuje g. Borak. Razmislek o njegovih pa mi daje slutiti, da naju locuje predvsem nekakšna nostalgija po Jugoslaviji, ki veje iz pisanja g. Boraka, sam pa je ne občutim. Se najmanj v času, ko nam oficirji srbske Jugoarmade grozijo z bombardiranjem JE Krsko, ko skušajo na lepem »posrbiti«[»] našo Belo krajino, ko srbski oblastniki z mrazom in lakoto množično iztrebljajo nedolžno prebivalstvo v BiH in tako naprej. Kakršna koli nostalgija, tudi tista se zveča o avstro-ogrskem imperiju, me ne moti. Ne strinjam pa se z namigovanjem, da se del odgovornosti za krvavi razpad Jugoslavije lahko naprti tudi Sloveniji. Tak namig je v Borakovi želji »da izmerimo vlogo partije

(zvezne in republiške) pri krvavem razdruževanju«, tudi v njegovem vprašanju, »kako to, da so se partije ujele (torej vse - op. T.K.) v krvavi ples«, zveni tudi iz njegovega očitka (članek Nočna mora v Republiki, 13. februarja) slovenskim poetom, da »so vendarle svoj čas spocenjali, skupaj s svojimi prijatelji tam v Srbiji, tisto, kar se je potem razraslo do fizičnega etničnega čiščenja«. Vsi omenjeni so, poleg mnogih drugih, zaslužni za samostojnost Slovenije; predvsem pa tistih devet desetih slovenskih volilcev, ki so se na plebiscitu izrekli za osamosvojitve. S tem je Slovenija soodgovorna za razpad Jugoslavije. Ker je uredila svojo pravico do samostojnosti, pa ni niti najmanj odgovorna za krvave spopade, saj je vseskozi vztrajala, da bi se razdružila s pogajanj. Ve se, kdo je krvavi spopad začel in kdo ga se vodi. Slovenija se je samo, po svojih močeh, deset dni branila.

Polemiziranje g. Boraka me žal vse bolj spominja na nekatere njegova razmisljanja v vojnem poletju, pred dobrim poldrugim letom, v člankih v Dnevniku, le da takrat s podpisom Veno Karbone. Deležna so bila mnogih kritik. Sam ne nameravam dati možnosti, da bi se kakšno podobno polemiziranje ponovilo prek mojih pleč. Polemike z g. Borakom zato ne bi nadaljeval. Me pač občutno bolj zanima prihodnost Slovenije kot preteklost propadle Jugoslavije, četudi to komu zveni narodnjasko.

LIKOVNA UMETNOST / SEJEM

V znamenju negotovosti

Pariški Salon Découvertes 93

BRANE KOVIC

kovne zbirke Deutsche Bank, ki ga je spremljal bogato ilustriran katalog, ter izbor sodobnih fotografij iz kolekcije združenja Paris Audiovisuel, organizatorja znanega fotografskega bienala Mois de la Photo.

Precej medijske pozornosti je zbudila se galerija Jacqueline Moussion z »mehkimi« skulpturami Anne Ferrer. To so upodobitve živali in različnih sadežev v nadnaravni velikosti iz kovinskih konstrukcij, prekritih s tkanino, katerih vizualni učinek neizbežno spominja na dela ameriškega pop artista Claesa Oldenburga izpred dobrih trideset let. Sicer pa se je sejemska ponudba večinoma gibala okrog slikarstva dokaj heterogenega izvora: od nadaljevalcev nove podobe (npr. Elvira Bach) prek variacij na neoekspresionistične teme do spogledovanj z novim geometrizmom in novo gestualno abstrakcijo, s poudarkom na manjših, »kabinetskih« formatih, ki si jih tako po velikosti kot glede na ceno se lahko privoščijo individualni zbiralci za opremo in okras svojih stanovanjskih prostorov. Nobenega tveganja torej, nobenih inventivnih drznosti, pač pa vsesplošna zadržanost kot posledica negotovega polo-

Na salonu Découvertes '93 je prvič sodelovala tudi ljubljanska galerija Equina, ki je predstavila kiparja Matjaza Počivavskega. Brez lažne skromnosti in patriotske vznesenosti smemo zapisati, da je bila Počivavskega predstavitev med najboljšimi na salonu, kar so s svojimi izjavami in pohvalami potrdili mnogi francoski umetnostni strokovnjaki (Jean Claude Lemagny, Henri Sylvestre, Anne Dagbert, Marie-Claude

Volfin) in nekateri gale-risti. Dolgoročno gledano je bil nastop Equine uspešen. Potrdil je potrebo po sodelovanju na mednarodnih prireditvah sejemskega tipa, kar je specifičen način uveljavljanja slovenske likovne produkcije v svetu.

Ob Počivavsko velja omeniti se enega slovenskega kiparja, ki že dalj časa živi v Parizu, Vasilija Zbono, cigar skulpture je v svojo sejemsko ponudbo vključila

francoska galerija Woo Manq & Partners. Da ustvarjanje slovenskih avtorjev zanima tudi parisko občinstvo, potrjuje dva razstavi, napovedani za letosnje leto: skupine Irwin v galeriji Sous-sol (maja in junija) ter fotografij Vena Pilona (oktobra in novembra). Pridružuje se jima se vključitev likovnih in fotografskih dosežkov v sklop prireditev ob celostni predstavitvi slovenskega gospodarstva in kulture v poslovnem središču CNIT v cetrli La Défense, ki bo aprila in maja.

Bruce Pierdarini: Susie's Wirl, 1987 (Foto:Arhiv)

Salon Découvertes («Odkritja») je eden najmlajših umetnostnih sejmov v Evropi. Pred tremi leti ga je ustanovila skupina francoskih galeristov, nezadovoljnih z muzejskim značajem tradicionalnega FIAC (Foire Internationale d'Art Contemporain). Po svoji osnovni usmeritvi naj bi sejem promoviral nove umetniške tendence in fotografijo. Poseben poudarek naj bi bil na deležu mladih ustvarjalcev, ki se sele uveljavljajo v mednarodnem likovnem prostoru in zato tudi cena njihovih del ne bi smela presegati 80.000 francoskih frankov (dobrih 25.000 nemških mark, ce jih spreminimo v bolj »domačo« valuto). Tudi galeri-

jam, ki se se ne morejo pohvaliti z zalogo dragocenih slik in kipov uveljavljenih mojstrov, naj bi dal sejemu prilagoditve, da sejemskemu občinstvu predstavijo svojo usmeritev in avtorje, za katere pričakujejo, da bodo v prihodnosti njihovi paradni konji. Zasnova salona Découvertes je torej obetavna, toda kruta resničnost umetnostnega trga na začetku devetdesetih let je posegla tudi vanjo. V obdobju, ko je umetniška dela izjemno težko prodajati, ni nikomur dosti do tveganja in držnih eksperimentiranja, niti do tega, da bi zbiralcem ponudili radikalno drugačne oblike likovnega diskurza. Galeristi in posredniki umetni-

skih stvaritev skusajo preprosto preživeti, pokriti stroške in vsaj nekaj malega zaslužiti, saj je več kot jasno, da na velike dobičke, ki so bili značilni za minulo desetletje, zdaj ne morejo več računati. Zato se tudi na sejemskih predstavah odločajo za previdnost. Izbirajo sorazmerno vsečne eksponate manjših formatov (in zato s primerno nižjimi cenami) in raje pričakujejo individualne kupce iz vrst ljubiteljev umetnosti kot spekulante in preprodajalce, ki bi z zbijanjem cen radi predvsem naložili svoj denar. Odstopi od prevladujočega trenda so redki: privoščijo si jih lahko le galerije, ki imajo za seboj močne mece-

ne, tako da niso odvisne zgolj od prodaje oziroma od preprostih ekonomskih zakonitosti ponudbe in povprasevanja. Takih galerij je bilo med 95 razstavljalci na letošnjem salonu Découvertes izredno malo. Med njimi je s svojo razkošno bahavostjo izstopala pariška galerija Gérard Piltzer s predstavitvijo tako imenovane novega novega slikarstva (New New Painting), ki ga je med drugim inavgurirala zadnja kasselska Documenta, v monografski knjižni izdaji pa ga utemeljuje ameriški kritik Ken F Moffet (s predgovorom filozofa Jeana Baudrillarda). K reprezentančnim predstavitvam velja pristeti tudi prikaz dela li-

John Chamberlain: Studio Life VIII, 1990 (Foto: Arhiv)

LUTKOVNO GLEDALIŠČE / RECENZIJA

Kralj Friderik Zobati

MOJCA JAN

zredom osnovne sole, ki jim je predstava namenjena. Z nekaterimi duhoviti pasazami lahko zabava tudi starejšega gledalca. Ko kralju Frideriku Zobatu in njegovim podanikom zmajnjka zob, jih dvorni izumitelj Brihtla Buca znova izumi, hkrati pa izumi se pripravo, s katero ohranimo zobe zdrave. Ta priprava je seveda zobna ščetka in z njo zobna pasta (tisto z bananinim okusom je dovoljeno uporabljati le ob državnih praznikih).

Stiridesetminutna gledališka igra pa ne temelji na tekstu, marveč na oblikovanju lutk in scene ter režijskem vodstvu. Celotno dogajanje je razbito na slike, vendar v ritmu predstave ni čutiti padcev. Režiser Marjan Bevk rutinsko stop-

njuje ritem vse do sklenjenih prizorov - spopada med Zobozderci in zobno ščetko. Ves čas sledimo dogajanjem v dveh svetovih, dvorjanom na dvoru in Zobozdercem na njihovih bojnih posvetih in v ustih. Režija oba svetova obravnava precej realistično in ne izkoristi vseh možnosti, ki ji jih dajejo odlično oblikovane lutke in scena.

Ogromna, široko odprta, bolj ali manj zobata usta, ideja kreatorke lutk in scene Brede Varl, so tisti element, po katerem se mariborska predstava razlikuje od njenih tematskih dvojnikov. Bistvo dogajanja je postavljeno tja, kamor je potrebno - v usta. Zoboz-

zderci premislenih fluorescentnih barv se ob ultravijolični svetlobi v ustih spremenijo majhne požresne pošastke, ki so zascitni znak te predstave. Breda Varl se je odločila za enostavne lutke na palici, z vodljivimi rokami. Te ustrezajo tekstu in namenu predstave, saj omogočajo velike in nezahtevne premike. Svet sladkosnednih dvorjanov je v barvah »Zmajčkovega butika«, v barvah tort in sladkarij, zato se sam po sebi asociira na sladke zobne obloge. Zaradi enostavnih oblik in močnih karakternih potez lutk (krasen je brezobri Friderik Zobati) se otroci lahko identificirajo z igro.

Glasba Borisa Roškarja je sodobna in lahko zapomnljiva, zato ne dvomim, da bodo songi iz te predstave postali mariborski otroški hiti.

Igralci (Karla Godic, Metka Jurc, Davorin Kramberger in Maksimiljan Dacman) vodijo lutke natančno, tako da v igri ni statičnosti ali pa premocne prisotnosti zgolj enega lika. Kdaj pa kdaj gledalca zmoti le slaba izgovorjava, predvsem pri moskem delu ansambla, kar pa je bilo na premieri verjetno posledica delovanja virusov.

Lutkovna predstava Kralj Friderik Zobati je v celoti utilitaristično zabavna, v svojem enotnem lutkovno-scenskem, režijskem in glasbenem konceptu pa je toliko drugačna, da ni le zobozdravstvena učna ura.

Iz predstave (Foto: Aleš Pavličić/TRIO)

ZDAJ IN NIKOLI

Naglo gibanje

ANDREJ BLATNIK

Ko so Leonarda Cohena, ki je bolj kot z romanom Beautiful Losers (imajo ga za kanadskega Ulikse) in pesniškimi zbirkami zaslovel s svojimi ploščami, vprašali, kako je prišel na grški otok Hydra, kjer je v umetniškem azilu ustvaril vrsto pesmi in ga s tem zapisal v zavest svojih poslušalcev, je odgovoril nekako takole: »Sprehajal sem se po New Yorku, kjer je za celo večnost deževalo. Zagledal sem grško banko in stopil vanjo. Usluzbenca za pultom sem vprašal, kaksno je vreme v Grciji. Rekel mi je, da je sončna pomlad. Ušedel sem se na prvi avion, ki je letel v Atene, in tam kupil karto za prvo ladjo na katerikoli otok. Ta otok je bil Hydra. Ko sem prišel, sem kupil hišo in ostal deset let.«

Iz te nedvomno zavdanja vredne zgodbe se mi zdita za slovenske okolice poučna vsaj dva elementa. Prvi je koristnost umetniških kolonij, ki spodbujajo sproščeno ustvarjalnost. O tej temi (ki jo ob konkretnem predlogu, Stanjelu, navdušeno razlaga Ales Debeljak) vec kdaj drugic. (Tistim, ki si iscejo umetniški azil, morda le se nasvet, naj raje kot z ze prezasedeno Hydro poskusijo s Panarejo v Liparskem otočju.)

Tokrat pa bom opozoril na sposobnost umetnikov nagle, trenutne, impulzivne odločitve, ki ima moc ustvariti ekstra-profit tudi v kulturi, ne le na borzi. Zal je v nasih razmerah ta sposo-

bnost le teoretična. Ne le ob izbiri kraja bivanja, saj le malokdo lahko preživi samo od umetnosti, in tisti, ki so tega zmogni, si nemara se najmanj lahko privoščijo eksil. Se bolj problematična je odsotnost naglosti tedaj, ko je treba zamisliti dejavnosti, umetniški koncepti spremeniti v izdelek, predstavljen javnosti.

Slovenski kulturni modeli so sicer daleč od tega, da bi stvari zastavljali dolgoročno, a se veliko manj omogočajo kakršnokoli naglo programsko odločitev. Založniški, gledališki, filmski, pravzaprav kar vsi programi se pripravljajo vsaj za leto vnaprej, kljub nespornim avtoritetam v vlogi takšnih ali drugačnih programskih vodij jih potrjujejo se najrazličnejši sveti in komisije, državno financiranje zase spet zahteva poseben formalni postopek, ki, razumljivo, traja... Od zamisli do realizacije preteče običajno toliko časa, da začetno navdušenje popusti in je realizacija samo se nujno zlo, saj je na voljo že kopica novih zamisli, ki bodo realizirane enako brezvoljno čez nekaj let.

(Že, lahko recemo, da je to dediščina preteklosti in da se novi, privatni ponudniki kulture znajo obrniti dosti hitreje. Picla tolazba, saj vemo, kako skromen delež v kulturni ponudbi predstavljajo.)

Ce smo s Cohenom zgodbo o naglem gibanju zaceli, pa se končaj-

mo z njim, tokrat z druge, uporabniske strani. Spominjam se, da sem pred kakimi desetimi leti nekega večera po avstrijskem radiu slisal, da je Cohen izdal novo ploščo. Naslednje jutro sem preskočil nekaj predavanj, se usedel na vlak, ki je peljal v Trst, tam pohitel do svoje trgovine s ploščami, kupil in brzel nazaj. Ob kosilu sem ze poslušal, kaj novega je Cohen spravil na vinil. Zavzetost, ki jo imam lahko samo se za predmet nostalgije. (Tisti, ki so stopali iz kraja v kraj in lovili koncerte svojega priljubljenega benda, jo poznajo in vedo, da scasoma nepreklicno mine.) Vendar je v slovenskih kulturnih razmerah niti ne potrebujemo: zaradi, recimo tako, proizvodnega načina slovenske kulture posebna presenečenja niso možna, kaj bo mogoče videti, prebrati ali slisati, vemo ze veliko vnaprej. Vznemirjenje in naglo odzivanje sta tako odvec.

Trezni duhovi nemara pripominjajo, da to pripomore k bolj uravnoteženi kulturni ponudbi in da so tako stvari bolj zanesljive. Zdi pa se mi, da je pomanjkanje naglega gibanja mogoče razumeti tudi kot nevarnost. Na ustvarjalcevo stran prinaša resignacijo, na odjemalcevo zgodocasenost. Na formalni ravni se nasa kultura, ta nemara res spostovanja vredna gospa, giblje s histrojtjo dinozavrov, in vemo, kaksna je bila njihova usoda.

Iz predstave (Foto: Voljko Stiplošek)

Lutkovno gledališče Maribor, Marjan Pungartnik: Kralj Friderik Zobati, režija: Marjan Bevk, lutke in scena: Breda Varl, glasba Boris Roškar. Premiera 19.2.1993

Kralj Friderik Zobati je prvenec avtorja Marjana

Pungartnika. Besedilo tematsko in jezikovno ne prinaša nič novega. Od podobnih besedil se razlikuje le po tem, da skusa biti aktualistično zabavno. Jezik, ki ga uporablja Pungartnik, je dovolj enostaven, primeren nižjim ra-

GLEDALIŠČE / RECENZIJA

Angažirano gledališče

MATEJ BOGATAJ

SNG v Ljubljani, Mala Drama; Max Gad: Samo igra je in ne boli. Prevreda Mira Miladinovic, režija, kostumografija in scenografija Ernst M. Binder, asistentka režije Tadeja Tomsic, komponista Sepa Grudler in Josef Klammmer. Igrata Kristijan Muck in Nataša Ralijan. Premiera: 19.2.1993.

Ernst M. Binder je s Christianom Pözlom vodja grškega gledališča Forum Stadtpark Theater, ki se je specializiralo za dela sodobnih avtorjev iz nemške govorečih dežel s poudarkom na praznizvedbah del

mladih avtorjev, od katerih so mnoga nastala na predlog ob sodelovanju z režiserji tega gledališča. Binder, ki je poskrbel za ves vizualni in pomenski del predstave Samo igra je in ne boli, je že z izborom besedila pokazal, da jemlje gledališče predvsem kot prostor družbenega angažiranja in kritike, s tem pa je predstava ob svoji estetski dimenziji hkrati globoko zavezana tudi etiki in razreševanju moralnih dilem - ki pa jih vedno spremlja ustrezen estetski izraz.

Samo igra je in ne boli je Njen monolog očetu, ki po nesreči ne more ne hoditi ne govoriti. Postavljena v takšno, torej dominantno pozicijo, mu Ona obnavlja travmo svojega otrostva - njegovo spolno nasilje, on pa neartikulirano trza in se krivi pod tezo njenih obtožb in tudi neposrednega nasilja. Čeprav je besedilo Maxa Gada poetično, razsekano, nepovezano in asociativno, pa - čeprav neposredno - zaseka v samo jedro spolnega nasilja nad otroki, te tabuizirane teme,

kateri aktualnost so ustvarjalci v gledališkem listu razširili se s posilstvi kot sestavnim delom balkanske vojne. Binder je besedilo postavil asketsko, na prazen oder, na katerem je razen junakinje in njenega v vozičku sedečega očeta samo se par otroških celvjev. Predstava je torej ob premolkih in glasbi, ki je v glavnem povezovala napetost, in sicer z vpletanjem repetitivnih zvokov iz vsakdana, na primer iz prometa, gradila predvsem na igri. Nataša Ralijan je bila odlična, Kristijan Muck pa jo je precizno in intenzivno molče spremljal.

NOVICE

Sum podkupnin
tudi na gradnji
železniške postaje

RIM - Rimski sodniki so včeraj dali zapleniti železniško postajo Vigna Clara v rimskem predmestju. Postajo so zgradili leta 1990 ob svetovnem prvenstvu v nogometu, delovala pa je na tanko deset dni in je zdaj že dobri dve leti povsem zapuščen in v razpadanju. Policija se je začela za zadevo zanimati že pred časom, ker je postaja postala zbirališče narkomanov. Zadevo pa je zdaj vzel v roke sodnik Castellucci, ki skuša ugotoviti, ali ni morebiti prišlo do kakih nepravilnosti pri gradnji železniške postaje. Dela je izvedel konzorcij ANFER, ki združuje podjetja Fiorini, Ferrocemento, Grassetto, Consorzio cooperative in CORI. Nekatera od teh podjetij so že vpletena v sodnih preiskavah o podkupninah.

V Catanzaru zapri
bivšega župana

CATANZARO - V noci med nedeljo in ponedeljkom so karabinjerji aretirali stiri catanzarske občinske svetovalce, med temi bivšega župana Marcella Furiola in bivšega občinskega odbornika za javna dela Giuseppa Celija. Vsi stirje do demokristjani. Obtoženi so združevanja v zločinske namene, nasilja in groženj, pa tudi zlorabe uradnih aktov ter goljufije.

Kaze, da so aretiranci prisilili nekatere podjetnike, da so izdali potrdila o izvedbi nekaterih nujnih del za občinsko upravo, čeprav jih nikoli niso, poleg tega pa so iste podjetnike prisilili, da so izvedli neka druga dela, za katera ni bilo finančnega kritja. Zaradi zadeve so karabinjerji že 8. februarja pozapri več občinskih funkcionarjev in podjetnikov, ki so potem v zaporu preiskovalcem marsikaj priznali.

V Vidmu aretirali
Anno Chiaro Danieli

MANTOVA - V okviru preiskave o podkupninah v Mantovi je sodnik odredil aretacijo videmske podjetnice Anne Chiare Danieli, predsednice upravnega sveta družbe Daneco, ki se ukvarja z ekologijo. Podjetnico so včeraj že zaprli v idemski zapor v Ul. Spalato. Anna Chiara je sestra bolj znanne Cecilie Danieli, ki vodi industrijsko skupino Danieli. Slednje podjetje je takoj po aretaciji izdalo tiskovno sporočilo, v katerem pravi, da nima nobene zveze z družbo Daneco, ki jo vodi Anna Chiara Danieli.

Heroin v Italijo
tudi prek Cipra

PADOVA - Leteci oddelek padovanske policije je včeraj zasegel 250 gramov heroina ter pripril tri osebe. Ena izmed teh je 42-letni Gino Menoni, ki je stari znanec krajevnih sil javnega reda, imena ostalih dveh pa niso objavili. Zaporni nalog je izdal namestnik državnega pravdnika Antonino Cappelleri. Kaze, da gre za člena večje zločinske verige, ki tihotapi heroin v Italijo prek Cipra.

Sanremo na startu

SANREMO - Pippo Baudo bo tudi letos vodil festival italijanske popevke v sanremu. Ob njem bosta dve ta čas najbrz najbolj znani TV subretki Lorella Cuccarini (na sliki z Baudom) in dolgoletna Alba Parietti. Baudo, Cuccarinijeva in Parietti jeva so bili včeraj prisotni na tiskovni konferenci, na kateri so predstavili festival.

ITALIJA / NOVE POLEMIKE

Ali bo zbornica
vzela v pretres
"novo" vlado?

Amato brani svoje poteze

RIM - Parlament se po vsej verjetnosti ne bo ukvarjal z zamenjavo nekaterih ministrov Amatove vlade, saj sodi zadeva v "normalne pristojnosti ministrskega predsednika". To je vsaj mnenje predsednika vlade, medtem ko so na celniški poslanski skupin prepričani, da se mora "nova" vlada v vsakem primeru cimprej predstaviti v parlamentu. Zadeva bo gotovo se predmet polemik, ki so medtem že izbruhnile glede zamenjave ministrov Gorie in De Lorenza in glede imenovanja novih članov vlade.

Amato je na včerajšnji tiskovni konferenci podčrtal, da ne bo zahteval odstopov ministrov, ki so dobili (ali bodo dobili) jamstvena obvestila. »To prepisujem osebnim presoji posameznikov«, je dejal predsednik, ki je dodal, da jamstveno obvestilo ne pomeni obsojbe, kot je večkrat potrdil tudi milanski sodnik Di Pietro. Glede ostopa pravosodnega ministra Martellija je Amato rekel, da zelo ceni to njegovo odločitev, saj bi bilo zelo nerodno, da bi se pravosodni minister znašel v vrtincu polemik, ki zadevajo neko sodno preiskavo.

Vlada je z imenovanjem ministrov pre-

mostila se poslednjo oviro na svoji težki poti. Opozicija seveda ni zadovoljna s to Amatovo potezo. Neofasistični tajnik Fini je odkrito napadel predsednika republike Scalfara, čes da trmasto brani že propadlo vlado. Stranka komunistične prenoje je znova zahtevala odstop kabineta in takojšnje predčasne volitve. To je tudi stalice gibanja Mreže, medtem ko sta Severna liga in Demokracija stranka levice zahtevali novo vlado, ki bi izpeljala reformo volilne zakonodaje, predsednik republike pa naj bi takoj zatem razpustil parlament in oklical predčasne politične volitve.

V naslednjih dneh bo pristojna poslanska komisija začela obravnavati zahteve milanski sodnikov po odvzemu parlamentarne imunite nekaterim znanim politikom. Po vsej verjetnosti bo kmalu prišel na vrsto tudi bivši socialistični tajnik Craxi, ki je že rekel, da bo v primeru sodne obravnave v Milanu zahteval premestitev procesa v drugo mesto. Če parlament ne bo odzval Craxiju parlamentarne imunite je gibanje Mreža napovedalo, da bodo vsi njeni

V vsej južni Italiji je sneg povzročil dokajšnje težave v prometu (Telefoto AP)

RIM - Val slabega vremena je včeraj zajel obsirne predele južne Italije. Temperatura je krepko padla pod ničlo, začelo je snežiti, kar je povzročilo nemalo težav v prometu in v proizvodnem sektorju. Organi javne varnosti in gasilci so imeli polne roke dela, na srečo pa ni vesti o kaki hujski prometni nesreči, pa čeprav je bil promet zelo otežkočen.

V Kalabriji in v Bazilikati so bile številne

ceste za več ur neprevozne kljub prizadevanjem uslužbencev podjetja ANAS in varnostnih organov. Stanje se je v zadnjih urah še poslabšalo zaradi velikih snežnih metežev, ki so prizadele predvsem področja Alto Sangro in pa planoto "Cinqemiglia". Državna cesta 17 je bila med krajema Rocca Pia in Rionero Sannitico (Isernia) zaprta; nakateri avtomobilisti so se morali zateči v

avtocestni predor, na pomoč pa so jim morali priskočiti karabinjerji in gasilci. Velike težave so imeli tudi v Roccarasu, ki ga reševalci niso mogli doseči, ker je več tovornjakov obtočilo na cestiscu. Popolnoma izolirano je ostalo turistično središče "Are mogna", ki je od Roccarasa oddaljeno kakih deset kilometrov. Na tem področju je prišlo tudi do izpada električnega toka.

Največje nevšečnosti so zabeležili na goratih področjih L'Aquila, Terama in Chietija, kjer je snezna odeja dosegla tudi meter visine.

O velikih snežnih metežih poročajo tudi na avtocestah Rim-Pescara in Rim-L'Aquila-Teramo, med krajema Tornimparte in Teramom. Policija vsekakor priporoča avtomobilistom, da se na pot podajo le v najnujnejših primerih in da imajo s seboj zimsko opremo.

V Moliseju je snežni metez zajel skoraj vso deželo. Položaj je težaven predvsem v višjih predelih, kjer je zapadlo do stiri metre snega. V dopoldanskih urah je bilo izoliranih deset občin. V Campobassu je zapadlo 30 cm snega; mestni promet je bil paraliziran, zaprli so sole, številni uradi pa so ostali prazni. V turističnem središču Campitello Matese je zapadlo 45 cm snega, zaradi močnega vetra pa so bile smucarice naprave zaprte. Tudi iz Moliseja poročajo o velikih težavah v prometu; na cestah se mudijo uslužbenci podjetja ANAS in pokrajinske uprave, ki skrbijo, da bi v čim krajšem času odpravili številne nevšečnosti.

Vse kaže, da se tako stanje ne bo izboljšalo v najkrajšem času. Včeraj je namreč še vedno snežilo, tako da bodo številni kraji, predvsem v visinskih predelih, ostali se nekaj dni izolirani.

V Bazilikati je snežilo na višinah nad 600 metri, temperatura pa se je sukala med 6 in 7 stopinjami pod ničlo. Policijski organi so za težki promet zaprli ceste med Potenzo in Sicignano degli Alburni (Salerno), na kateri je zaradi ledenege cestisca zaneslo več tovornjakov. Velike težave v prometu so bile tudi v blizini Salerno, Potenze in Melfija, kjer avtomobili lahko vozijo le z zimskimi gumami. Na področju Chietija je zapadlo okrog kot pol metra snega. Tudi s tega področja poročajo o izpadu električnega toka; nekateri zaselki so bili včeraj odrezani od večjih središč, kljub prizadevanjem gasilcev in uslužbencev podjetja ANAS. O velikih težavah poročajo tudi iz zimsko-sportnega središča Roccarasa, ki ga ni bilo mogoče doseči, ker je vrsta tovornjako obtočala na cestiscu in v bistvu zaustavila ves promet.

TRST / PRISPEVEK K RESNICI

Na rob slovensko
italijanskim pogajanjem

SAMO PAHOR

TRST - Ob narasčajoci zahtevi, da se začnejo pogajanja za revizijo Osimske pogodbe in sporazumov, so se v Italiji pomnožila pričevanja o tem, kakšne grozote so morali prestati Italijani po krivdi Slovanov (mnogi, tudi izobraženi Italijani, se danes najraje uporabljajo izraz slavi (Slovani), med drugim tudi zato, ker ne ločijo med Hrvat in Slovenci) po 8. septembru 1943 odnosno po 1. maju 1945 (Kot da bi se pred tem datumoma ne bilo nikomur zgodilo nič zalega). Očitno z namenom, da bi z nastevanjem pretrpljenih krivic pogojevali izid pogajanj.

Eno takih pričevanj, ki ga je napisal franciskanski pater Flaminio Rocchi (že desettletja pomemben voditelj organizacije istrskih beguncev ANVGD), je 29.1.1993 objavil trzaski dnevnik Il Piccolo. V spisu, ki nosi naslov L'Italia dimentica le vittime istriane (Italija pozablja istrske žrtve), pater Rocchi pravi med drugim, da je med žrtvami tudi kakih trideset duhovnikov. Od vseh teh pa navaja le dva: Italijana Angela Tarticchia, ki je bil ubit leta 1943 in Hrvata Miroslava Bulesica, ki je bil ubit leta 1947. Zelo poučna bi bila analiza obeh navedenih primerov, toda tokrat se raje pomudimo pri skupnem številu ubitih duhovnikov, katerega analiza jasno pokaže vrednost takih pričevanj.

Osnova za analizo skupnega števila je knjiga, ki jo je sestavil bivši fašistični propagandni oficir Luigi Papo, izdala pa Unione degli Istriani (Zveza Istranov) pod naslovom Albo d'oro, La Venezia Giulia e la Dalmazia nell'ultimo conflitto mondiale - Zlata knjiga, Julijska krajina in Dalmacija v zadnjem svetovnem spopadu. Prvi seznam v knjigi nosi naslov Per la fede e per l'Italia, il sacrificio dei religiosi nella Venezia Giulia e Dalmazia (Za vero in za Italijo, žrtve duhovstvene v Julijski krajini in Dalmaciji).

V seznamu je navedenih 40 duhovnikov, redovnikov in semeniščnikov ter 7 redovnic. Pravih Italijanov je med duhovniki, redovniki in semeniščniki 19. Verjetno bi se dalo na neki način šteti med Italijane tudi Beneškega Slovenca Giovannija Dorboloja. Med ostalimi dvajsetimi je največ Slovencev (11 ali 12), po tem je nekaj Hrvatov (7 ali 8), eden je Srb. Osebnosti podatki so zelo pomanjkljivi, podatki o kraju in času smrti pa so ali hudo pomanjkljivi, ali jih sploh ni, ali pa so dokazano zgrešeni.

Na srečo je katoliška akcija leta 1963 izdala resen zbornik podatkov o duhovnikih in redovnikih, ki so izgubili življenje med drugo svetovno vojno in takoj po njej ali pa so umrli zaradi posledic vojne

(Martirologio del clero Italiano). V tem zborniku najdemo podatke za 25 oseb iz Papovega seznama. Ti podatki, ki so bili preverjeni, postavijo Papovo delo v zelo grdo luc.

Od italijanskih duhovnikov, redovnikov in semeniščnikov, ki jih naveda Papo, je izgubilo življenje v Julijski krajini in Dalmaciji dvanajst. Od teh sta dva padla v boju kot vojskava Papovata (Altan 3.8.1944 v Desklah, Luzzani 17. ali 19.9.1943 pri Klisu nad Splitom), enega je ubil neznanec na ulici (Gabbana 3.3.1944), enega so obesili Nemci (Zelco 10.2.1944 v Kanfanaru), tri so partizani ujeli in ubili med vojno (Benussi sept. 1943 (?) v Labinu (?), Sanguanini 12.10.1944 pri Rencah, Tarticchio sept. 1943 v Lindaru), stiri so partizani ujeli in ubili ob koncu vojne (don Marcellino maja 1945 v Opatiji, Dorbolo maja 1945 v Zgoniku, Finotto maja 1945 v Trstu, Nardin maja 1945 v Opatiji), eden je bil odveden in ubit po vojni (Bonifacio 10.9.1946 pri Završju v Istri).

Pet italijanskih duhovnikov in redovnikov je izgubilo življenje na jugoslovanskem bojišču v svojstvu vojskih kuratov (Busi 15.6.1942 pri Prijeboju v Liki, Curcio 7.8.1941 v Dugi Resi pri Karlovcu, Diaz 4.11.1944 v Crni gori, Mora 8.9.1943 v Crni gori, Pet-

tenghi 2.8.1942 pri Cabbu), eden pa je izgubil življenje v jugoslovanskem vojnem ujetništvu (Minghetti jun. 1947 v Borovnici). Dva od italijanskih duhovnikov, ki naj bi bila po Papu ubita v naših krajih, sta bila dejansko ubita v Italiji (Feretti maja 1944 v Collevicchio (Teramo), Gianni 23.4.1945 v Calderara di Reno (Bologna)).

Pri slovenskih duhovnikih, ki so vsi izgubili življenje v Julijski krajini, je polno netočnosti. Zgrešeno so napisani priimki (Brandelj, Grabegna, Pisacane, Satei), pri treh je navedeno, da so jih ubili partizani, čeprav piše v knjigi katoliške akcije, da so enega ubili četniki (Bandelj 30.4.1945 Brje), dva pa Nemci (Grabegna 15.11.1943 pri Ajdoviscini, Satej 26.9.1943 v Stanjevu), in končno lažno navaja da je bil Jakob Ukmar ubit 24.8.1946 (v resnici je bil hudo ranjen 24.8.1947, umrl pa je 2.11.1971).

Resnica tu očitno ni pomembna. Bistveno je, da naprtimo hudobnim Slovanom čim več krivde. Pri tem prav pride tudi dvoumnost. Albo d'oro ima na ravni platnici belo silhueto, ki bi bila lahko presek brezne (fojbe). Seveda gre tu za delo Luigija Papo in ne Flaminia Rocchija.

Toda bralci dnevnika Il Piccolo zdaj vedo, po pričevanju duhovnika, da je bilo v Istri ubitih približno trideset duhovnikov, na katere Italija ne sme pozabiti.

RIM / POGOVOR S POSL. CAVERIJEM

Reforma je nujna
ni pa čudodelna

VOJIMIR TAVCAR

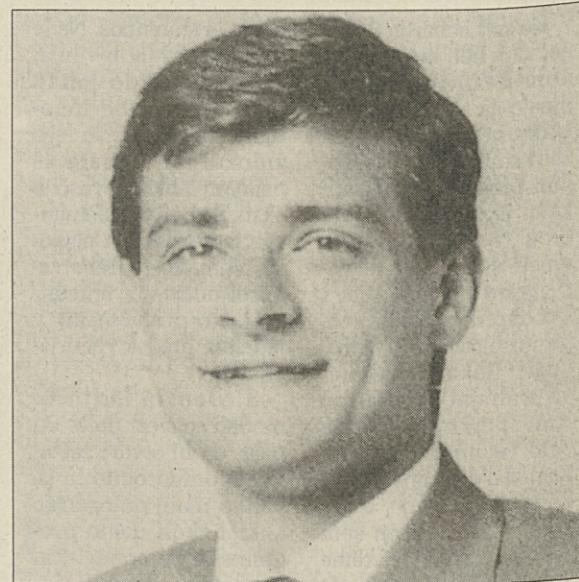
RIM - »Reforme so potrebne, vendar jih ne smemo mitizirati. Vzemimo na primer reformo volilnega zakona. Nedvomno je nujna, vendar ji marsikdo pripisuje prevelik taumaturški domet. Z novimi pravili se najbrz stvari ne bodo bistveno spremenile, če se ne bodo spremenile tudi stranke.«

Aostanski poslanec Luciano Caveri, zastopnik Union Valdotaïne in frankofonske manjšine, je angaziran v italijanskem političnem življenju tudi po funkciji, ker je predsednik mesane poslanske skupine, obenem pa gleda nanj tudi z določeno distanco, sad drugačnih pogledov in drugačne kulturne širine, ki je odraz manjšinskosti. Tudi zaradi tega je zanimiv pogled mladega in neobremenjenega parlamentarca na italijansko trenutno dogajanje.

Kakšna je Vasa ocena o splošni situaciji?

Položaj je nedvomno izredno težaven. Aostanski poslanci smo ob njenem nastopu podprli Amatovo vlado in tako odločitev za nas ni bila lahka. Toda po potresu aprilskih volitev se nam je zdelo, da moramo odgovorno prispevati k upravljalnosti.

Seveda. In kot vsako prehodno obdobje lahko tudi sedanje postane nevarno za manjšine. S tega vidika so najbolj izpostavljeni Slovenci, ki ne živijo na tako strnje-

nem, skoraj zaprtem teritoriju kot nemška in frankofonska manjšina.

Poleg tega pa živijo Slovenci v stvarnosti, kjer so nacionalistične napeitosti možne in ki jih človek ne razume, če ne pozna zgodovinskega ozadja. S tem pa seveda ne odobram narodnostne mrznje. Osebnost sem prepričan, da so manjšine veliko bogostvo in resnica vez Italije z Evropo.

Napetost, ki smo ji prica, ima lahko posledice tudi za javni red? Nedvomno. V tem okviru bi ločil dva problema. Prvi zadeva organiziran kriminal, ki se bo skušal koristiti s sedanjostjo situacijo in zato bo potrebna velika budnost.

Drugi zadeva politični ekstremizem. Treba je dojeti, ali se obstajajo jedra možnega terorizma. Vsekakor pa je treba pohiteti z reformami, sicer bi lahko napeljali vodo na mlin ekstremizmov. Se zadnje vprašanje. Zbornica bo v začetku marca razpravljala o moralnem vprašanju. Ali je po vašem mnenju taka razprava koristna? Mislim, da je potrebna, saj s tako razpravo parlament dobesedno leže na psihoanalistov fotelj in govori o svojih težavah, da bi jih premotili. Poudariti je treba, da med postenimi parlamentarci, ki jih ni malo, je sedaj občutiti močno nelagodje. Poleg tega pa je treba pojasniti tudi odnos med politiko in sodstvom, saj je absurdno, da se politiki bojijo sodnikov in da nekateri upravitelji na primer telefonirajo na državno pravdnistvo, preden podpisajo vsak odlok, ker jih je strah kršiti zakon. To stanje je treba premostiti in razprava o moralnem vprašanju k temu lahko prispeva. (VT)

INFLACIJA / PODATKI ISTAT ZA VZORČNA MESTA

Prvi, četudi plahi znaki prebujanja inflacije

Letna tendenčna stopnja doživela povprečni dvig za 0,1% Trst z 0,7% doživel največjo mesečno rast življenjskih stroškov

Borzo rešili privatizirani, lira šibi

rahlo povečali (od 0,2 do 0,3%). Bistvenih variacij niso doživeli niti stroški za zdravstveno oskrbo, medtem ko so se začeli dvigati izdatki za stanovanjske dobrine in storitve (po zaslugi zvišanja cen pohištva, pralnih praskov in vzdrževanja gospodinjstev strojev). Ustaljeni ali celo nekoliko nižji so v tem mesecu izdatki za prosti čas, medtem ko so se v vseh vzorčnih mestih povečali stroški za razne dobrine in storitve (npr. za hotele, bare, restavracije, za kozmetične in papirnicarske izdelke itd.).

V mesečni primerjavi je inflacija v tekočem mesecu najbolj zvišana v Trstu, kjer se je njena stopnja glede na januar dvignila za 0,7%; v Genovi je porasla za 0,5%, v Milanu in Neaplju za 0,4%, v Bologni za 0,3%, v Turinu in Benetkah za 0,2%, medtem ko je v Palermu ostala na januarski ravni. Trzaskemu prebujanju mesečne inflacije so v največji meri botrovale podražitve stanovanjskih in ostalih dobrin in storitev, kot npr. gospodinjstev opreme, artiklov za osebno higieno, zlata ipd.

MILAN - Ugoden vpliv hitre rešitve zamenjav v vladi je včeraj na milanski borzi neutralizirala vest o aretaciji finančnega direktorja Piata Mattioli, radikalnejši padec kazalca MIB (ki je zabeležil -0,36%) pa je preprečil dober potek vrednotnic privatiziranih družb. Ustanovitev posebnega ministrstva za privatizacije je tržišče sprejelo z odobravanjem, borzni operaterji pa so se posebej naklonjeni Amatovi odločitvi, da to ministrstvo poveri izkušnemu tehniku Baratti. Lira je v odnosu do dolara in marke tudi včeraj oslabil: ob 14.30 je marka veljala 964 (pretekli petek 956), dolar pa 1.568,5 (v petek 1563,9).

INTERVJU / GAD LERNER

»Trst je čudovit a tudi dvoličen«

"Milano, Italia" o nekdanji Jugoslaviji

SANDOR TENCE

TRST - Tretja televizijska mreža je pozno sinoči s trzasko Pomorske postaje predvajala oddajo "Milano, Italia", ki je bila posvečena razpadu in tragediji nekdanje Jugoslavije ter odnosom med Italijo, Slovenijo in Hrvaško. Danes, ce ne bo prišlo do sprememb zadnjega trenutka, bo tekla beseda o usodi radikalne stranke (gosta bosta med drugim Pannella in tajnik MSI Fini), jutri pa bo oddaja posvečena polemikam o reviziji zakona st. 180 o zdravljenju umskih boleznih. Oddaja "Milano, Italia" je zelo popularna, končala pa se bo spomladi, ko bo njen voditelj Gad Lerner, kot kaže, prestopil k turinskemu dnevniku La Stampa.

Lernerja smo srečali nekaj ur pred pričetkom oddaje v hotelu Duchi d'Aosta, kjer ima svoj "stab" (novinarje in organizatorje), s katerimi do podrobnosti pripravlja vse oddaje. Njegova prva trzaska oddaja "Profondo Nord" je vzbudila v mestu polemike in negotovanja, posebno med nacionalističnimi krogi, ki so mu očitali, da je bil preveč naklonjen Slovincem in da je v bistvu podal izkrivljeno podobo

Novinar Gad Lerner

tukajšnje stvarnosti. Posedel je tudi tedanji zupan Richetti, ki se je cutil užaljenega tudi zato, ker v oddaji ni prišel do besede, za kar se mu je Lerner takoj zatem javno opravičil.

»Mislim, da sem ob tisti priložnosti posteno naredil svojo dolžnost in prikazal različne obraze in probleme tega protislovnega, a hkrati čudovitega mesta, kamor se vedno zelo rad vracam. V svojih oddajah skušam biti, kar se da objektiv. Takrat so prišle na dan za marsikoga tudi boleče resnice, ki pač so

in jih jaz ne mislim prikrivati«, nam je dejal Lerner. Iz tiste sporne trzasko oddaje mu je ostal v spominu predvsem duhovnik Silvano Latin, glasnik tukajšnje škofije, ki je jasno povedal, da so za Cerkev verniki slovenske narodnosti popolnoma enakopravni italijanskim. »Bral sem, da so mnogi Trzacani kontestirali in celo izzivžgali papežev trzaski govor v slovenscini. To pomeni, da sem v takratni oddaji zadel v živo«, je se mnenja nas sogovornik, ki upa, da se bo isto zgodilo tudi s tragedijo nekdanje SFRJ. Slednja po njegovem močno pogojuje tudi Trst, »ceprav tega nekateri nočejo priznati«.

Lernerja nekateri vztrajno obtožujejo, da vodi "komunistične oddaje za TeleKabul". »Na take absurde obtožbe ne odgovarjam. Nisem bil nikoli komunist in nisem nikoli glasoval za KPI. Sem pa levicar in bil sem urednik dnevnika Lotta continua, zaradi česar se danes ne sramujem. Napadajo in hvalijo me z desne in leve. Za novinarja to pomeni, da je na pravi poti. Jaz sem novinar in skušam posteno in odkrito narediti svojo dolžnost«, nam je ob koncu povedal Lerner.

NOVICE

Debatna v Klubu Rosselli

TRST - Jutri bo ob 17.00 uri v dvorani RAS na Trgu Repubblica 1 v Trstu predavanje in debata na temo »Biti industijec v Trstu«. Debatno organizira Klub Rosselli, udeležili pa se je bodo podjetnika Giancarlo Laboranti in Giancarlo Stavro Santarosa, funkcionar Zveze industrijcev Giorgio Rosso Cicogna ter predsednik Zveze industrijcev Piero Torsella. Debatno bo vodil deželni svetovalec Gianfranco Carbone.

Sporazum med Tržaško hranilnico in zvezo trgovcev

TRST - V ponovdeljek so podpisali sporazum med Tržaško hranilnico, Dezelno zvezo za trgovino in turizem, Zavarovalnico Giuliana in družbo Consulenza Finanziaria Assicurativa sporazum, po kateri bodo člani zveze trgovcev in njihovi sorodniki lahko sklenili pogodbo z Giuliano o dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju. Da bi olajšali placevanje premij, bo Trzaska hranilnica dala na razpolago svoja okna.

Gambassini za preklc pokojnine Toffaninu

TRST - Dezelni svetovalec Liste za Trst Gambassini je zahteval, naj INPS preklce, pokojnino nekdanjemu partizanu Mariu Toffaninu, ki je sam priznal, da je zagrešil poboj pri Malgi Porzus. Toffanin baje prejema pokojnino INPS ze od leta 1972. Listarski svetovalec tudi zahteva od dezelnega odbora, naj prijavi zadevo italijansko-slovenski komisiji.

Ameriški bojni ladji v trstu

TRST - Ladje raznih držav, ki v Jadranskem morju skrbijo za spoustovanje embarga nad orožjem, namenjenem v kraje nekdanje Jugoslavije, obcasno pristajajo v trzaskem pristaniscu. Včeraj jutraj sta prispeli v Trst dve enoti ameriskega setega brodogaja iz Sredozemskega morja: gre za desantni ladji Austin in La moure county. Obe ladji imata na krovu skoraj 1500 moz med posadko in marinci in bosta ostali v trstu do cetrtka, 25. februarja. Austin je ze bila v Trstu leza 1973, La moure County pa pred 8 leti. Včeraj so zakljucili tehnicne operacije na francoski letalonosilki Clemenceau, ki je zasidrana ob 7. pomolu. Clemenceau bo danes odptoval iz trzaskoga pristanisca. Biser francoske mornarice ima 2000 moz posadke in nadzira oable nekdanje Jugoslavije. Ta teden pride v Trst tudi britanska letalonosilka Ark Royal.

Turello cestital novemu ministru

TRST - Predsednik Dezele FJK Vinicio Turello je cestital Gianfrancu Ciauru ob imenovanju za ministra za dezele namesto liberlaca Coste.

RAZISKAVA / PO RAZSODBI VRHOVNEGA KASACIJSKEGA SODIŠČA OB PROCESU ZOPER SAMA PAHORJA

Protislovenski izpadi na Tržaškem

Tarča faističnih skrajnežev so od vedno bili slovenski napisi, table, sedeži slovenskih društev, šol in organizacij

Milka Kjuder po faističnem napadu leta 1983 (Foto Davorin Krizmančič)

Mazaške akcije 1983/84

Leto 1982
22. januar: atentat na slovensko osnovno solo Marica Gregoric-Stepancic pri Sv. Ani.
8. april: protislovenski napisi na sedežu slovenskih organizacij v Ul. sv. Franciska.
14. april: premazali s protislovenskimi napisi vhod Kulturnega doma v Trstu.
17. april: pozig vhodnih vrat Centra za spoznavanje slovenskega jezika v Ul. Valdirivo 30, poskus oskrunitve spomenika padlim na Proseku.
13. maj: zazgali dvoje-

zični napis Pastoralnega centra v Trstu.
16. maj: zazgali jugoslovanski avtomobil v Trstu.
6. julij: pomazali slovenske smerokaze pri Brisčkih.
13. september: razbili kamnito ploščo nizje srednje sole Levstik na Proseku.
28. oktober: oskrunili spomenike padlim v NOB na Opcinah, na Proseku, v Trebach in v Gabrovcu.

Leto 1983
5. februar: pomazali sedež Zveze žensk Italije-UDI
9. februar: oskrunili spomenik padlim na Proseku.
16. februar: oskrunjen spomenik padlim na Proseku.
20. marec: oskrunjen spomenik padlim v Bazovici.
30. marec: oskrunjen spomenik padlim na Kontovelu.
8. in 12. april: faistični protislovenski napisi na sedežu slovenskih organizacij v Ul. sv. Franciska.
27. maj: oskrunjeni spomeniki padlim v NOB na Proseku, na Opcinah, v Trebach in na Padricah.
28. maj: pomazano procelje Kulturnega doma v Trstu.
maj: razbili sipo slovenske nizje srednje sole Levstik na Proseku in v Krizu.
15. junij: oskrunili

spomenik padlim v Trebach.
18. junij: napad faističnih skrajnežev na Lonjer: ranjeni stirje domacini.
19. junij: pomazali spomenik Igu Grudnu v Nabrezini.
junij: oskrunili spomenik Almi Vivodi pri Sv. Ivanu.
6. avgust: protislovenski napisi in znaki na stadionu 1. maj.
10. september: pomazali procelje Kulturnega doma v Trstu.
5. december: protislovenski napisi na zavodu Zois in osnovni soli pri Sv. Jakobu.

Leto 1984
28. februar: pomazali ploščo padlim v NOB na Padricah.
marec: oskrunili spomenik in pomazali cestne napise v Gabrovcu.
8. april: oskrunili spomenik in pomazali slovenske napise v zgoniški občini.
24. april: pomazali kazipot pokrajinske ceste pri Sempolaju.
1. maj: zazgali rdečo zastavo pri spomeniku padlim v Mackoljah.
11. maj: pomazali slovenske napise v zgoniški občini.
13. maj: pomazali spominsko ploščo M. Matjasicu v Barkovljah.
14. maj: pomazali slovenske napise na dvojezičnih tablah in smerokazih v repentabski občini.
16. maj: pomazali ta-

ble na Globojnerju in pri Sv. Ivanu.
26. maj: protislovenski in profasistični napisi pred slovenskim učiteljskim in pred trebensko osnovno solo.
28. maj: oskrunili spomenike padlim v NOB na Opcinah, v Padricah in spomenik Almi Vivodi pri Sv. Ivanu.
4. avgust: protislovenski in profasistični napisi na Proseku, na Kontovelu in v Barkovljah.
16. avgust: pomazali dvojezične table v Gabrovcu.
21. avgust: oskrunili spominsko obeležje ju-

naka M. Matjasica v Barkovljah.
1. september: protislovenski in profasistični napisi in znaki na Alpinski ulici in drugih ulicah na Opcinah.
14. oktober: oskrunili spomenik Almi Vivodi pri Sv. Ivanu.
4. november: pomazali spomenik posvečen kmečkim puntom v Devinu.
17. november: pomazali dvojezično tablo Selsjan.
22. december: protislovenska gesla in pomazana tabla na osnovni soli Kette v Ul. sv. Franciska.

MNENJA / MILKA KJUDER

Za slovensko manjšino se položaj od tistih let ni kaj prida spremenil še vedno smo tarča protislovenskih napadov in mazaških izgrediv

Milka Kjuder

Milka Kjuder je bila pred desetimi leti, točneje 18. junija 1983, zrtev faističnega napada. Tistega dne so neofasisti po zborovanju v slovenski vasi pripravili pravcat »pohod na Lonjer«, kjer so se ob popolni odsotnosti organov javne varnosti znesli nad Milko Kjuder in drugimi tremi domaćini: Pavlom Kranjcem, Stojanom Sancinom in Enzom Forausom. Kjudrovo so zaradi ran in poskodb prepeljali z rešilcem v bolnišnico, kjer se je morala več

dni zdraviti. Policisti in karabinjerji so prispele v Lonjer, ko so faisti, ki jih je vodil sedaj že pokojni »kamerad« Almerigo Grilz, ze opravili svoje... Milka Kjuder takole meni o takratnem dogodku in o sedanjem položaju Slovincov v Italiji: Fasisti so vpadli v Lonjer po izzivalnem predvolilnem zborovanju v Bazovici. Po izpadu je prišlo do prijav trzaskemu sodstvu. Sodniki so večkrat zaslišali tako nas domaćine, kot tudi Grilza

in druge faiste, ki so bili vpleteni v napad. Grilz je bil glavni osumljenec za izgrede, po njegovem odhodu v Afriko in po njegovi smrti v Mozambiku pa je vsa zadeva zamrla, bilo je, kot da bi se vse razblinilo v nič. Jaz in drugi, ki smo okusili nasilje, seveda ne moremo pozabiti tistega dne, pa ceprav je sodstvo storilo prav to - pozabilo. Mislim, da se za slovensko manjšino v Italiji v primerjavi s tistimi leti, ni kdove kaj spremenilo. Se vedno

smo tarča protislovenskih izpadov, naše spomenike se vedno nemoteno mažejo. Ob vsem tem menim, da bi morali biti Slovenci vsi skupaj mnogo bolj korajžni, nastopati bi morali bolj odločno, pa bi se gotovo kaj spremenilo. Vsak Slovenec bi moral biti kot Samo Pahor in bi kmalu mnogokaj storili. Tako pa smo vedno eni in isti, postajamo vedno starejši, v nas je velika zalost in polno zagrenjenosti, medtem ko se mladino noče več izpostaviti.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskoga tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajo naročninske službe
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistet
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec višina 42 mm) 80.000 LIT.
financi in legalni 120.000 LIT. ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska, 75 Sezana, tel. 067 - 736373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.-12-1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Blišč boljunskih zvezd "najsvetlejši" v Bregu

Tudi letošnja šesta izvedba pod pokroviteljstvom Občine

Drugaovrščeni mačkolijski voz na včerašnjem sprevodu v Breau (foto Krizmančič)

vseh članov.

Poleg nekaj stotin pustniših sem je pohod v zvezov in skupin izpred občinske telovadnice spremljalo okrog tisoč ljudi, večina pred dolinskimi zastavami in velikim skrim zavestno, kjer je prireditev napovedoval Boris Zerjal. Poleg kraja in krallje pa sta prisotne ne toplo pozdravila še predsednica odbora Tanja Turko in Marinc Pecenic, župan dolinske občine, ki je pustni prireditvi nudila tudi pokroviteljstvo.

Trzaska obcin-
ska uprava bo
sprevod pustnih
šem in vozov (ude-
ležili se ga bodo
tudi Openci) prire-
dila danes, in sicer
po Korzu, ki bo za-
prt za promet od
14. do 21. ure
(promet bo prepo-
vedan se na Trgu
Tommaso, na
Largo Riborgo, v
Ul. Canal Piccolo,
Ul. Roma, in Ul.
Imbriani).

PRISTANIŠČE / PO PODPISU SPORAZUMOV

Trzaska federacija Stranke komunistične preno-
ve sporoča, da je umrl Alessandro Destradi (Gi-
gi). Rodil se je v Kopru leta 1911; politično se je
kaj kmalu angaziral v KPI in postal aktivist v
delavskih organizacijah; sodeloval je tudi v
vodstvenih organizmih stranke, pozneje pa v
sindikatu upokojujencev CGIL. Ze od samega
začetka je vstopil v SKP, poleg tega pa je bil tu-
di rajonski svetovalec.

Sindikalne organizacije ocenjujejo sporazume Pristaniske ustanove z zasebnimi operaterji kot hudo enostransko dejanje, s katerim se začneja proces reorganizacije pristaniskega modela brez soglasja stanov-

Poleg tega - zaključuje predstavnik pokrajinskih tajnistev CGIL, CISL in UIL - bo v spoprijemanju sporazuma, podpisanega 18. oktobra lani na trzaski Prefekturi, treba ugotoviti oziroma se sporazumeti za objektivna merila, na osnovi katerih se bodo lahko začeli procesi za koncesijske oddaje pod pristanjsko dejavnost in služb zainteresiranim zasebnim operaterjem.

Del udeležencev tečaja o paleografiji (f. Križmančič)

DOLINA / SPORNI NAČRT

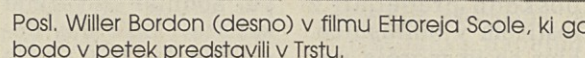
Na usmeritev načelnikov skupin je opozoril

Dolinski občinski
upravitelji za sedaj ne ko-
mentirajo stališča načel-

Tudi don Vátta čaka na uradno mnenje Občine Dolina in bo sele v primeru negativnega odgovora povedal, kaj namerava narediti. Zemljisce, kjer hoče skupnost San Martína al Campo zgraditi terapijski center za uziavalce mamil, je last Ustanove za tržasko industrijsko cono (EZIT), ki je glede tega nacrta že dala popolno mnenje. Zadnja beseda pa pripada občini, ki unavi.

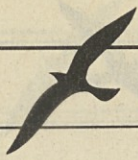
POSLANEC DSL NASTOPILO V FILMU E. SCOLE

V petek bodo film predvajali v kinu Ariston

Tudi kot filmski igralec se ni veliko oddaljil od svoje glavne dejavnosti, namreč politike. Posl. Willer Bordon, trzaski parlamentarec DSL, je res nastopil v filmu, v njem pa je igral vlogo perifernega voditelja bivše KPI. Film Ettoreja Scole z naslovom »Mario, Maria in Mario«, pripoveduje o sentimentalnih in političnih prigodah treh mladih prvirincev KPI v obdobju, ko se je ta stranka spremenila v DSL.

Film bodo predstavili v Trstu v petek v kinu Ariston, navzoc pa bo svedela tudi Willer Bordon.

OPČINE / JUBILEJ DOMAČEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TABOR

Četrto stoletje bogatega kulturnega delovanja

Predsednik Viktor Sosič: »Ponosni smo na prehojeno pot«

NEVA LUKES

SKD Tabor z Opčin je prejšnjo nedeljo praznoval 25-letnico društvene dejavnosti, o kateri je med prireditelji s pomenljivim naslovom "Po setvi pride zetek" poročal predsednik.

»Menim, da smo bili in smo se s svojo dejavnostjo močno zasidrali v domačo družbeno in kulturno stvarnost,« nam je med družabnostjo povedal Viktor Sosič ali Torci, kot ga na Opčinah vsi poznajo. »V oporo nam je zavest, da nadaljujemo pot naših prednikov, ki so s to dejavnostjo začeli že avgusta 1945, torej takoj po koncu druge svetovne vojne, in vseh tistih, ki so, oziroma smo leta 1968 ustanovili Opensko čitalnico in postavili trdnje temelje nadaljevanju kulturne tradicije, ki je, kljub vsem neugodnim pritiskom in oviram, vztrajala, rasla in se krepi.«

Sosič se je spomnil na case, ki so sledili letu 1948, ko se je društvo razdeljilo in sta na tem območju delovali kar dve društvi - v tistem času vse prej kot povezani. V tisto razdobje spada tudi ustanovitev Mladinskega krožka, ki je prineslo v to nič kaj pozitivno vzdušje osvežitev in voljo po nadaljevanju prosvetne in kulturne dejavnosti.

Z letom 1968 se je ustvarilo v društvu vzdušje, ki je pripomoglo, da so se v njem razvile številne dejavnosti. Tu je leta 1969 začel delovati moski pevski zbor, kateremu se je leta 1977 pridružil še ženski zbor, ki ju od tedaj dalje zvesto vodi prof. Sveto Grgić. Prav dejavnost obeh zborov je bila tista vzmet, ki je sprostila tudi druge dejavnosti.

Potem nam je začel Sosič stresati kot iz rokavov podatke o številnih drugih dejavnostih, ki so vrsto let postavljale prav opensko društvo med najbolj aktivna in uspešna društva na našem območju. Zelo bogata je bila dejavnost dramskih skupin. Posebej je omenil zasluzne dramske delavce Mira Hrovatina, Toneta Kalca in Olgo Gulic, pa avtorje tekstov in režiserje, ki so v društvu sodelovali: Ivan Artac, Drago Gorup, Atilij Kralj, Marko Sosič, pa še režiserje Elzo Antonac, Olgo Lupinc, Editto Francetin, Igorja Malalana, Leli Nakrstovo, Antona Petjeja, Jozeta Rodeta, Sergeja Verca in Jozeta

Voznyja. Velik uspeh so imeli openski glasbeni večeri oz. matineje, kot so jim v tej sezoni dali naziv. Prvi gost teh večerov, se je spomnil Sosič, je bil naš priznani violonist Crt Sisković, zadnji pa domačin kitarist Marko Feri. Sem sodijo se uspele matineje za slovenske in italijanske sole in glasbena animacija za predšolske otroke, ki sta jo vodili Nives Kosuta in Neva Bak.

Dolgoletno tradicijo ima tudi razstava dejavnosti, ki se je začela v javnosti uveljavljati z organizacijo Bionalov umetnikov - amaterjev (teh je bilo do danes na Opčinah kar 11).

V zadnjih letih je društvo organiziralo, v okviru poletnih Taborov, tudi otroške ex tempore, nato pa se likovne delavnice za otroke in odrasle.

»Posebej bi želel omeniti leto 1984, ko so sprejeli v svoje roke pomemben del društvene dejavnosti prav mladi. V tem času sta se v okviru društva oblikovala Tabor mladih in Mladinski pevski zbor, ki se je po združitvi s Trebenci poimenoval v Mesani pevski zbor Primorec-Tabor. Vsi smo bili veseli te dejavnosti, saj smo menili, da bo mladina nasla v našem društvu svoje pravo mesto. Na žalost se to ni uresničilo. Po nekaj letih se je Tabor mladih odstranil iz naše stvarnosti in ustanovil svojo skupino Magnet, kot se je tudi osamosvojil zbor Primorec-Tabor. Naše društvo je do njihove dejavnosti odprto in pripravljeno na vse oblike sodelovanja. Seveda pa jim ustvarjalnost in v okviru našega društva ne moremo vsiljevati.«

Leta 1981 je začela v sklopu društva delovati se knjižnica, ki se je poimenovala po Pinku Tomaziću in tovarših, ki se ni opredelila le na knjižničarsko dejavnost, temveč je organizirala vrsto srečanj in predavanj, organizirala pa je tudi Ure pravljic, ki jih v zadnjem času vodijo poklicne animatorki.

Sosič nam je na kratko omenil se tečaje slovenscine za Italijane, pa tečaje italijanscine, nedeljsko rubriko po Radiu Opčine "Knjige, knjige za vse...", izhajanje društvene glasila, ki nosi sedaj ime "Glasnik", akcije, ki jih je društvo, skupno z domačini, vodilo za rešitev vprašanja ureditve openskega strelisca, za

Predsednik Viktor Sosič govori na prireditvi ob 25-letnici KD Tabor (foto Krizmančič)

prve volitve jurskih odborov, do referendumov za mir in raznih spominskih proslav.

Tudi o otroški dejavnosti nam je Sosič spregovoril in pri tem omenil hvaljevredno delo Lucije Hrovatin, ki je dolga leta skrbno vodila organizacijo baletne, nato folklorne skupine in nato se rekreacije in telovadbe za odrasle. Tu je potrebno omeniti imena Anice Cah, Stojana Petarosa, Anke Kocijancic, Mirte Cok, Dunje Sosič in se

Mire Vovk, pa se skupino, ki se zbira ob četrtkih v društvu v prostorih na srečanjih "Ob pletenju se kaj".

Sosič ni pozabil omeniti prizadevanj za obnovo Prosvednega doma, kot tudi pomembnost delovanja društvenega bara, ki bo prav letos slavil svojo desetletnico.

»S to prireditvijo seveda nismo končali vseh naših proslav ob tem jubileju. Prva je bila že tista, ko smo predstavili glasbeno kaseto "Odrček

poje", sledila bo mladinska predstava "Genij v kratkih hlačah", razstava naših zaslužnih članov - umetnikov Maria Sosica in Magde Tavcar ter koncert domaćih glasbenikov, pa morda se kaj.«

»Lahko torej s ponosom gledamo na prehojeno pot. Ne smemo pa pozabiti, da nas veliko dela še čaka in da so nam potrebne predvsem mlade sile. Ne izmikajmo se torej našim dolžnostim, če hočemo, da bomo po setvi tudi zeli...«

OB PUSTU SREDIŠČE ODPRTO

Danes zaprt za promet samo Korzo Italija

Medtem ko je bilo v soboto popreje ogljikovega monoksida med 17. in 24. uro le malo pod dovoljeno mejo (9,5 mg na kubicni meter), pa je bil v nedeljo zrak dosti bolj čist, saj so naprave Krajevne zdravstvene enote na Goldonijevem trgu med 6. in 23. uro namerile samo 3,6 mg ogljikovega monoksida na kubicni meter (standardna meja je 10). Bodisi zaradi tega kot tudi zato, ker bodo danes se zadnja pustna praznovanja, so preklicali prepoved zapore mestnega središča z izjemo Korza Italije, kjer bo sprevod alegoričnih vozov in bo za promet prepovedan od 14. do 21. ure.

Tega preklica bodo veselili avtomobilisti, saj so zadnje case redarji marsikoga olajšali za stotisocak, kolikor pač znasa globa za kršitev zapore. Takih, ki jih ne ustavijo ne oznake ne prepovedi ki bi s svojim vozilom »sli celo v 5. nadstropje, če bi le mogli«, kot pravijo redarji, so nasteli približno 100-150 na dan. Kršitelji morajo zatem svoje vozilo pustiti na kraju samem ali kje v bližini, dokler pac traja zapora. Tisti, ki bi se ukaza ne držali in bi hoteli na vso silo odpeljati naprej, bi se morali zagovarjati pred pretorjem, vendar takih hudih primerov neposlušnosti niso zabeležili.

ustaljen, veter 26 km na uro vzhodnik, severovzhodnik, burja s sunki 50 km na uro, vlaga 26-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 7,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILA SE JE: Rita Manzin.

UMRLI SO: 89-letna Giuseppina Pieri, 84-letni John Sasson, 89-letna Rita Bracco, 62-letni Giuseppe Simsig, 81-letna Luigia Busignach, 76-letni Vittorio Leonardon, 60-letni Franco Santin, 80-letni Rodolfo Biagi, 85-letna Serafina Torcello, 95-letna Pierina Pesaro, 81-letna Anna Gelussi, 72-letni Giovanni Revelant, 84-letni Mario Montali, 83-letni Giovanni Conti, 82-letna Maria Gerzina, 82-letna Giuseppina Del Bello, 52-letni Bernardo Versici, 72-letni Gigi Di Salvo, 80-letni Mario Crismani, 95-letna Maria Grisonicchi, 79-letna Carla Cusan, 89-letna Cesira Zanzola, 92-letna Maria Ambrosi in 79-letni Giorgio Pavatich.

LEKARNE

Od ponedeljka, 22. do nedelje, 28. februarja 1993
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Dante 7 (tel. 630213), Kolonkovec - Erta S. Anna 10 (tel. 813268), Milje - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Dante 7, Kolonkovec - Erta S. Anna 10, Ul. Giulia 14, Milje - Mazzinijev drevored 1.

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Giulia 14 (tel. 572015).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 39911.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 39911.

Zdravstvena dežurna služba
Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PRIREDITVE

PORAJAJOCI SE JEZIK
TELESA - Osnovni seminar po nizozemski metodi, ki sta jo v Sloveniji uvedla zakonca Dolinsek. Seminar bo potekal 5.6. in 7. marca t.l. v Gregorčičevi dvorani (Ul. S. Francesco 20. - II. nadstropje). Namenjen je strokovnim delavcem s pedagoškega področja, socialnega skrbstva in vsem, ki komunicirajo z ljudmi. Za podrobnejša pojasnila oz. prijave lahko izposredujete telefonirajo vsak dan, razen ob sobotah, na ZSKD - tel. 635626 ob uradnih urah ali na tel. 214893 (od 13. do 15. ure). Rok za prijave: petek, 26. februarja.

SLOVENSKEM
DIJAKSKEM DOMU bo danes od 15. do 18. ure TRADICIONALNO OTROSKO RAJANJE za pustne seme in najmanjše semce. Prisotne bo priključen carodej. Tako lepo bo kot se nikoli. Kakamo vas!

PUSTNI ODBOR IN KD Primorsko-Mackolje prireditelja dneves PUSTNO OTROSKO RAJANJE v Srenjski hiši v Mackoljah od 16. ure dalje. Vabljeni otroci in starši. Čaka jih veliko zabave.

SPORTNO RITMIČNI
ODSEK organizira v Kulturnem domu na Proseku OTROSKO PUSTNO OTROSKO RAJANJE danes od 15.30 do 19. ure. Vabljeni!

SKD Tabor - Opčine - prireditelji danes, 23. t.m., od 15. do 18. ure v Prosvetnem domu OTROSKO PUSTNO OTROSKO RAJANJE. Zabavali se bodo z animatorkami.

V DRUŠTVENIH PROSTORIH V LONJERJU bo danes, 23. t.m. OTROSKO PUSTNO OTROSKO RAJANJE od 15. do 18. ure v prireditvi lonjske mladine pod pokroviteljstvom KD Lonjer-Katinara.

KD PRIMOREC - TREBICE prireditelji danes, 23. t.m. PUSTNO OTROSKO RAJANJE od 16. do 18.30 v Ljudskem domu.

DOM JAKOB UKMAR, PD Kolonkovec in KD I. Grbec prireditelji DAN SLOVENSKE KULTURE v nedeljo, 28. t.m., ob 16.30 v domu J. Ukmarja. Vabljeni.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 23. februarja 1993
PUST

Sonce vzide ob 6.54 in zatone ob 17.43 - Dolzina dneva 10.49 - Luna vzide ob 7.12 in zatone ob 19.58.

Jutri, SREDA, 24. februarja 1993
PEPELJNICA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 5,5 stopinje, zračni tlak 1003,5 mb

Galerija Ul. Sv. Frančiška 20
vas vabi jutri, 24. t. m., ob 17. uri
na otvoritev kiparske razstave
DAVIDE SKERLJ

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE

Thornton Wilder

NAŠE MESTO

Režija:
ADRIJAN RUSTJA

JUTRI, 24. februarja ob 20.30

ABONMA RED D

SK KRAS
prireja danes
v Sportno-kulturnem centru v Zgoniku
Od 21.00 do 03.00
PUSTNI PLES
Z ANSAMBLOM
FARAONI
in
DUO TOMATO

KD VALENTIN VODNIK
vabi vse male pustne šeme na
OTROŠKO PUSTNO RAJANJE
danes, 23. t. m., od 15.30 dalje
v društvenih prostorih v Dolini

SKD BARKOVLJE
Ul. Cerreto 12
prireja
OTROŠKO PUSTNO RAJANJE
danes, 23. t. m., od 15. ure dalje
PLES ZA ODRASLE
od 19. ure dalje
Vabljeni

OB PRESERNOVEM
DNEVU, prazniku slovenske kulture, prireja zupnja sv. Jerneja in MeZP sv. Jernej z Opčin VECER SLOVENSKE PESMI, ki bo v Finzgarjevem domu na Opčinah v nedeljo, 28. t. m., ob 17. uri. Sodelujejo: CPZ Videm-Dobrepolje (Dolenjski slo), Zagorski fantje in skupina, ki ohranja ljudsko petje ter običaje iz Dobropole in okolice rojstnega kraja Primoza Trubarja - vodi zupnik Franc Skulj, igralška skupina Tamara Petarosa s predstavitvijo knjige »Leto odmrznitve« pesnika Vinka Belčiča - pripravi prof. Lucka Susić. Priložnostna misel prof. Marija Česca. Prisrčno vabljeni!

SKD CEROVLJE-MAVHINJE prireditelji v nedeljo, 7. marca, ob 20. uri v restavraciji »Al Carso« v Mavhinjah PRAZNOVANJE DNEVA ŽENA z večerjo in glasbo. Zabava zagotovljena. Vabljene vse družabne ženske. Rezervacije tel. 299798 in 299335 od 20. do 21. ure.

SKD SLAVEC Ricmanje - Log vabi na proslavo DNEVA SLOVENSKE KULTURE v petek, 26. t. m., ob 20. uri v Ricmanjih. Sodelujejo: otroški vrtec Ricmanje, celodnevna sola I. Trinko - Zamejski, mladinska glasbena skupina, pevska skupina Stu ledi in govornik M. Cuk. Vabljeni.

OBVESTILA

VIL ZIMSKE IGRE - Sklada »M. Cuk« bodo v nedeljo, 28. februarja na Crnem vrhu. Prijave za avtobusni izlet in tudi samo za kosilo v uradu Sklada, Narodna ul. 126 vsak dan od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure. Informacije po telefonu 212289.

KRUT obvešča, da se začnejo v torek 2. in v četrtek, 4. marca tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije na sedežu KRUTA, Ul. Cicerone 8/3 v četrtek, 25. t.m. od 9. do 12. ure, tel. 360324

OB 50-LETNICI PRISILNE MOBILIZACIJE letnikov 1924/25 in 26 vabimo bivše deportirance na spominsko srečanje, ki bo v društveni gostilni v Ga-

brovcu (Zgonik) v soboto, 6. marca letos, ob 13. uri. Zanimati se (z vse Primorske) naj se cimprej javijo po vernikoma, ki sta Janko Simoneta iz Zgonika (tel. 229120) in Alojz Kapun s Proseka (tel. 225187).

FOTOKROZEK TRST 80 sporoča, da je redna petkova seja odpadla zaradi bolezni večine članov. Dobimo se v petek, 26. t.m., ob običajni uri.

OBČINA ZGONIK namerava razpisati licitacijo za dodelitev službe občinskega zakladnika od 1.7. 1993 do 31.12.1995. Zanimati se kreditni zavodi lahko predstavijo ponudbo do 12. ure dne 16.3.1993. Glede pogojev, ki jih mora ponudba vsebovati, vabimo zainteresirane zavode, da se obrnejo na občinsko tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure. V ponudbi mora biti navedena obveza, da je zavod pripravljen podpisati konvencijo, kot jo predvideva osnutek, ki ga je odobrila občinska uprava.

TPK SIRENA obvešča clane, da bo 16. REDNI OBČNI ZBOR v soboto, 27. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju na pomorskem sedcu v Viale Miramare 32. Dnevni red: 1. nova gradba, 2. poročila, 3. volitve in 4. razno.

PUSTNO OBVESTILO - Jutri ob 14.30 bo na Kontovelu pri Društveni gostilni tradicionalni pustni pogreb. Vabljeni vsi!

IZLETI

SINDIKAT UPOKOJENCEV SPI-CGIL, Devin Nabrezina organizira v sodelovanju z agencijo Nord-Est Viaggi vacanze v nedeljo, 7. marca 1993 celodnevni izlet v kraj Chiesa Nuova sul Piave - Casa colonica Old River. Rezervacije sprejema Ida Bartolotti - Nabrezina, tel. st. 200007.

KRISKA - ZVEZA upokojev SPI-CGIL prireja ob priliki praznika žena v nedeljo, 7. marca izlet v Provoleone (Pn) Vpisuje Mario Turel (tel. 220266) do 2. marca.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Edi Glavina v Lonjerju. Toci belo in crno vino.

OSMICO ima odprto Zvonko Ostrouska v Zagradcu. Toci belo in crno.

OSMICO odprli smo, da veselo v družbi bo. Berdon Josip - Pulje pri Domju 123.

PRI KUKUKOVH v Doberdobu smo odprli agriturizem. Nudimo domac prigrizek in domaco kapljico.

V RICMANJH je odprl osmico Jadran.

OSMICA v Koludrovci je odprta do 28. februarja.

NA OPČINAH pri Kvrtecivih so odprli osmico.

OSMICO v Salezu imata odprto Silva in Maurizio.

CITROEN BX turbo diesel, 1800 cc, v zelo dobrem stanju, en sam lastnik, cena 6.300.000 lir. Tel. zvečer (040) 941527.

POSTENA gospa srednjih let, z veliko volje do dela, nudi pomoč družini ali osamljeni osebi. Urnik in placa po dogovoru. Tel. st. 828251

ZELO priprazen kmečki delavec, vešč obrezovanja in vezanja trt ter drugih poljskih del isce delo. Tel. 828251.

30 - LETNA uradnica, resna, dobrega znajaja, diploma knjigovodje 48/60, stirelarna praksa v uvoznizvoznem podjetju, pet let službe v javni ustanovi »instruktor z znanjem slovenscine« nujno isče zaposlitev part-time. Telefon 274978

MLADO 21 - letno dekle z veliko voljo do dela isče kakršnokoli zaposlitev. Telefon 200542 ali 200882 ob uri obedov.

PRODAM opremo za trgovino jestvin. Telefonirati na st. (040) 273337 po 15. uri.

PRODAM golf 1800 GTI, rdece barve, 1985, s premicno streho v odličnem stanju in z novimi gumami 6.300.000 lir. Tel. (0481) 533908 ob uri kosila.

AUTOMOBIL NIVA 4x4 bele barve, letnik 90 v odličnem stanju, cena 9 milijonov + 500.000 super kolek prodam. Tel. st. (040) 228932 - Draga 31.

SONCNO visokopritlično 3 - sobno manjše stanovanje pri sv. Jakobu potrebno obnovitve prodajajo dedici najboljšemu ponudniku. Ponudbe poslati na Publisc - Ul Montecchi 6 - Trst pod sifro »Sončno stanovanje«

ISCENO najemnika v vpisov REC za sezonski bar v turistični coni. Tel. st. (040) 327055.

PLAVO TORBO z osebnimi predmeti sem izgubila dne 21. t. m. v okolici Proseka. Postenemu najditelju nagrada. Klicati na tel. st. 826459 od 18. do 21. ure.

†
Zapustila nas je naša mama

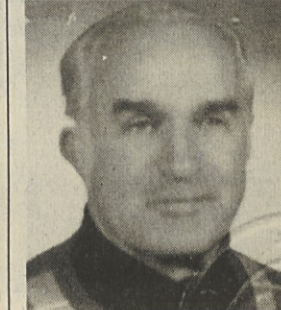
Pavla Kastelic
vd. Azman

Pogreb bo danes, 22. februarja, ob 15. uri iz kapelice na pokopališču v Trnovem pri Ilirski Bistrici.

Zaluloca sinova Marino in Jadran z družinami ter drugi sorodniki
Trst, Ilirska Bistrica, 22. 2. 1993

†
Po kratki bolezni nas je zapustil naš dragi

Rudi Biagi -
Blazič

Pogreb bo jutri, 24. t. m., ob 12.15 iz kapelice na barkovljskem pokopališču v zupno cerkev.

Zalostno vest sporočajo zena Justa, znuka Nataša in Aljosa, zet Gianni in ostalo sorodstvo

Trst, Melbourne, Ljubljana, 23. 2. 1993

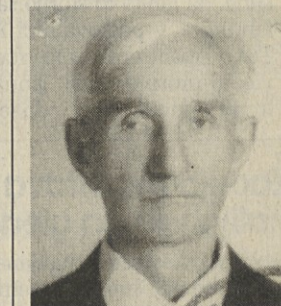
MALI OGLASI

Ob smrti Rudija Blaziča izreka iskreno sozaljje prizadetim svojcem

družina Stopar z nono Simplicijo

†
Tvoje plemenito srce je nehalo biti. Za vedno si nas zapustil ljubljani stric

Mario Krizmančič

Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Bazovici in na pokopališče.

Zalostno vest sporočajo svakinja Marija, nekaki Marija, Franc in Zorka, pranečaki Elena in Lenard, Igor in David, Laura in Luisa, mali Sebastijan in Francesca ter ostalo sorodstvo

Bazovica, 23. februarja 1993

Ob izgubi drage mame izrekata iskreno sozaljje Marinu Azmanu

Fabio in Sonja Sancin z družino

GOSPODARSTVO / PO ZAGOTOVILIH POSLANCA COLONIJA

Še 15 milijard za škedenjsko železarno

Minister Barucci že izdal ustrezne odloke, ki jih zdaj pregleduje Računski dvor

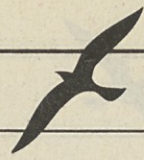
»Procedura, ki je omogočila operativnost škedenjske železarnice za ves prvi semester 1993, je na tem, da se pozitivno zaključijo.« Tako je izjavil tržaški demokratski poslanec Sergio Coloni, ki ves čas pobliže sledi zadevi. Zakladni minister Barucci je namreč, po podpisu jamstva za prvo transo 16 milijard lir, že izdal dekrete za nadaljnjih 15 milijard, ki jih je državno knjigovodstvo že vknjižilo. Del odlokov pa je že na vpogled pri Računskem dvoru, ki jih je že začel preučevati. Posl. Coloni je izrazil

upanje in prepričanje, da bodo v kratkem času vsi odloki registrirani.

Na sliki (foto Krizmančič) škedenjska železarna.

Pozor na rok za vpis v kolonije

Urad za kolonije Trzasko občine sporoča, da zapade 6. marca rok za vpis otrok v poletne kolonije. Do takrat je treba izročiti izpolnjene pole šolskim zdravstvenim delavkam. Za informacije je na razpolago telefonska številka 6751, int. 4641.

KRIZA / KRATEK A INTENZIVEN OBISK VLADNE DELEGACIJE NA GORIŠKEM

Fabbri: možnosti Gorice so v njeni mednarodni vlogi

Srečanje na pokrajini in kratek obisk na goriškem županstvu

Reševanje vladne krize in za včeraj popoldne napovedana seja vlade je v mnogocem pogojevala obisk vladnega kriznega staba za gospodarska vprašanja na Goriškem. Predvsem casovno. Podtanjnik pri Ministrskem svetu Fabio Fabbri in senator Gianfranco Borghini sta že zgodaj popoldne z deželnega letališča v Ronkah poletela v Rim. Napovedanega srečanja s predstavniki dežel FJK in Veneta v Padovi in s tamkajšnjimi gospodarskimi krogi ni bilo.

Podtanjnik Fabbri je med krajšo tiskovno konferenco, ob zaključku srečanj, nagla-

sil, da je z rezultatom obiska zadovoljen, ceprav ne bo lahko najti ustrezne rešitve za tako zapleten položaj. Poudaril je, da vidi izhod iz krize v potenciranju možnosti, ki jih ima Gorica v mednarodnem kontekstu, predvsem v sodelovanju s sosedji.

Srečanje na pokrajini, se prej je vladna delegacija bila na krajšem obisku na županstvu, je, po pozdravu predsednika deželnega sveta Gonana, uvedel predsednik Gino Saccavini, ki je navedel vrsto posegov, (promet, okolje, storitve, podjetja

z državno udeležbo, mešana industrijska cona), ki bi pomagali premostiti sedanje težave. Ob tem je posebej opozoril na predlog proste industrijske cone. Podpredsednik deželne vlade Ferruccio Saro je opozoril na najbolj značilne pokazatelje zaostrovanja gospodarskega stanja, na potrebo po ureditvi odnosov s Slovenijo, tudi v okviru EGS.

Senator Darko Bratina je, izhajajoč iz ugotovitev, da je Gorica sprejela Osimski sporazum kot perspektivo svojega raz-

voja, dejal, da je treba na tej osnovi graditi naprej. Potrebno je seveda uskladiti in združiti politične, ekonomske in kulturne silnice. Deželni odbornik Longo je poudaril nujnost, da se sčasoma s pogovori med Italijo in Slovenijo odvijajo tudi pogovori med Italijo in EGS glede odnosov s Slovenijo.

S tem konceptom se je strinjal tudi podtanjnik Fabbri, ki pa je ob tem dejal, da morajo iti nasa prizadevanja v smeri razširitve Evrope in to nujno prinaša tudi nekaj težav in neskladij, ki pa se dajo premagati. Predstavniki vlade, ki je hotel biti kar se da konkreten, je opozoril na nekaj nactov (letališče v Ronkah, pristanišče v Trzicu, sola za financiranje), ki bi jih bilo mogoče takoj aktivirati in vsaj deloma omiliti krizo. Strinjal se je o pomenu razvoja univerze in poudaril velike možnosti turizma (igralnica je sicer le delček tega). Podtanjnik je nekoliko zanesel in je v svoj nastop vpeljal tudi splošno problematiko, moralno vprašanje in ozračje posplošenega obtoževanja.

Na Pokrajini je bilo po glavnem srečanju se

soočenje v ožjem krogu, s predstavniki Trgovinske zbornice, gospodarskih združenj in sindikatov. Tu je najprej spregovoril predsednik Trg. zbornice dr. Bevilacqua, ki je predstavnikoma vlade izročil skupni dokument, ki zajema 18 točk (in tudi konkretne predloge za vsako od točk). Govorili so se Brancati, Rovis in German. Tu sta predstavnika vlade potrdila pripravljenost, da vlada direktno pristopi k pobudi Indusvi in da se vanjo vključijo tudi večja podjetja. Obsiren dokument je delegaciji na občini izročil župan Tuzzi.

Posebno krizno enoto vlade ("task force" po angleško) za gospodarsko problematiko, pod vodstvom podtanjnika pri ministrskem svetu Fabia Fabbrija in senatorja Gianfanca Borghinija so ob njenem prihodu pričakali stavgajoči delavci. S Travnika so sli v sprevedu do sedeža pokrajine, kjer se je odvijal najpomembnejši del obiška vladne delegacije. Ze dolgo ni bilo v Gorici tako odzivne protestne manifestacije. Poleg delavcev največjih podjetij na Goriškem in številnih kriznih tovarn, je bilo v sprevedu tudi kakih deset težkih tovornjakov. Pomikajoči se spreved je

za dobri dve uri skoraj povsem onesposobil promet v mestnem središču.

Stiriurno splošno protestno stavko so oklicale sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL ne iz protesta proti obisku vladne delegacije, ampak predvsem proti pristopu, ki so ga doslej do razreševanja težkega gospodarskega stanja pokazali predstavniki gospodarskih združenj in upravitelji na krajevni ravni. "Nismo mi klicali vladne delegacije", je stavgajočim pojasnil Giuliano Bon, ki je na zborovanju govoril v imenu vseh treh sindikalnih zvez in ki je, potem ko je navedel zaskrbljujoče podatke - pokazatelje stopnjujoče se gospodarske krize, od katerih je prav gotovo najbolj značilen podatek o sedem tisoč vpisanih v seznamu brezposelnih, pojasnil ozadje priprav na obisk in na poskus, da se predstavnikom sindikatov onemogoči direkten pogovor s članoma misije. V zadnjem trenutku so zadevo le uspeli urediti.

Giuliano Bon je v nadaljevanju posega, med katerim ni stetil s kritikami na račun nemoci vlade pri uravnavanju gospodarskega in družbenega razvoja, pri čemer sta najbolj značilni

Z manifestacije goriških delavcev (foto S. Reportage)

področji javno zdravstvo in privatizacija državnih podjetij, izrekel upanje, da se obisk in srečanje z vladno delegacijo ne bosta sklenila s kopico lepih besed in obljub, "kajti razmere so danes mnogo težje, kakor ob iskanju izhoda iz krize osemdesetih let".

Posebej kritično je taj-

nik CGIL ocenil ločeno nastopanje tržaskih gospodarskih in političnih krogov in njihove pobude, pri čemer ima del odgovornosti tudi Dezele. Izhod iz gospodarske krize je treba reševati usklajeno, dogovorjeno, pri čemer pa mora Dezele odigrati vlogo koordinatorja.

Srečanje z goriškimi upravitelji in gospodarstveniki (foto Studio Reportage)

Borghini (levo) in Fabbri (foto Studio Reportage)

NOVICE

Sen. Bratina sprašuje ministra zakaj se država ni predstavila na procesu o loterijah

Senator Darko Bratina je ministru za finance postavil nujno vprašanje v zvezi z goljufoji s ponarejenimi listki državnih loterij in presenetljivo milo razsodbo na pocusu o tej zadevi. Bratina opozarja, da je pustila vsa zadeva goriško javnost zaprepaščeno, saj so goljufoji iztržili s svojim protizakonitim poslom 2 milijardi 450 milijonov lir ob popolnem molku ministrstva za finance. Če je glavna naloga tega ministrstva ta, da štiti interese državne blaginje, potem ni mogoče razumeti ne opravičiti dejstva, da se ni zavzela za povračilo denarja. Ministra zato sprašuje, na kateri oceni je temeljila odločitev, da se uprava ne predstavi kot oškodovana stranka na procesu o goljufoji in ali ne namerava uvesti preiskavo o morebitnih odgovornostih funkcionarjev, ki bi bili morali poskrbeti za uveljavljanje pravic države v odnosu do goljufov.

Do konca tedna čas za bone proste cone

Trgovinska zbornica opozarja avtomobiliste, ki se niso prevzeli prvega obroka bonov za koriščenje letosnjega kontingenta bencina proste cone, da lahko to storijo samo se do sobote, 27. februarja, v poslovalnici ACI na Trzaski ulici. Tako dosedanjim upravičencem kot novim, ki so vložili prošnje do 31. januarja, bodo po tem datumu izgubili pravico do tega obroka bonov.

Zadnja predstava sezone italijanskega gledališča

Abonmajška sezona italijanskega gledališča se nagiba h koncu. Jutri in v četrtek ob 20.30 bo v Verdijevi dvorani se zadnja predstava v sezoni in sicer "Teneri legami" (Nezna custva) francoske pisateljice Lohé Bellon. Igro bo izvajala goriška skupina A. Artisti Associati, ki jo vodi Walter Mramor.

Fiorelli-Scarano na preturi

Danes naj bi se na goriški preturi pričelo sojenje proti občinskemu svetovalcu zelenih Renatu Fioreselliju v zvezi z dogodki pred tremi leti v goriškem občinskem svetu, ko naj bi zalil župana Scarano. Proces je bil napovedan že 5. t.m., a so ga takrat odložili zaradi odsotnosti obtožence in zagovornika. Kot priče naj bi nastopili mnogi občinski svetovalci, ki so se udeležili burne seje 20. februarja 1990.

Mednarodna razstava mačk

Za ljubitelje domačih živali, predvsem mačk, se čez mesec dni napoveduje zanimiv dogodek. V Gorici, na razstavo ob ločnem mestu bodo namreč 20. in 21. marca priredili Prvo mednarodno razstavo mačk. Prireja jo deželni odbor Društva ljubiteljev mačk, ki ima sedež v Trstu. Za informacije in za prijave na omenjeno razstavo lahko interesenti telefonirajo na št. (040) 360845/369569. Prijave sprejemajo do 1. marca.

GORICA / KAKO PREMOSTITI KRIZO NA OBČINI

Predlog in pogoji DSL za novo upravo mesta

Programske točke za prelom s preteklostjo

V krizni, ki je zajela goriško občinsko upravo, potem ko sta dva njena člana prejela sodni obvestili v zvezi z blagovnico Coop, smo doslej nekoliko pogrešali glas opozicije. Vrstile so se izjave in pogosto nasprotujoča si stališča iz vrst strank, ki so doslej bile (kako bo vnaprej), bomo se ugotavljali v upravnih koalicijskih, skoraj presenetljiv pa je vse te dni bil molk ostalih političnih skupin. Očitno je stanje dokaj zapleteno in je tudi iz opozicije danes težko ponuditi jasne rešitve za izhod iz težav.

Poskus v tej smeri je te dni opravilo mestno tajništvo DSL, ki je analiziralo občinske krize in predloge za njeno premostitev strnilo v dokaj razčlenjen dokument. Uvodoma DSL ugotavlja, da sedanja kriza predstavlja konec koalicijske, ki je vsaj dvajset let vladala v mestu. Zaključuje se neko zgodovinsko obdobje, kar je opazno iz vrste znakov. To so: razkroj v koalicijski, kot dokazuje spor med županom in osumljenima odbornikoma; pomanjkanje predlogov uprave glede važnih vprašanj začeni s pogajanjem o nadgradnji Osimskih sporazumov do načrtovanja in urejanja mestnega teritorija; dejstvo, da sedanja večina v občinskem svetu ni več izraz večine volivcev in so njena stališča v mestu ter v javnem mnenju že manjšinska.

Kako najti izhod iz tega stanja, se sprašuje DSL. Predčasne volitve s

sedanjim proporcionalnim sistemom ne bi pomagale, saj bi dobili na 13 ali več skupin razdrobljen občinski svet. Enostavna zamenjava dveh odbornikov tudi ne koristi, saj bi le podaljšala počasno umiranje že delegitimirane koalicije. Tudi razširitev koalicije se ne kako stranko bi imela v danih pogojih zgolj priokus mašenja lukenj, na kar DSL ne namerava pristati.

V tej analizi pa gre vsekakor ločevati med sedanjim izrednim trenutkom in naslednjim obdobjem, ki bo nastopilo po pričakovani institucionalni reformi. DSL je v tem izjemnem kriznem trenutku pripravljena stopiti v mestno upravo, postavlja pa vrsto predlogov in pogojev. Nova uprava mora pomeniti prelom glede na dosedanje. Oblikovati jo morajo novi, strokovno sposobni ljudje. Sloveti mora na enakopraven dogovor vseh političnih sil, ki bi soglasale s potrebo po temeljiti prenovi in prelomu s preteklostjo in ki bi sprejele vrsto jasnih programskih obvez.

S svoje strani DSL predlaga bistvene točke tega novega programa. Na prvem mestu so izvedba referendum o finančarski soli, uporaba opuščenih vojašnic in zavzemanje za ureditev pomembnih zvez, medtem ko naj bi letališče vključili tudi v Osimske sporazume in ga razvili v večji center za letalske dejavnosti. Denar za jez na Soči naj bi uporabili za sanacijo Korna in

Soce, čimprej naj bi izvedli nact za preureditev prometa in parkirišče v mestu, uredili tretji del avtoporta vključno z železniškim vozliščem, posodobili komercialno mrežo tudi z odprtjem komercialnega centra v predmestju, realizirali novo enotno pokrajinsko bolnišnico, preuredili Mestna podjetja za storitve in ustanovili novo, ekološko podjetje za uničevanje odpadkov in podobne dejavnosti. Med temeljnimi točkami so nadalje zaščita slovenske in furlanske skupnosti, razvoj univerze in utrditev naravne vloge Gorice, ki mora biti v povezavi z Novo Gorico center vsega območja od Trzica in Cervinjana do Ajdovscine in Tolmina.

PODGORA / V SOBOTO

Pokopali so Petra Bizjaka antifasista že od mladih let

Številni domačini in antifasisti tudi iz drugih krajev so se v soboto v Podgori poslovlili od Petra Bizjaka. Pokojnik, ki je bil star 83 let, je bil že od svojih mladih let med aktivnimi antifasisti. Se kot mladenič je leta 1924 bil angažiran v mladinskih skupinah, kjer so se združili slovenski in italijanski nasprotniki rešima. Prav zaradi te dejavnosti se je moral kasneje umakniti v Istro, da se je izognil preganjanju fašističnih skvader.

Leta 1941 so ga vključili v posebne ba-

Bizjak (foto S. Reportage)

taljone in poslali na Sardinijo. Po 8. septembru 43 se je pridružil jugoslovanski partizanski vojski, kjer se je vključil v prvo tankovsko brigado in sodeloval med drugim v bojih za osvoboditev Trsta.

V Podgori je bil aktiven v vaškem življenju in bil že od začetka 70. let med pobudniki akcije za postavitve spomenika padlim v NOB. Na zadnji poti so ga v soboto pospremili tudi številni calni krajevne ter mestne sekcije VZPI, v imenu katerih mu je slovo izrekel Silvino Poletto.

PUST / DANES V TRŽIČU

Sior Anzoleto in pustni vozovi

Rajanji v Štandrežu in Gorici

Cetudi je bil včerajšnji dan v Gorici bolj kot norcijam posvečen resnim gospodarskim problemom, bo danes kralj pust spet prevzel glavno besedo vsaj se za ta, zadnji dan. V mestu danes ne bo večjih manifestacij, pustne seme pa bodo najbrž vseeno preplavile Korzo, ki bo v času največjega navalov potrebi tudi zaprt za promet vozil. Danes popoldne bodo tudi zaprte trgovine.

Nekaj bo društvenih plesov in praznovanj. ZSKD prireja pustno rajanje v Kulturnem domu v Gorici od 15. ure dalje. V domu Andreja Budala v Štandrežu bo prav tako pustno rajanje danes ob 15. uri. Vrhovski pusti se bodo zvečer zbrali v centru Danica, pustnih veselice in plesov pa bo še nekaj.

Drugod po Goriškem napovedujejo pustni spreved v Mosu, najzanimivejši pa bo program v Trzicu. Točno opoldne, kot veleva tradicija, se bo na kociji pripeljal na Trg Republike sior Anzoleto postier s sprogo, ki bo ob pravni pomoči notarja Toia Gratiola prebral letosnjo oporoko. Sledila bo "cantada" na trgu, popoldne pa bo pustni spreved z alegoričnimi vozovi, ki bo krenil ob 13.45 iz ulice Matteotti in se po obhodu središča zaključil na Trgu Republike.

V Doberdobu vlada pričakovanje in radovednost za Louretov pogreb v sredo popoldne, ki bo, kot je slišati, letos ponudil nekaj novosti

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUSTEV

KULTURNI DOM GORICA

prirediti danes, 23. februarja 1993, ob 15. uri v

telovadnici Kulturnega doma

VESELO PUSTOVANJE

PROGRAM: animacija -čarovnije -ples

BOGAT SRECELOV

Vabljeni

PRIREDITVE

OTROSKO PUSTNO

RAJANJE V ŠTANDREŽU bo danes od 15. ure dalje v domu Andreja Budala. Vabljeni!

PEVSKI ZBOR RUPA/PEČ prireja v soboto, 27. t.m., ob 20.30 Presernovo proslavo v društvenih prostorih pri cerkvi, z naslovom Intervju Presernu. Nastopili bodo mesani pevski zbor in recitatorji. Uvodno misel bo podal Jan Bednarik.

ZENSKI ODSEK KD DANICA Z VRHA priredi v soboto, 6. marca, ob 19.30 v kulturnem domu na Vrhu že tradicionalno družabnost ob dnevu žena. Informacije pri Ireni (882222) in Bozi (882201).

KD SOVODNJE vabi sovedenjske žene k sodelovanju pri razstavi domačih slaslic, ki jo društvo pripravlja ob dnevu žena v nedeljo, 7. marca. Podrobnejše informacije nudijo Zlatka, Dana in Alenka.

OBVESTILA

DRUŠTVO SP. RIBICEV V PAVI

IN ŠD SOVODNJE priredita 7. marca smučarski izlet v Bad Kleinkirchheim. Prijave v gostilni Rubijski grad in Pri Marinotu.

DRUŽBA se dobi danes ob 19.30 na Trgu v Štandrežu.

SPD GORICA vabi na osrednjo proslavo ob 100-letnici Planinskega društva, ki bo 28. februarja popoldne v Ljubljani. Avtobusni prevoz iz Rožne doline. Prijave in informacije pri Z. Cotarju, tel. 30995.

KONCERTI

OBČINSKO GLEDALIŠČE

TRZICU: v četrtek, 25. februarja, ob 20.30 koncert Akademije za antiočno glasbo iz Moske, dirigent in solist: Tatjana Grindenko.

KINO

GORICA

VITTORIA

17.20-19.40-22.00 »Luna di fieles«. Režija Roman Polanski.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Sister Act - Una svitata in abito da suora«.

VERDI Zaprti. Jutri: 20.30 gledališka predstava »Teneri legami«.

TRZICU

COMUNALE Danes

zaprti.

EXCELSIOR 17.30-

22.00 »Desideri osceni«.

Prep. ml. pod 18. letom.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V

GORICI

OBČINSKA LEKARNA

PRI SV. ANI - ul.

Garzarolli 154 - tel.

522032.

DEZURNA LEKARNA V

TRZICU

SAN NICOLÒ - ul.

Primo Maggio 94 - tel.

790338.

Clanom godbe Miche-

leju, Fabianu in Antonel-

li ter družini izreka

sozalj ob smrti nonata

Slavka

Pihalni orkester Kras

PUST NA PRIMORSKEM / PO TREH DESETLETJIH OŽIVEL PUSTNI OBIČAJ V ODROČNEM KRAJU

Maškaroni z Liga

V Cerknem so pusta naredili za krivega vsega, kar nam je šlo narobe

LIG - Predpusť je poseben čas v letu. V mestih in vaseh se vrstijo plesi in maskarade. V zadnjih desetletjih so se tradicionalna pustovanja marsikje izgubljala pod kupljenimi plastičnimi maskami malomesnanskega blisca bogatega zahoda. Danes se tradicionalno smeljenje znova obuja. V staro obliko mask se vključujejo novi elementi, ki so neizogiben proizvod prilaganja času. Takšno je tudi pustovanje na Ligu. Pustna maskarada ni tu nikoli zamrla, bila je le neopazna in je slonela le

na nekaj posameznikov. Zadnjih šest let ponovno oživlja.

Lisko pustno maskarado sestavljajo "maskaroni", ki se delijo na "ta lepe" in "ta grde". "Ta grdi" so pustje ali cunjarji, pustice, Rezjan, zena, ki nosi moza v košu, dajdam, pustje s klobukom, opica in hudic. "Ta lepi" so maske, ki nam v življenje prinasajo lepoto, čustveno svežino, red in zdravje. To so dva do trije pari mladoporočencev, zdravnik in zandar. Oblačila "maskaronov" so podbna oblaci- lom pustov iz bližnje

Banjske planote in "maskaronov" iz Beneske Slovenije.

Avtohtone in originalne pa so liske maske. Pustne maske ali "pustna obličja" so izdelovali doma - iz pločevine. V vasi sta bila izučena eden ali dva moska, ki sta nadaljevala tradicijo izročila starih dedov. Od šestdesetih let je izdelovanje mask za skoraj tri desetletja zamrlo.

Konec osemdesetih pa je Bran-ko Žnidarčič, po rodu iz Liga (Markiči),

DARJA SKRT, ROMAN BRIC

po spomenu zadel ponovno obujati izdelavo "pustnih obličij".

"Pustno obličje" je narejeno iz aluminijaste pločevine, ki ga oblikovalec "skleplje" do zelene oblike. Nato ga oblepi z blagom ali gazo. Ko je maska anarejena, jo se poslika. "Ta grdi" imajo obličja temnih barv, ki vzbujajo grotesknost in spacenost, "ta lepi" pa imajo, kot že ime samno pove, lepe svetle obraze, največkrat kar bele. Ti prinasajo pomlad in vse lepoto v življenje. Pravijo, da so v predpustnem času izginile liskim gospodinjam vse aluminijaste ponve, kozice in lonci, da so iz njih skovali maske. Lahko si je predstavljati, koliko jeze, kreganja in besed je bilo zaradi tega. In veselja nemara tudi.

Nekdo so sli v maskare le fantje. To tradicijo so držali do šestdesetih let. Pozneje pa so se "maskaronom" pridružili tudi moške in dekleta, ki tudi dandanasnji sodelujejo v pustnem sprevodu. Sprva so bili pustni obhodi na današnji dan, torej le na pustni torek, z odhajanjem ljudi v dolino in zaposlitvijo tistih, ki so ostajali doma na Ligu, se je krepko spremenil tudi način

življenja. Običaji pustnih obhodov so se prenesli s pustnega torka na pustno nedeljo (debelnico). Nekaj časa je se ostalo sežiganje pusta na pepelnico sredo, zadnjih pet let pa se tudi ta sega izgublja. Sežiganja pusta ne organizirajo več.

Lizani se bogastva svoje tradicije dobro zavedajo. Zato so se letos tudi udeležili karnevalskega kurenovanja na Ptuj, ki je bilo to nedeljo. Mlajšim rodovom se bodo prišli pokazati po solah. S temi obiski želijo na neki način vzbuditi zanimanje, da bi mladi poskusili poiskati vez s preteklostjo, iz katere izhajamo. Branko Žnidarčič, ki mu gre največ zasluga za to, da so Lizani spet zaceli iskati svoje korenine in z njimi mi vsi, je pri tem neutrujen. Danes 45-letni mož je v mladosti z otroško zvedavostjo sledil izdelovanju pločevinastih mask in po tridesetih let je to, kar je vsrkaval kot otrok z neustavljivo željo planilo na dan. Poskusil je, klepal pločevino, zavrgel, kar ni bilo dobro in - uspel. Danes ima v svoji kleti v Kanalu "posvečen kotiček", ki je namenjen le "obličjem".

Ta "tierjast" je bil čisto prijazen (Foto: R. Bric)

CERKNO - Nekaj tisoč Slovencev in tudi nekaj tujih zvedavežev je v nedeljo popoldne sledilo sodbi na Glavnem trgu sredi Cerknega. Temu nepridipravu je sodišče pripisalo vse grehe, ki so se zgodili v Cerknem in v občini. Česa vsega mu ni so naprtili? Najprej zadrege okoli poimenovanja ulic in trgov v obeh občinskih "središčih" - Glavni trg v Cerknem bi se moral imenovati Trg postopcev, »je menil visoki, novoizbrani in po novih pravih delujoči sodni zbor Lauffarije. Poleg teh so obdelali še slavne ceste, posebno "keltiko", pa crnovrški hotel in bazen. Poceni je niso odnesli niti, Kučan ne Drnovsek in ne Peterle. Podobnikovi (Marjan in Janez), za katere so ugotovili, da so rejo kalifornijskih črvov zamenjali za krtorejo, samo zato, da bi Cerkljansko povežali s Slovenijo s predorom pod Skofjem (Kladjem). Ravnatelj idrijskega muzeja Bevk pa bi tistih šest glasov, kolikor mu jih je zmanjkalo na volitvah, lahko dobil pri Lauffarijih, če bi bil bolj prijazen do njih (v denarju)...

Pust je bil spoznan za krivega in obsojen na smrt. Danes popoldne (ob 15.30) jo bo dobil z "botom" po glavi, jutri pa ga bodo pokopali. Za eno leto bo mir pred njim.

GLOSA

Zgodbica o Jerneju, pa ne hlapcu...

MIRKO ŠTERMAN

Jernej je v podjetju spustovan. Ljudje ga imajo radi, enako tudi direktor. V dolgih treh desetletjih, kolikor je že v podjetju, se je priladil do razmeroma visokega položaja. Beseda "priladil" ni ravno najboljše, saj se sam nikoli ni boril za položaj, hotel je le, kar najbolje opraviti svoje delo. Nekateri se se spominjajo njegove zagnanosti v prvih letih službe. Pri delu je videl brez strela priloznosti, kaj vse bi lahko delali boljše. Ni bil kritizer, le svoje delo je vzel tako zares in je hotel, da bi bilo vsem lepše. Njegovih sicer konkretnih in utemeljenih predlogov pa so se višji kmalu naveličali, saj so imeli že brez njega dovolj skrbi. Stanje na tržišču je bilo vedno kritično, dobave surovin vprašljive, potem pa naj se ukvarjajo se z nekimi predlogi za izboljšanje poslovanja! Sicer pa ali ni že to dovolj, da jih skrbi, kje bodo dobili denar za plače?

Jernej je kmalu pričel dobivati posredne, vendar dovolj jasne znake, da naj da mir. Vsak navaden smrtnik bi jih lahko zaznal, le on jih ni. No če je nekdo gluhi, mu je treba povedati glasneje. Kmalu je bil premišljen na drugo delo. Ko ga je direktor nekajkrat poklical na odgovornost zaradi prav nič sumljivih zadev, se mu je končno pričelo svitati. Preden je dokončno spregledal, pa je rabil še nekaj časa, saj ni mogel kar tako verjeti, da je res, kar vidi.

Nekaj časa je hodil na delo kot omotičen. Sam pri sebi je večkrat analiziral situacijo in vedno prišel do enakih zaključkov. Ugotovil je, da se ni obnašal racionalno. S svojimi predlogi je res hotel samo dobro, toda ali ni nekdaj rekel: Tudi pot v peklo je tlakovana z dobrimi nameni? V resnici so njegovi predlogi povzročali samo nejevoljo in slabši odnose v podjetju, spremenilo pa se ni nič. Ugotovil je, da ima pravico biti tiho ne glede na to, kar se dogaja okoli njega. Jernej si je privoščil dolg dopust, v službo ga ni bilo več tednov. Vrnil se je ves preroben. Zaradi njega ni bilo v podjetju nobenih težav več. Delal je, kar so mu naročili, v druge stvari se ni vtikal. Kadar je videl, da se kje dela škoda ali da bi lahko kaksno stvar delali lažje in boljše, se je rajši obrnil v stran.

Tako se je pričel njegov vzpon. Že po enem letu je prišel na višji položaj, potem pa še na višjega... Danes živi mirno življenje s kar solidno plačo. Ob delu brez pretresov caka, da mu preteče se teh nekaj let do upokojitve.

Pustna povorka "maskaronov" na Ligu, na samem robu Slovenstva (Foto: O'Hara)

KULTURA / GLASBA V "ŽIVO"

Zimski glasbeni večeri navdušujejo

Študentje glasbe radi prihajajo v Bovec

MIRAN MIHELIC

BOVEC - Akademija za glasbo Ljubljana in Zveza kulturnih organizacij Tolmin, so v petek zvečer priredili v kulturnem domu še peti zimsko glasbeni večer. Nastopil je Trio Unico iz Ljubljane. Akademija za glasbo je zacela pred štirimi leti v bovskem Kulturnem domu organizirati Zimske glasbene večere, vzporedno pa so potekali v hotelu Alp se seminarji. Vsak seminar strokovnih delavcev se je pričel s koncertom. Tukaj se zdaj srečujejo in ob tej glasbi dopolnjujejo ter izmenjujejo izkušnje. Tako so nekako spontano te dneve poimenovali "Glasbeni Bo-

vec". Vpis je vsako leto večji. Že lani je bil izredno velik. Tako so se morali ločiti na spomladanski in jesenski rok seminarja, če se bo zanimanje se večalo, bodo morali uvesti še tretjo skupino.

Dr. Breda Oblak, prodakanka na glasbeni akademiji, pravi, da so tudi za naprej polni načrtov. Seveda sodeluje pri tem veliko sposobnih ljudi. Posebej pa so hvaležni za gostoljubnost Kulturnega doma. Udeleženci v teh dneh odkrivajo drug drugega in posebno so zadovoljni na hvalenjski gostoljubnost Kulturnega doma. Udeleženci v teh dneh odkrivajo drug drugega in posebno so zadovoljni na hvalenjski gostoljubnost Kulturnega doma. Udeleženci v teh dneh odkrivajo drug drugega in posebno so zadovoljni na hvalenjski gostoljubnost Kulturnega doma.

in vzgojitelji videti, kaj lahko glasba prispeva in kaj lahko da in pripomore pri vsmerjanju na pravo pot." Pri tem je pohvalila ravnatelja domače sole, ki jim je sel na roke pri vseh seminarjih doslej.

Ansambel Trio unico je izvajal dela J. Brahmsa, L. van Beethovna in A. Srebotnjaka. Študentje Akademije za glasbo so nastopili pod vodstvom mentorja izrednega profesorja Primoža Lorenza. Tretji letošnjim zimskim glasbenim večer bo 12. marca, ko bo pod vodstvom dirigentke Nade Matosevič nastopil Komorni orkester Pro Arte

DENACIONALIZACIJA

Vloženo je 146 zahtev

Precej vlog je pomanjkljivih

VOJKO ČUDER

NOVA GORICA - Občinski izvršni svet - v četrtek bo o tej zadevi seznanjena tudi skupščina - je sprejel poročilo o izvajanju denacionalizacije v lanskem letu. Naši bralci se bodo gotovo spomnili, da smo konec lanskega leta pisali o prvem vračanju posestvi cerkvi (franciscanski samostan na Sv. Gori je dobil nazaj od države nekaj čez 40 hektarov gozdov). Do konca leta so občinski organi prejeli 146 zahtevkov za vrnitev posestev: kmetijska zemljišča, gozdovi, kmetije (84 zahtevkov), podjetja in kapital (10 zahtevkov), stanovanja, stanovanjske hiše, po-

slovne stavbe in stavbna zemljišča (51) ter premicnine (1). Poročilo pravi, da je bilo 62 popolnih in 84 nepopolnih vlog. Izdali so 28 odločb. V osmih primerih so bile izdane pozitivne odločbe, v treh le delne. Pravomocnih je 23 odločb, zoper enajst je bila vložena pritožba, v treh primerih je bil sprozen ustavni spor.

S pozitivnimi odločbami je bilo denacionalizirano 45 hektarjev gozdov, dva hektarja kmetijskih zemljišč, eno podjetje, dva poslovna prostora in skupaj 6146 kvadratnih metrov stavbnih površin. Premika se, a počasi, pravijo ljudje.

Gradnja glavnega voda hubeljskega vodovoda skozi Batuje. V kratkem bo zgrajen še vodovod do Črnič. Obilujljajo, da bo to še letos. (Foto: A. Lipovž)

KOMUNALA / ZDRAVA VODA

Hubeljski vodovod bo v kratkem segel do Črnič

AJDOVSCINA - Te dni bodo položili cev glavnega vodovodnega voda skozi Batuje. Trasa bo vodila okoli 2 km oddaljenih Črnič, kamor bo pritekala neoporečna voda iz hubeljskega zajetja. Črnišči pijejo vodo iz lastnega zajetja, voda pa je oporečna. Glavni vod bo skozi Batuje vodil do črpalnice pod Črnicami. Za nalozbo bodo odsteli okoli 15 milijona tolarjev. Približno polovico jih bodo Goriski vodovodi namenili iz amortizacije, drugo pa črpajo iz kredita. Trasa naj bi bila

dokončana v mesecu dni. Zelo problematično pa je vodovodno omrežje v vasi, čeprav je bil njegov del že saniran in alkatenske cevi zamenjane z litoželeznimi. V Črnicah bo potrebno zgraditi še črpalnice za zgornji del vasi. "Vodovodari imajo poseben razlog za traso skozi Batuje: gre za enega poslednjih javnih vodovodnih omrežij v ajdovski občini, ki se ni dobro urejen, ima velike izgube, ponekod je cevovod dotrajan, " je povedala inženirka Darja Nemec. (AL)

NOVICE

Opozorilna stavka v Ceportu

VRTOJBA - Delavci prevozniskega podjetja Primex-Ceport so včeraj dopoldne izvedli dveurno opozorilno stavko, med katero so s tovornjaki delno blokirali dostope do Primexa v Rožni dolini, skladišča BMT in Shopping Centra v Vrtojbi. Z nerazumevanjem in ignoranco matične firme se soočajo že od začetka ustanovitve delniške družbe Ceport, ko Primex zavlačuje s postopki prepisa tovornjakov, zamenjave delnic in neporavnovanja finančnih obveznosti. Tako jim Primexove družbe na italijanski strani dolgujejo za petstomilijonov lir, medtem ko je dolgove bratskih podjetij pri nas - zaradi knjigovodskih in drugih mabinacij - težko ugotoviti, pravijo na Ceportovem sindikatu. S protestom zahtevajo takojšnjo izpolnitev njihovih terjatev, deblokado ziro računa, vrnitev zaplenjenih tovornjakov in povrnitev škode, ki je nastala z zaplenom, izplačilo januarskih plac ter trimesecnih deviznih in tolaarskih dnevnih za soferje. Ce Primex ne pokaže resnega namena in volje za njihove tezeve, bo devetdeset članski kolektiv pripravil v četrtek splošno stavko. (VP)

Poezija Kajetana Koviča v glasbi

Kosovelova knjižnica v Sezani je ob slovenskem kulturnem prazniku organizirala večer s pesnikom Kajetanom Kovičem in ob tej priliki so se posebej predstavili obe zadnji pesniški zbirki in sicer Letni časi in Sibirski ciklus. O pomenu in značilnih vrednotah Kovičeve poezije je govorila v imenu zalozbe Mihe- lac, pri kateri je zadnja knjiga izšla Marjeta Novak - Kajzer. Kot že večkrat doslej, so bili tudi tokrat gostje knjižnice Gallus Consort iz Trsta, ki ga sestavljajo Dina Slama, Irena Pahor in Milos Pahor. Ocitno je Kovičeva poezija glasbenikom tako globoko segla v dušo, da so za to priloznost pripravili ne le pesniku veliko presenečenje, temveč številni publiki izredno lepo doživljajo s tem, ko so se predstavili kar s celim ciklusom uglasbenih pesmi Kajetana Koviča. Za to priloznost je Dina Slama uglasbila Kovičeve pesmi: Iluzija, Brez besed, Oče nas, Pesnikova uspa- vanka, Brez naslova, Darovi, Kovac. Mogoče bi kazalo kaksni zalozbi razmisljati o tem, da bi izdali kase- to.

Ob literarnem večeru je bila v knjižnici tudi otvoritev kiparske razstave zadnjih del v glini Petja Černeta. O njegovi umetnosti pa je govoril dr. Ivan Sedej. Černetova razstava je v knjižnici na ogled do konca februarja. (a.n.)

Razstava fotografij

KOPER - Še nekaj dni bo v pritličju Osrednje knjižnice Srečko Vilhar na ogled razstava fotografij Vlada Bernetica, knjižničarja Morske biološke postaje Piran, z naslovom "Tradicionalni ribolov v Piranskem zalivu - prastari običaji na meji portorosskega ribolovnega rezervata". Gre večinoma za fotografije z zadnjega ulova cip- ljev v piranskem zalivu februarja pred dvema letoma. Razstava skuša prikazati tudi starodavni način ulova cip- ljev in drugih plemenitih rib, ki se pozimi zatekajo v toplejše plitvine zaliva, zato je pomembna tudi po etnografski plati, kot je v spremni besedi k razstavi zapi- sala Vida Gorjup-Posinkovič, je avtor, ki se s fotografijo ukvarja že dvajset let, tokrat zanj značilno poetično govorico fotografskega izraza zamenjal za dokumentar- ist. Fotografije bodo svoje popotovanje po Obali - raz- stavljene so bile že v izolski Algi - nadaljevale v Piran in Lucifjo. (AN)

Ples za maskare

SEZANA - Plesna sola Urška iz Ljubljane prireja danes popoldne pustovanje za otroke v diskoteki Titanic. Pustni ples v maskah bo ob 16. uri, za učenje višjih razre- dov osnovne šole pa ob 17.30. Pustno rajanje bo brez vstopnic. Nastopili bodo tudi plesalci plesne šole Urška. (OKS)

Drugačni pogledi o stečaju TPO Batuje

AJDOVSCINA - "Staliska občinske vlade niso prepričljiva", meni ajdovski občinski odbor SDP v zvezi s težavami v kovinski industriji v občini. Del tezaev v TPO Batuje in Kovinskem, podjetjih ki sta v okviru Sklada za razvoj je res posledica objektivnih okoliščin, kot je izguba trga, podjetji pa sta v izjemno težek položaj prišli tudi po krivi- di posameznikov (skodljive pogodbe ipd). V obeh podjetjih pa so delavci prepričani, da bi z odlogom placil zapadlih kreditov ali v njihovi spremembi v kapitalski delež ter z zagotovitvijo minimalnih obratnih sredstev lahko zagotovili delo vsaj delu zaposlenih, so menili na predsed- stvu SDP Ajdovščina, ki je vzele v pretres gospo- darsko stanje v občini. Komercialna banka Nova Gorica kot glavni upnik bi s stečajem pridobila premoženje, ki je bistveno večje od njenih po- sojil in s tem prispevala k lastni sanaciji na račun delavcev, je bilo rečeno. Medtem pa sklad za razvoj nikakor ni upravičil svojega namena. Predsedstvo SDP tudi meni, da zveni nepre- pričljivo stalisce občinskega izvršnega sveta, da nima pristojnosti za vmešavanje v notranje zade- ve podjetij. Izvršni svet je še vedno "odgovoren za stanje na vseh področjih", in se torej mora po- truditi, tako neformalno kot s svojo moralno in politično tezo, da se cim ugodneje razreši usoda dveh podjetij, 350 delavcev in nekaj sto družin- skih članov, je rečeno. (AL)

Slikar R. Trpin razstavlja v žireh

IDRIJA - V okviru medsebojne kulturne izmenjave mad Idrijo in Zirni je bila prejšnji teden v galeriji "Svoboda" v Zireh odprta razstava akademskega slikarja Rafaela Trpina iz Idrije. Ta plodoviti "rovtarski krajinar" je Zirovcem predstavil 16 novjših del, ki prikazujejo bogastvo rovtarskega sveta in njegove krajine ter neponovljivost narave. V kratkem kulturnem programu je nastopil tudi spodnjeidrijski oktet "Prifari". V okviru medsebojne kulturne izmenjave naj bi se v prihodnjem mesecu v Zireh predstavilo tu- di mladinsko dramsko gledališče iz Cerknega in idrijski mešani pevski zbor "Ivan Rjavac". Prad kratkim pa je uvodno temo v začetek Blaznikovih večerov predstavil prof. Samo Bevk, s tematiko bogate idrijske kulturne dediščine. (RB)

MEDBANČNI TRG

Spremembe napovedujejo pocenitev prihrankov

JANEZ SAJE

Pri postopnih pritiskih na znižanje medbančnih obrestnih mer, ki smo jim bili priča med letosnjim letom, so obrestne mere v preteklem tednu dozele skokovit padec. Najnižja povprečna obrestna mera, po kateri so banke odobravalale likvidnostne kredite, je dosegla celo R + 13, 4 odstotka letno, kar je najnižja raven po januarju lani.

Poglavitne razloge za padanje cene medbančnih likvidnostnih kreditov lahko najdemo v spremembi obrestne mere za »verne« likvidnostne kredite Banke Slovenije, ki se je z R + 11 odstotkov letno znižala na R + 9 odstotkov letno, in v socasnih pritiskih bank, ki se zadržujejo na trgu. V relativno ugodnih likvidnostnih razmerah, podkrepljenih z investicijami centralne banke, so si omenjene banke lahko »privosčile« politiko postavljanja maksimalnih obrestnih mer, po katerih so se na trgu pripravljene zadovoljevati.

Glavno vlogo je odigrala največja sloven-

ska banka, Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana, ki po uvedbi sanacijskega postopka, katerega cilj naj bi bilo tudi znižanje aktivnih obrestnih mer banke, očitno skuša znižati ceno virov svojih sredstev. Medbančni denarni trg je tako eden od segmentov, na katerem se je začel ta »postopek«, v prihodnje pa verjetno lahko pričakujemo obsežne spremembe tudi v depozitnem poslovanju.

Znižanje medbančnih obrestnih mer, ki ga lahko »pripišemo« Banki Slovenije, ima svoje korenine v poskusih posredne »prisile« tako imenovanih novih bank, da spremenijo politiko kreditiranja. Kljub obcutnemu znižanju cen medbančnega denarja v letu 1992 so bile te doslej se vedno dovolj visoke, da so omogočale solidne zaslužke bankam, ki so velik del svojih sredstev usmerjale na medbančni trg. Ob pričakovanih nadaljnjih pritiskih na znižanje medbančnih obrestnih mer podobna politika v prihodnje ne bo več najbolj donosna.

OBRtnIKI OPOZARJAJO / ZAMUDNE OBRESTI

Protestni shod, morda tudi blokade in stavka

Obrtna zbornica Slovenije zahteva odpis zamudnih obresti za nekatere davke in prispevke

IRENA PIRMAN, KATARINA FIDERMUC

LJUBLJANA - Vodstvo Obrtne zbornice Slovenije zahteva od vlade, naj enkrat za vselej reši nakopičene probleme, povezane z zamudnimi obrestmi. Problemi izvirajo se iz leta 1991, ko je ministrstvo za finance najprej sprejelo odlok o plačevanju zamudnih obresti za davke, prispevke in carine v višini 2, 2 odstotka na dan, pozneje pa obresti z odlokom znižalo na 1, 2 odstotka. Občinske davčne službe so v obeh primerih obresti obračunavale po linearni in ne konformni metodi, posledica pa so bili izredno visoki zneski zamudnih obresti. Obrtniki ocenjujejo, da je bila to strokovna napaka, ki jo je zagrešilo Sesokovo ministrstvo v Peterletovi vladi, prejšnja in zdajšnja vlada pa je ne znata učinkovito popraviti. Zato grozi bankrot stotinam obrtnikov, opozarja Obrtna zbornica Slovenije. Minister za finance Mitja Gaspari je kmalu po svojem imenovanju na enem od skupščinskih zasedanj povedal, da zamudnih obresti ne bi smeli obračunavati po linearni metodi, in napovedal, da bodo davčne službe napako odpravile, oškodovanim obrtnikom pa vrnille razliko med pravilno in nepravilno obračunanimi zamudnimi obrestmi v obdobju od 7. decembra 1991 do 27. marca 1992. Obrtniki zdaj opozarjajo, da takšna ravnanja v nekaterih občinah poteka prepocasi. Od marca 1992 velja zakon o zamudni obrestni meri, ki določa, da so le-te sestavljene iz dveh delov: iz revalorizacijske stopnje in 30-odstotnih realnih obresti. Zakon predpisuje konformni način obračuna. Obrtniki pa v zvezi z zamudnimi obrestmi tajejo tudi druge težave, so člani vodstva Obrtne zbornice Slovenije opozorili na novinarski konferenci. »Zbornica od vlade zahteva odpis zamudnih obresti za vse prispevke in davke (razen prometa davka), ce gre za nepravilne terjatve od nekdanje Jugoslavije, ce so dolžniki pravne osebe v stečaju, pravne osebe s področja elektrogospodarstva, premogovništva, železniškega gospodarstva, PTT, cestnega gospodarstva in ko gre za čas moratorija na plačilo zamudnih obresti (od 18. avgusta do 30. septembra 1992) ter za čas od 1. januarja 1993 pa do sprejetja ustreznih zakonov za zaščito upnikov,« je dejal Stane Kramberger, predsednik upravnega odbora Obrtne zbornice Slovenije. Predstavniki Zbornice sicer

podpirajo najnovejši odlok vlade o nadaljnjem zmanjšanju letne stopnje zamudnih obresti od 30 na 25 odstotkov, toda ne pristajajo na to, da se s tem odlokom iznicijo vse dosedanje obveznosti vlade do obrtnikov. Obrtniki zahtevajo tudi odlog zamudnih obresti za vse prispevke in davke (razen prometa davka), ce gre za nepravilne terjatve od nekdanje Jugoslavije, ce so dolžniki pravne osebe v stečaju, pravne osebe s področja elektrogospodarstva, premogovništva, železniškega gospodarstva, PTT, cestnega gospodarstva in ko gre za čas moratorija na plačilo zamudnih obresti (od 18. avgusta do 30. septembra 1992) ter za čas od 1. januarja 1993 pa do sprejetja ustreznih zakonov za zaščito upnikov,« je dejal Stane Kramberger, predsednik upravnega odbora Obrtne zbornice Slovenije. Predstavniki Zbornice sicer

nice Slovenije je zahtevalo tudi, da se po možnosti že na današnji seji Državnega zbora obravnava zakon o zavarovanju plačil, katerega je vlada že zdavnaj pripravila, prejšnji parlament pa ga ni hotel sprejeti. Ta zakon naj bi prispeval k povečanju finančne discipline pri nas, saj pravne gospodarske osebe (družbeni sektor) obrtnikom dolgujejo velika sredstva.

Ce se Drnovskova vlada in pristojna ministrstva na zahteve obrtnikov ne bodo odzvala, bodo ti za začetek pripravili protestni shod v Cankarjevem domu, napovedujejo pa tudi se morebitne blokade in stavko.

Državni zbor bo na zasedanju, ki se je začelo danes, obravnaval tudi predlog o spremembah zakona o zamudnih obrestih. Vlada namreč predlaga, naj bi se realni del obresti s 30-odstotne letne stopnje znižal na 25-odstotno. Revalorizacijska podlaga po tem predlogu ostaja nespremenjena, torej v višini stopnje rasti drobnoprodajnih cen v preteklem mesecu. Vlada je že ob pripravi zakona o zamudnih obrestih izhajala iz načela, da te ne smejo biti nižje od bančnih obrestnih mer.

Znižanje realnega dela zamudnih obresti utemeljuje vlada s podatki o znižanju realnih obrestnih mer za bančna posojila. Po podatkih, ki jih vlada povzema po Banki Slovenije, je povprečna bančna obrestna mera za posojila za tekoče poslovanje bank decembra znašala okoli 24 odstotkov na leto. Vlada predlaga državnemu zboru, naj spremembe zakona sprejme po hitrem postopku »zaradi preprečevanja motenj v gospodarstvu, saj je 30-odstotna realna obrestna mera zamudnih obresti previsoka glede na znižanje povprečne bančne obrestne mere.«

MEDNARODNE USTANOVE

Slovenija bo delničar

Proračunski denar za plačilo članarine in vplačilo delnic

LJUBLJANA - Ustanove Svetovne banke, kot so Mednarodna banka za obnovo in razvoj, Mednarodna finančna korporacija, Mednarodno združenje za razvoj in Mednarodna agencija za zavarovanje investicij, so delniške družbe, v katere morajo države članice vplačevati delnice in devizne deleže delnic (2 odstotka od vrednosti, ki je bila pri posamezni izdaji določena). Ta dva odstotka je Slovenija že vplačala. Nadaljnjih 18 odstotkov pa se vplačuje v valuti države članice - Slovenija mora torej vplačati tolare. Prav zato je vlada predlagala zakon, s katerim se sredstva za plačilo dospelih obveznosti Slovenije za vplačilo delnic in članskih vlog po sklepih o splošnih povečanjih kapitala in potrebna sredstva za vplačila delniških vlog zagotavlja v republiškem proračunu za ustreznega leta. Ministrstvo za finance pa izda in v Banki Slovenije depozira brezobrestne neprepisne zadolžnice za del vrednosti delnic, ki se vplačuje v domači valuti. »Ker tega ni treba vplačati s pologom gotovinskih tolarev - ker jih nihče ne potrebuje - lahko to država stori prav z brezobrestno zadolžnico, ki je podobna zadolžnici pri Mednarodnem denarnem skladu,« pravi Andrej Matija Klemenčič z ministr-

stva za finance. Te delnice bodo premoženje Slovenije in bodo zapisane v njeni »zakladnici«. Ker pa imajo delnice vrednost v dolarski protivrednosti, se bo ta vrednost z nihanjem tečaja tolara lahko spreminjala. Zato bo moral biti sistem zadolžnic urejen tako, da se bo lahko ena enota zamenjavala in enkrat na leto prilagajala. Jugoslavija je zneske vplačevala v dinarjih, Slovenija bo zato pridobila pravico do določene vsote dinarjev, ki jih sicer ne potrebuje, zato bo terjatve do nekdanje Jugoslavije prenesla na terjatve iz naslova nasledstva.

Razen zelo majhnih deviznih doplačil članskih deležev v skupni vrednosti nekaj manj kot 1, 4 milijona ameriških dolarjev, je tako Slovenija kodificirala samo eno obveznost: povračilo 8, 5 milijona dolarjev posojila, ki ga je v okviru 275 milijonov dolarjev celotnega prvega posojila za strukturo prilaganje najel begunjski Elan in ga ni vrnil. Zaradi stečaja bo država lahko uveljavila le del vračil, tako da prevzem te obveznosti pomeni dodaten izdatek. Za alociranjem posojil namenjenih strukturalnemu prilaganju, ki je priznано z načelom delitve, se je nealocirani dolg federacije zmanjšal za približno 425 milijonov dolarjev. (A.L.J.)

ŽELEZNICA

SDK je objavil podatke o dolgu

Služba družbenega knjigovodstva je pripravila pregled neplačanih davkov in prispevkov javnega podjetja Slovenske železnice letih 1991 in 1992. Ob koncu januarja so neporavnane obveznosti znašale 3, 3 milijarde tolarev. V SDK so tudi izračunali, da bodo do 30. junija letos davki in prispevki za vsak mesec znašali 571 milijonov tolarev, ce bodo plače v Slovenskih železnica ostale na ravni decembra lani in ce se število zaposlenih ne bo spremenilo. Sicer pa so Slovenske železnice lani poslovale z izgubo 9, 2 milijarde tolarev, nepokrite izgube iz preteklih let pa so povzročile dodatno likvidnostno težavo. Število zaposlenih se je v zadnjih dveh letih zmanjšalo s 16.000 na 12.400, nadaljnja racionalizacija pa predvideva še več kot 1300 presežnih delavcev. Problem nepravilnih davkov in prispevkov naj bi uredili z zakonom, ki bi Slovenskim železnicam omogočil obročno odplačevanje dolga do julija 1995. Predlog zakona bo parlament obravnaval te dni. (M.C.)

KMETIJSTVO / STARANJE, NIZKA PRODUKTIVNOST, ŠIBKA FORMALNA IZOBRAZBA.

Saj naši kmetje znajo pridelovati, o gospodarjenju pa vedo premalo

Na mešanih kmetijah je več mladih - Hriboviti predel se prazni

IRENA PIRMAN

Strategija razvoja slovenskega kmetijstva je dolg stare in sedanje vlade. Slovenija je po kmetijskih površinah približno dosegla evropsko povprečje. Njena posebnost je veliko hribovskih in drugih površin z omejenimi pridelovalnimi možnostmi (okrog sedemdeset odstotkov), veliko travnin in malo njiv. V zadnjih tridesetih letih so se zmanjšale predvsem površine pasnikov v korist gozdov, ki se vedno presegajo petdeset odstotkov vseh površin v Sloveniji. Smo tudi med najbolj gozdnatimi evropskimi državami, proces pogozdovanja kmečkih površin pa bi bilo treba zaustaviti in nekoliko izboljšati strukturo uporabe obdelovalne zemlje v korist njiv. Obseg obdelovalnih površin se je v zadnjih tridesetih letih povečal predvsem zaradi melioracij, tako da se je izpad površin zaradi pozidav doslej uspešno nadomestil.

Druge posebnosti slovenskega kmetijstva je velika razdrobljenost. Samo 2, 54 hektara obdelovalnih površin povprečno na kmetijo nas uvrsča med evropske države z najbolj razdrobljenimi kmetijskimi površinami. Zaradi tega močno prevladujejo mešane in dopolnilne kmetije. Cistih kmetij, kjer se vsi člani gospodinjstva ukvarjajo s kmetijstvom, je le še slabih 15 odstotkov.

Delež aktivnega kmečkega prebivalstva ni pretirano visok, se posebej, ce upoštevamo, da je pretežno del tega prebivalstva že ostarelo. Izraz razdrobljenosti in neprofesionalnosti našega kmetijstva je tudi nizka izobrazbena raven

kmetov, saj ima samo 6 do 8 odstotkov kmetij solane gospodarje, medtem ko je takih gospodarjev v Avstriji 60, na Nizozemskem pa kar 80 odstotkov. Prav o problematiki staranja slovenskega kmetijstva in o mogocih rešitvah teh težav smo se pogovarjali z Matijo Kovacem, profesorjem za ekonomiko kmetijskega gospodarstva in direktorjem družbe za razvoj podeželja.

»Naši podatki so vecinoma stari približno deset let, vendar se je stanje v našem kmetijstvu, kar se starostne sestave tice, samo se poslabšalo. Kmečka populacija je pri nas v povprečju veliko starejša, kot znasa evropsko povprečje. Tudi indeksi staranja (to je razmerje med številom mladih do 24 let in številom prebivalcev, starejših od 65 let) je v Sloveniji povprečno okoli 53 odstotkov, na demografsko ogroženih področjih, ki se že dlje časa prazni, pa tudi prek 70 odstotkov. Seveda je ta indeks večji, ce je prebivalstvo starejše. V polovici od 6000 naselij v Sloveniji se namreč stvilo prebivalcev neprestano zmanjšuje, v nekaterih predelih pa je prebivalstvo že tako ostarelo, da se na zadrževanje ne bi ustavilo niti, ce bi se odseljevanje ustavilo,« pravi prof. dr. Kovac. Področja z indeksom staranja nad 50 odstotkov so v Sloveniji predvsem Goricko, Tolminsko, Brkini, Notranjsko, Bizelsko in Idrijsko. Ostarelih kmetij v Sloveniji je približno 9 odstotkov, na vseh kmetijah skupaj

(torej tudi na čistih, dopolnilnih in mešanih) pa je prebivalcev, starih nad 65 let, okoli deset odstotkov. Samo na mešanih kmetijah je mladih do 24 let okoli 40 odstotkov, precej več od oseb, starih nad 65 let; teh je 12, 7 odstotka. Na mešanih kmetijah je populacija s starostnega vidika bolj ugodna zato, ker se ljudje vsak dan vozijo v službo.

Podatek, da je populacija stara, pomeni »negotovo prihodnost take kmetije, zastavlja pa se seveda vprašanje, kaj se bo zgodilo z ostarelimi kmetijami, ko bo ta generacija opesala,« dodaja prof. dr. Kovac. »V zadnjem času trendi kažejo, da se nekateri mladi, včasih že tretja generacija, vračajo na kmetije in jo peljejo naprej. Sicer ne bi bilo nič narobe, ce določeno število kmetij ugasne, a le v primeru, ce bi njihovo zemljo dobile druge kmetije in se s tem povečale. Vendar je problem v tem, da na tistih območjih, kjer je največ ostarelih kmetij, ni take kmetije, ki bi ta prevzem lahko prenesla oziroma ki bi zmogla obdelovati dodatno zemljo. Posledica vsega tega je praznjenje območij na hribovitih predelih, kar vodi v zaraščanje. Ce hočemo ta območja ohraniti poseljena in gospodarsko aktivna, jih moramo drugače obravnavati; dajati jim moramo določene spodbude, s katerimi bi vzbudili zanimanje mladih in jih prepričali, da ostanejo. Intenzivno bi morali spodbujati razvoj dopolnilnih dejavnosti: tu-

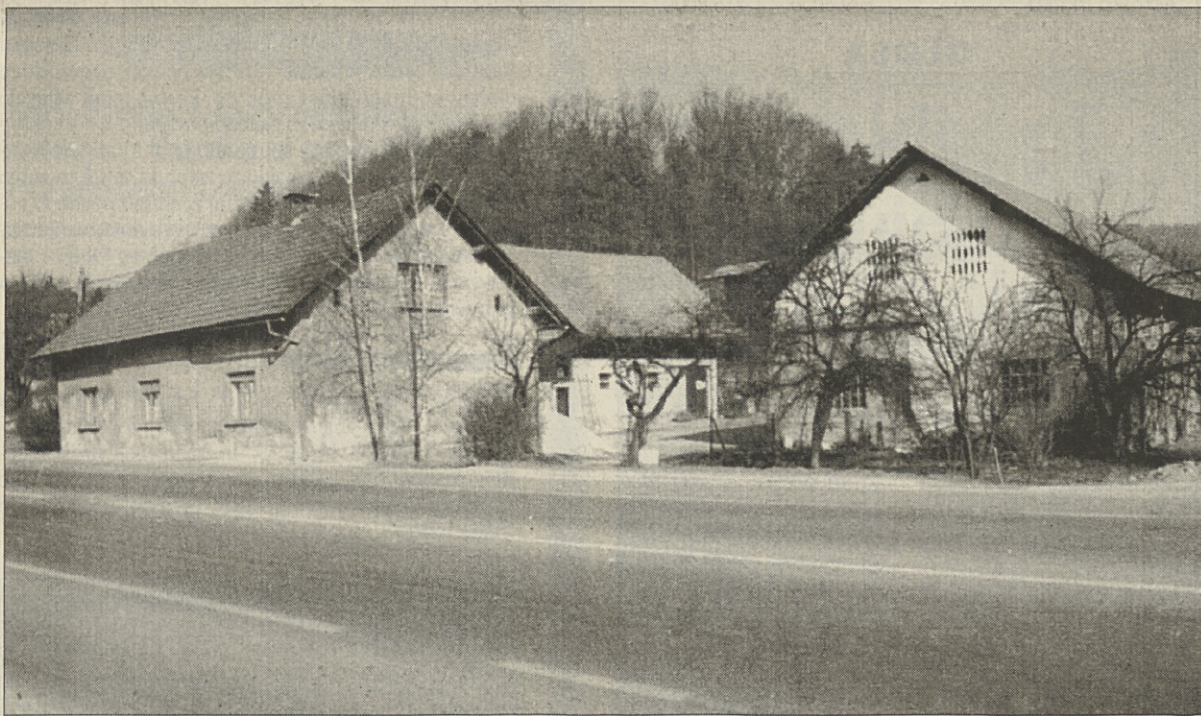
rizma, gozdarstva, domače obrti, domače predelave hrane in mesa, pa tudi usmeritev na proizvodnjo biološko kakovostne hrane, kar je danes vse premalo cenjena značilnost hrane s teh območij. »Izenačevanje pogojev gospodarjenja se mora doseti se z dodatnimi regresij, davčnimi in drugimi olajšavami, investicijskimi intervencijami in s sirso pomočjo pri gradnji infrastrukture. Višina in vrsta ekonomskih ugodnosti je odvisna od težavnosti stopnje območja (najmanj tri kategorije) in od usmeritev prostorskega načrta (obdelanih zlasti z agrokartami), ki težijo k čim bolj gospodarnim rešitvam, mogocih na teh območjih.

V Zahodni Evropi in alpskih državah je odnos do hribovitih kmetij pozitiven. Med drugim težko dostopna zemljišča in strma območja obdelujejo z ustrezno mehanizacijo, do njih gradijo poti in subvencionirajo njihovo obdelovanje. Tega ne delajo zaradi same kmetijske proizvodnje, temveč zato, da bi ohranili posejlenost hribovitih krajev. Nizka produktivnost, se ena posebnost slovenskega kmetijstva, je prav tako posledica visokega števila ostarelih oseb in dopolnilnega dela zaposlenih v drugih dejavnostih (po oceni do 44 odstotkov delovnega časa).

O izobrazbi slovenskih kmetov je prof. dr. Kovac povedal tole: »Zobrazba je seveda formalno šibka, kar je posledica so-

razmerno stare populacije in tega, da se je večina ljudi, ki dela na kmetiji, solala za druge poklice. To potrjujejo tudi gibanja v zadnjem času, ki kažejo, da se kmečki otroci solajo za nekmečke poklice, tudi ce ostanejo na kmetijah in se torej izobrazujejo za dodatni poklic. Samo otroci iz največjih kmetij gredo v kmetijske sole. Naši kmetje so v tehnološkem smislu (denimo, kako so seznanjeni s tehnološkimi postopki in kakšna je opremljenost s kmetijskimi stroji) dovolj dobro poučeni, kar je v veliki meri zasluga svetovne službe. Treba je torej reci, da naši kmetje pridelovati znajo, nimajo pa ekonomske izobrazbe, ne poznajo zadrugništva, absolutno pa imajo premalo informacij s področja trženja, kje se da kaj prihraniti in podobno. Tudi o zadrugstvu, ki je eno od najbolj učinkovitih oblik gospodarskega združevanja kmetov, ne vedo dovolj. Temu bi bilo po mojem mnenju treba v prihodnjem desetletju posvetiti več pozornosti.«

Za slovensko kmetijstvo je značilna se nizka tržnost, saj zadovoljivo tržnost (oskrbo javnega trga) dosegajo predvsem kmetijska podjetja in večje specializirane kmetije. Dolgoročni interes Slovenije je devetdesetodstotna globalna prehranska pokritost Slovenije s stabilno kmetijsko proizvodnjo kot minimum, ki ga mora Slovenija doseči v naslednjem pet- do desetletnem obdobju. Težave so v neusklajenosti proizvodnje s potrebami, kar je posledica izgube jugoslovanskega trga.

Goršičeva domačija na Škofljici (Foto: Aleks Stražar/TRIO)

SKOFLJICA - O tem, kako povprečni kmet živi in dela, kako gleda na nove strategije in ukrepe vlade, smo se pogovarjali z zakoncem Goršic, lastnikoma primestne kmetije na Škofljici.

»S kmetijstvom se ukvarja že petdeset let,« sta povedala. »Nikoli nisva hodila v službo, naša kmetija nam je bila vedno edini vir dohodka.« V preteklosti so imeli v hlevu danes pa jih je zamenjal traktor. V hlevu imajo zdaj 11 glav govedi; stvilo je tako veliko predvsem zaradi doma pridelane silaze. Vsako leto prodajo tudi kasko kravo ali bika, sicer pa na dan namolzejo približno 15 litrov mleka. Prodajo ga izključno svojim stankam, prodaja mlekarnam jih sploh ne zanima. »Konje, pa tudi traktor, smo kupili se s pomočjo zadruga, ki je dajala posojila, danes pa z njo nimamo več stikov. Cene so zdaj tudi tako visoke, da si niti pomisliti ne upava, kako bi lahko se kupila nov traktor.« Njihova kmetija se s hrano skoraj v celoti sama oskrbuje, tako da jih ukrepi vlade bistveno ne prizadenejo, razen seveda visoke cene umetnih gnojil, semen in nafte.

»Vendar razumeva kme-

te, ki protestirajo zaradi vlade politike. Pri nas mleko oddamo lastnim stankam, kmetje, ki mleko prodajajo mlekarnam in zadrugam, zanj tudi po tri mesece niso dobili denarja. Prav tako ne podpira uvoza mesa, saj slovenski kmetje potem ne morejo prodati.« Vlada vidi v tržni orientaciji in dodatnih dejavnostih možnost zaslužka za kmete. Pa Goršičeva pravita, da se jima to ne splaca: »Za kmečki turizem sva preblizu Ljubljane. Včasih sva izdelovala zobo-

trebce, a se nama tudi to zdaj ne splaca več.« Goršičevi imajo v lasti deset hektarev obdelovalnih površin s travo vred (torej za kosnjo in obdelovanje). Zemlja je precej razdrobljena in obsega deset parcel. Imajo tudi nekaj gozda in lahko recemo, da je njihova zemlja v celoti izkoriščena. »Zal je primerna samo za pridelovanje koruze, za žito pa ne, tako da moramo kruh kupovati. Davki res niso veliki, ceznje se ne pritožujeva, saj so manjši kot v

preteklosti. Včasih so ljudje prav zaradi davkov zapuščali kmetije in odhajali v službo. Nakup semen koruze, umetnih gnojil zanje in nafte za kmetijske stroje pa komaj pokrije vse naše stroške. Samo za vodo sva denimo nazadnje plačala 3000 tolarev.« Na kmetiji jima pomaga sin, ki hodi se v službo, scasoma pa namerava prevzeti njune posle. Jeseni, ko je treba pospraviti poljsčine, pa najamejo se nekaj dodatnih delavcev.

Gospodarja: zakonca Goršič (Foto: Aleks Stražar/TRIO)

MENJALNIŠKI TEČAJI						
22. februar 1993						
menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	62,40	63,20	8,83	8,95	6,48	6,65
AMTK plus	62,65	63,40	8,75	8,85	6,50	6,90
Avtohisa Ljubljana*	62,45	62,85	8,73	8,87	6,44	6,61
Banka Vipra	62,48	63,12	8,72	8,89	6,45	6,67
Bobr Fuzine	63,10	64,00	8,90	9,10	6,55	6,80
Bobr Trzin	63,10	64,00	8,90	9,10	6,55	6,80
BTC terminal Sezana*	62,30	63,00	8,76	8,86	6,45	6,65
BTC d.d. Ljubljana	62,20	63,00	8,75	8,90	6,25	6,65
Burin Center	63,10	63,55	8,80	9,00	6,55	6,80
Burin Moste	63,00	63,60	8,80	8,90	6,55	6,80
Come 2 Us*	62,60	63,50	8,85	9,00	6,50	6,85
Dom Kaffe Domžale	63,10	63,50	8,92	9,05	6,40	6,60
Dom Kaffe Kranjska Gora	63,00	63,50	8,88	9,05	6,35	6,65
Dom na trgu	62,95	63,50	8,90	8,99	6,61	6,69
Emona Globtour	62,00	63,10	8,77	8,90	6,25	6,50
Eros Ljubljana*	63,10	63,30	8,90	9,00	6,50	6,65
Eros Kranj*	63,00	63,50	8,85	9,00	6,50	6,70
Eurotours International*	62,80	63,70	8,85	9,00	6,45	6,80
Euroservis Sezana	62,70	63,15	8,85	8,95	6,45	6,64
Feniks Markovec Koper	62,30	63,39	8,70	8,90	6,44	6,68
Feniks Koper	62,30	63,40	8,73	8,90	6,42	6,69
Feniks Portorož	62,35	63,30	8,72	8,89	6,45	6,67
Fiba	62,20	63,00	8,70	8,84	6,50	6,65
Firadas	62,50	63,50	8,82	8,95	6,50	6,75
Galileo - Kozina	62,70	62,90	8,80	8,90	6,50	6,63
Golfurist Ljubljana	62,00	62,80	8,72	8,90	6,40	6,80
Golfurist Domžale	62,80	63,40	8,85	9,00	6,68	6,80
Hida	63,30	63,40	8,89	8,95	6,55	6,65
Hipo d.d.	63,00	63,60	8,80	8,95	6,50	6,90
Hipotekarna banka Koper*	62,25	63,00	8,75	8,90	6,45	6,75
Hranilno kreditna služba	62,50	63,30	8,83	8,91	6,40	6,76
Idila Sečovelje*	62,80	63,50	8,97	9,07	6,46	6,66
Ilirika Ilirska Bistrica	62,00	62,75	8,67	8,84	6,30	6,59
Ilirika Slovenj Gradec	62,40	62,85	8,74	8,87	6,51	6,68
Ilirika Postojna	62,35	62,75	8,67	8,84	6,47	6,59
Ilirika Sezana	62,51	62,84	8,81	8,89	6,51	6,65
Invest Skofja Loka	62,80	63,40	8,88	9,02	6,50	6,85
Italdesign Nova Gorica*	62,55	63,30	8,80	8,90	6,45	6,60
Klub Slovenijales	62,50	63,00	8,85	9,00	6,50	6,80
Komercialna banka Triglav	62,15	62,90	8,75	8,90	6,50	6,75
Kompas Hertz Celje*	62,80	63,20	8,85	9,00	6,45	6,80
Kompas Hertz Velenje*	62,60	63,10	8,85	9,00	6,45	6,80
Kompas Hertz Idrija*	62,60	63,10	8,85	9,00	6,45	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	62,60	63,10	8,85	9,00	6,45	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	62,60	63,10	8,85	9,00	6,45	6,80
Kompas Hertz Krško*	62,60	63,10	8,85	9,00	6,45	6,80
Kompas Hertz Bled*	62,60	63,10	8,85	9,00	6,45	6,80
Kompas Fintrade	63,15	63,59	8,85	8,99	6,50	6,79
Kompas Holidays	62,80	63,20	8,90	9,00	6,40	6,70
Ljubljanska banka d.d. Lj.	62,30	63,40	8,81	9,00	6,42	6,63
LB Banka Zasavje Trbovlje	62,20	64,00	8,84	9,10	6,50	6,80
LB Dolenjska banka N.M.	62,70	63,50	8,80	9,00	6,50	6,70
LB Komercialna banka N.G.	61,67	62,73	8,67	8,94	6,33	6,65
LB Kreditna banka Mb. d.d.*	62,00	63,25	8,80	9,00	6,30	6,90
LB Splošna banka Celje d.d.	62,20	63,20	8,80	8,99	6,30	6,65
LB Splošna banka Koper d.d.*	61,72	63,02	8,64	8,86	6,18	6,60
Libertas	62,58	63,58	8,75	8,88	6,50	6,75
MA Vir	63,00	63,70	8,80	9,00	6,50	6,85
Madai*	62,10	63,20	8,80	8,90	6,53	6,63
Media*	63,20	63,40	8,82	8,92	6,50	6,75
Otok Bled	62,65	63,28	8,89	8,97	6,50	6,70
Panna	63,00	63,50	8,77	9,00	6,50	6,80
Petrol*	63,00	63,30	8,85	9,00	6,55	6,75
Pigal Solkan Nova Gorica*	62,50	63,40	8,75	8,90	6,46	6,60
Pigal Kobarič*	62,50	63,40	8,75	8,90	6,45	6,60
Pigal Obutek*	62,50	63,40	8,75	8,90	6,55	6,70
Pigal Diskont*	62,50	63,40	8,82	8,90	6,55	6,70
Posdna banka Slovenije*	61,80	62,90	8,60	8,94	6,00	6,67
Probanka d.d. Maribor	62,20	63,20	8,83	8,99	6,45	6,80
Publikum Ljubljana	63,30	63,48	8,86	8,99	6,50	6,69
Publikum Celje	62,82	63,39	8,85	8,93	6,40	6,69
Publikum Dobova	62,80	63,75	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Kostanjevica	62,80	63,75	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Krško	62,80	63,75	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Maribor	62,50	63,10	8,87	8,92	6,28	6,69
Publikum Metlika	62,40	62,90	8,70	8,85	6,30	6,70
Publikum Mozirje	62,45	62,98	8,81	8,89	6,30	6,70
Publikum Novo Mesto	62,70	63,20	8,70	8,90	6,50	6,75
Publikum Piran	62,20	62,70	8,72	8,82	6,40	6,59
Publikum Ptuj	62,10	62,80	8,78	8,87	6,30	6,70
Publikum Sevnica	62,70	63,40	8,65	8,85	6,45	6,79
Publikum Sentilj	62,50	63,10	8,87	8,92	6,28	6,69
Publikum Šentjur pri Celju	62,81	63,39	8,80	8,89	6,40	6,68
Publikum Trebnje	62,40	62,95	8,69	8,84	6,40	6,75
Publikum Zagorje	62,70	63,70	8,84	8,95	6,50	6,76
Publikum Zalec	62,90	63,49	8,80	8,89	6,40	6,60
Roja	63,20	63,60	8,85	9,00	6,40	6,70
Sit On	62,75	63,25	8,75	8,95	6,45	6,85
SKB banka d.d. Ljubljana**	62,74	62,75	8,91	8,91	6,51	6,54
Slovenijaturist Jesenje	62,50	63,20	8,84	8,94	6,45	6,65
Slovenijaturist Ljubljana	63,00	63,50	8,86	8,93	6,46	6,70
Slovenijaturist žel. postaja Lj.*	62,50	63,05	8,85	8,95	6,40	6,75
Slovenijaturist žel. postaja Mb.	62,40	63,20	8,85	8,95	6,10	6,90
Slovenska hran. in pos. Kranj	62,45	62,85	8,80	8,90	6,40	6,70
Slovenska investicijska banka*	62,50	63,50	8,85	8,95	6,35	6,75
Sonce	63,15	63,80	8,85	9,08	6,48	6,70
SZKB d.d. Ljubljana	62,50	63,30	8,83	8,91	6,40	6,76
Tartarus Postojna	62,09	62,80	8,65	8,82	6,40	6,63
Tentours Domžale	63,00	63,60	8,80	9,00	6,40	6,78
Tori	62,95	63,40	8,80	8,98	6,45	6,80
Turist Service	62,50	62,80	8,80	8,90	6,55	6,75
Upimo	63,35	63,45	8,89	8,98	6,50	6,65
Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **						

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKS, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE								
Tečajna lista št. 36 z dne 22. februarja — Tečaji veljajo od 23. 2. 1993 od 00.00 ure dalje								
				ZA DEVIZE				
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni		
Avstralija	036	avstr. dolar	1	69,4334	69,6423	69,8512		
Avstrija	040	šiling	100	878,1755	880,8180	883,4605		
Belgija	056	frank	100	299,9552	300,8578	301,7604		
Kanada	124	dolar	1	79,9325	80,1730	80,4135		
Danska	208	krona	100	1611,3172	1616,1657	1621,0142		
Finska	246	marka	100	1712,9707	1718,1251	1723,2795		
Francija	250	frank	100	1822,3487	1827,8322	1833,3157		
Nemčija	280	marka	100	6179,5481	6198,1425	6216,7369		
Grčija	300	drahma	100	—	46,1948	46,3334		
Irsko	372	funt	1	—	151,1727	151,6262		
Italija	380	lira	100	6,4237	6,4430	6,4623		
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	9,0000	—		
Japonska	392	jen	100	86,3283	86,5881	86,8479		
Nizozemska	528	gulden	100	5489,6015	5506,1199	5522,6383		
Norveška	578	krona	100	1449,1040	1453,4644	1457,8248		
Portugalska	620	escudo	100	67,2335	67,4358	67,6381		
Švedska	752	krona	100	1328,6028	1332,6006	1336,5984		
Švica	756	frank	100	6749,3024	6769,6112	6789,9200		
Velika Britanija	826	funt sterling	1	146,4553	146,8960	147,3367		
ZDA	840	dolar	1	100,8811	101,1847	101,4883		
Evropska Skupnost	955	ECU	1	119,9821	120,3431	120,7041		
Španija	995	peseta	100	85,2160	85,4724	85,7288		
Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjen na valutni plačilni sredstvo.								
Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 23. FEBRUARJA 1993								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA 1993:					1,000,000	618,343	617,206	1,235,549
20		123,6686%	123,4412%	123,5549%	100,000	61,834	61,721	123,555
Od 31. 12. 1992 Banka Slovenije ne bo več objavljala podatkov za blagajniške zapise z dospelostjo 10. 12. 1992. Znesek za izplačilo teh zapisov je do 10. 12. 1995 enak znesku na dan 31. 12. 1992								

MENJALNI TEČAJ ZA HRD			
22. FEBRUAR 1993	v SIT za 100 HRD		
menjalnica	nakupni	prodajni	
Eros Ljubljana	8,00	11,00	
Hida	7,00	9,50	
Idila	7,50	9,90	
Italdesign	7,00	9,00	
LB Dolenjska banka	7,00	10,00	
LB Kreditna banka Maribor	7,00	11,00	
MA - Vir	7,00	11,00	
Otok	5,94	9,70	
Sonce	8,00	11,00	
Tentours Domžale	7,00	12,00	
Tori	7,00	10,00	
Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;			

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
22. FEBRUAR 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1535,00	1580,00
nemška marka	946,00	964,00
francoski frank	277,00	285,50
holandski gulden	833,00	859,00
belgijski frank	45,55	47,00
funt sterling	2235,00	2285,00
irski sterling	2300,00	2350,00
danska krona	245,00	252,50
grška dramma	6,50	7,50
kanadski dolar	1210,00	1246,00
japonski jen	12,70	13,60
švicarski frank	1029,00	1050,00
avstrijski šiling	133,50	137,00
norveška krona	220,50	227,50
švedska krona	203,00	209,00
portugalski escudo	9,50	10,75
španska peseta	12,50	13,60
avstralski dolar	1054,00	1090,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	1,00	1,50

NOVICE

Začetek pogajanj o Angoli že v petek

LUANDA - Združeni narodi so napovedali začetek mirovnih pogajanj med angolsko vlado in upornimskim gibanjem Unita, ki se bodo začela v etiopskem glavnem mestu Addis Abebi že v petek. Glavni namen pogovorov bo zaustavitev ognja v novih spopadih. Upajo, da bo drugi krog mirovnih pogajanj uspešnejši, saj po prvem krogu miru niso mogli zagotoviti. (Reuters)

Intenzivnejše iskanje orožja v Iraku

BAGDAD - Strokovnjakom Združenih narodov sta se pri iskanju in nadzoru orožja v Iraku neprilicakovano pridružili novi skupini strokovnjakov. Pomagali naj bi pri iskanju skritih iranskih izstrelkov tipa SCUD. Uradni iraki viri so sporočili, da sta skupini obiskali tri mesta, vendar nista odkrili ničesar, kar naj bi zadostovalo za dokaz, da Irak nima prepovedanega orožja. (Reuters)

Pripadniki OZN v Somaliji ponovno plačali krvni davek

MOGADIS - Včeraj je kot žrtev napada oborožene tolpe padla še druga pripadnica Združenih narodov, ki nudijo človekoljubno pomoč Somaliji. Tolpa je napadla konvoj vozil in preresetala avtomobil irske pripadnice. Oborožene sile Združenih narodov si sicer prizadevajo zavarovati svoje delavce, vendar pa popolne varnosti ne morejo doseči, saj so napadi neorganizirani in se pojavljajo vedno drugod. (Reuters)

Christopher v Bejrutu

BEJRUT - Ameriški državni sekretar Warren Christopher je na svoji misiji za nadaljevanje arabsko-izraelskih mirovnih pogajanj prišel v Bejrut, kjer bo poskušal dobiti arabsko podporo v pogajanjih z Izraelom. Po desetih letih je to prvi obisk ameriškega državnega sekretarja v libanonskem glavnem mestu. (Reuters)

RUSIJA / POLITIČNI PRETRESI

Boris Jelcin v vlogi angleške kraljice

So konservativci predsednika že potisnili v ozadje?

RALPH BOULTON, REUTER / MOSKVA

MOSKVA - V zadnjih treh mesecih je politična moč ruskega predsednika Borisa Jelcina zelo upadla, kar lahko pripišemo aktivnemu delovanju ruske zakonodajne oblasti, ki jo vodi konservativec Hasbulatov.

Kakor kaže, postaja vloga predsednika v Rusiji vse bolj podobna vlogi angleške kraljice; vse bolj namreč postaja predstavnika in vse manj politična.

Vodja Zveznega informacijskega centra Mihail Portorin je povedal, da stalni napadi konservativne zakonodajne oblasti na Jelcinovo politično karizmo se dodatno spodbujajo odcepitvene težnje v ruskih deželah. »Če se izvršna oblast ne bo okrepila, bo to zagotovo pripeljalo k razpadu Rusije,« je povedal.

Spor je ponovno izbruhnil ta mesec, ko se je opozicija uprla aprilskega referenduma, s katerim je hotel Jelcin zavezati in odpraviti skupščinski nadzor nad vlado, saj si zeli sam izbirati svoje sodelavce.

Portorin je hkrati povedal, da bi bil nacrtovani referendum verjetno edina možna pot za mirno rešitev problema oblasti, vendar pa zdaj, ko na izvedbo gledajo skeptično celo Jelcinu naklonjeni politiki, skorajda ni možnosti, da bi do referenduma res prišlo.

Kritiki trdijo, da referendum se zdalec ne bi pomiril političnih strasti, marveč bi jih samo še dodatno podžgal. Tudi nedavni pogovori med predstavnikoma Jelcina in Hasbulatova niso prinesli nikakršnega kompromisa o delitvi oblasti. Se več, po mnenju opazovalcev je predsednik parlamenta že potisnil Jelcina v politično ozadje.

Vse bolj pa se oglašajo tudi sile, ki poskušajo v politiko vmesati celo vojsko in predsednika obtožujejo, da je kriv za izgubo ruskega statusa svetovne velesile. Boris Jelcin zavrača očitke z besedami: »Mislim, da lahko brez obotavljanja povem, da take sile nimajo name na zaposleni praznine, ki je nastala, temveč hočejo le igrati na karte, ki so tesno povezane z vojsko.«

Vse kaže, da se je zgodovina obrnila proti Jelcinu, ki je menda v svojem dolgotrajnem boju proti Mihailu Gorbacovu celo sam izjavil, da bi bilo potrebno moč predsednika omejiti tako, kot so to storili v Angliji s svojo kraljico.

Predsednik Jelcin in premier Černomirdin (Foto: Arhiv Republike)

Černobil bodo zaprli

CERNOBIL - Ukrajina vztraja pri svoji oločitvi o zaprtju jedrske elektrarne v Černobilu, čeprav se ta država srečuje s hudimi gospodarskimi težavami in pomanjkanjem energije, je med obiskom v Ukrajini izjavil nemški minister za varstvo okolja Klaus Töpfer. Dodal je, da bo ta država gotovo imela velikanske energetske težave zaradi hitrega višanja cen ruskega zemeljskega plina, ki ga bo morala uporabiti. »Vsi ljudje, s katerimi sem govoril, so mi zatrjevali, da podpirajo odločitev o zaprtju jedrske elektrarne v Černobilu,« je poudaril Töpfer.

Po podatkih ukrajinskih oblasti je v nesreči v omenjeni nuklearni leti 1986, ko je eksplodiral in se vnel eden od štirih reaktorjev in s tem povzročil, da se je nad večjim delom Evrope razširil radioaktivni oblak, zaradi radioaktivnega sevanja umrlo približno 8.000 prebivalcev območja v bližini elektrarne. Po nesreči so oblasti ljudi s tega območja v širokem obsegu preselile, ogromno obdelovalnih polj pa je ostalo povsem neuporabnih.

Ukrajinski parlament se je leta 1991 odločil nuklearko zapreti, in to pod pritiskom močnega lobija varstvenikov okolja, potem pa so zaradi energetskih težav z zaprtjem odlašali. (Reuters)

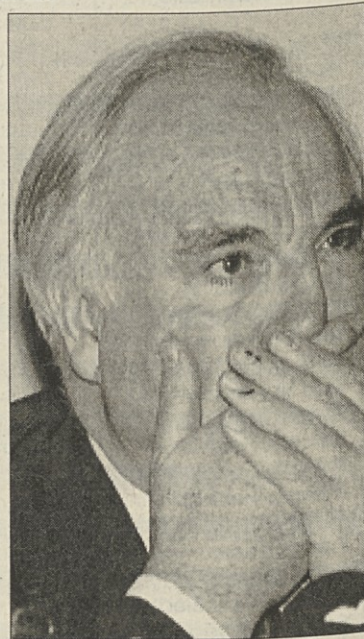
NEMČIJA / KANCLERJEVA TURNEJA

Kohl kritizira Američane

ZDA naj bi bolj kot Evropa ščitile svoje proizvajalce

NEW DELHI - Nemški kancler Helmut Kohl nadaljuje svojo azijsko turnejo, med katero bo za Indijo obiskal se Singapur, Indonezijo, Japonsko in Južno Korejo. Kljub pomembnosti azijskih držav za nemško in vse svetovno gospodarstvo pa je nemški kancler v Indiji komentiral predvsem evropska in ameriška doseganja. V New Delhiju je izjavil, da bo najmanj deset evropskih držav nadaljevalo z združevanjem tudi v primeru, če se bo sta Velika Britanija in Danska morda odločili za samostojno pot. »Upam in verjamem, da bodo vse članice Evropske skupnosti v naslednjih šestih mesecih ratificirale pogodbo iz Maastrichta, če pa je nekatere ne bodo, bomo nadaljevali brez njih,« je zatrjeval nemški kancler, ki poleg tega leta 1995 pričakuje najmanj štiri nove članice dvanajsterice, med njimi predvsem Norveško, Švedsko, Avstrijo in Finsko. Uradniki britanske vlade so že povedali, da so jih Kohlve besede o morebitnem evropskem trgu brez Velike Britanije in Danske »presenetile«.

Helmut Kohl je v New Delhiju tudi odločno zavrnil ameriške obtožbe na račun evropske zaščite letalske industrije. »Kaj pa potem pomenijo ameriške subvencije za vojasko industrijo?« je nemški voditelj kritiziral mnenje ameriškega predsednika. Bill Clinton je med nedeljskim obiskom v Santa Monici potožil, da Amerika v zadnjih letih ni ukrepala, ko so Evropejci porabili 26 milijard dolarjev iz zepov davkoplacevalcev za razvoj svojega letala. Po Clintonovem mnenju naj bi Evropejci tako skušali prehiteti Združene države v boju za tehnološko prevlado v 21. stoletju. (Reuters)

KUBA / VOLITVE

Volilna farsa v trdnjavi »el comandanta« Castro

V ozadju volitev naj bi Castro izvedel politične čistke

FRANCESCO INDRACCOLO, ANSA / HAVANA

HAVANA - Komunistična partija Kube je bila v ponedeljek zaposlena z »dinamičnim preizkusom« aparata, ki bo izpeljal jutrisnje volitve. Za opozicijo so volitve seveda čista farsa in kvejemu lahko pomenijo priložnost za čistke, s kakršnimi si Castrov režim periodično skusa umiti roke in se obdržati na oblasti z zrtovanjem gresnih kozlov.

V trenutku, ko poročamo, je v Havani jutro. Mesto se napol spi, tisi no pa od časa do časa pretirajo redki avtomobili.

bili (za vsako vozilo je na voljo 20 do največ 30 litrov bencina na mesec) ali pa zapoznalo petelinje petje (ni balkona ali terase brez majhnega kurnika, ki družinam ne-sejo dragocena jajca). Samo vladni Uporniški radio govori brez prestan-ka o »dinamičnem preizkusni« aparata, prek katerega bo KPK nadzorovala vse podatke o volilnih preizkusnih, zacusni z udeležbo na 27 tisoč volilcih, po katerih je raz-

zdeljenih 7, 7 milijona volilnih upravičencev (volilno pravico imajo vsi državljani od 16. leta naprej).

Predsednik Fidel Castro kandidira v kraju Santiago de Cuba, kjer je svoje dni hodil v katoliške sole. V volilni kampanji se je zelo izkazal. Včeraj je med drugim mladinski časopis Uporniška mladina objavil njegov lastnorčni volilni poziv čez vso prvo stran. »Enotno glasova-

nje ni volilno geslo, ampak revolucionarna strategija, dejanje vesti,« je med drugim napisal Fidel. »Nase volitve uporabljajo nove, ustvarjalne in najbolj demokratične metode vseh časov, včlenjujejo pa se v velik izziv, ki ga nase ljudstvo danes herojsko vodi. Pred najmočnejšim imperijem na svetu pisemo pomembnejšo in najslavnejšo stran v vsej zgodovini,« se beremo v pozivu.

Prav iz »imperija« pa prihaja vrsta mrzlih pr na glavo Castroja in KPK. V El nuevo Herald - španski prilogi dnevnika Miami Herald - so v zadnjem času objavili vrsto člankov o zakulisnih igrar, ki se na Kubi odigravajo za volilno farsno in ki seveda mečejo dokaj klavirno senco na Castrov režim. Tako so objavili imena vseh včrajšnjih veljakov, ki so padli v nemilost in bi jih zdaj zaman iskali med 589 kandidati za parlament. Med gresnimi koly so se znašli ministri za zunanjo trgovino Ricardo Cabrisas, za kmetijstvo Carlos Perez Leon, za prehrano Alejandro Roca Iglesias in za lahko industrijo Eduardo Fernandez Boada, predsednik centralnega odbora za planiranje Antonio Rodriguez Maurell, predsednik državnega odbora za delo Francisco Linares Calvo in številni drugi. El nuevo Herald je tudi opozoril, da je režim povečal število volisc, ki imajo zdaj po največ 400 volilcev, da jih volilni aparat KPK laze nadzoruje.

Kubanska resničnost: kolesa in Fidel (Foto: CANADA PRESS)

AZIJA(5) / INDIJA

Tako kot celotno območje postaja tudi Indija gospodarsko vse bolj pomembna

Kljub številnim uspehom reformnih prizadevanj pa se vlada še vedno ubada s problemi globokih socialnih razlik, nestrpnostjo med Hindujci in Muslimani, slabo infrastrukturo in še čim

MILOS EKAR

Najmanj dva dogodka na prehodu iz lanskega leta v letošnje sta pomembna za indijsko prihodnost: spopadi hindujskih in muslimanskih skrajnežev, ki so se razširili skoraj na vso državo, in pa obisk ruskega predsednika Jelcina v New Delhiju, ko sta državi uspešno presegli nekatera nesoglasja in podpisali deset pomembnih meddržavnih sporazumov. Če pomeni Jelcinov obisk uspeh za oba državnika, torej tako za indijskega premierja V. P. Narasimha Rao kot za Borisa Jelcina, ki je pred tem že skusal z večjim ali manjšim uspehom - izboljšati odnose se s tremi azijskimi državami, Japonsko, Južno Korejo in Kitajsko, potem so spopadi, ki so pretresli skoraj vso državo in samo v Bombaju, najpomembnejšem indijskem trgovskem in poslovnem središču, zahtevali več kot dvesto smrtnih žrtev, močno zamajali ugled vodilne kongresne stranke in njenega predsednika, ter grozile, ki so prve vrste indijske politike pripeljale fundamentalistično hindujsko stranko Bharatyja Janata, ki se bolj ali manj odkrito zavzema za obnovo države na verskih temeljih.

Spopadi med Hindujci in pripadniki muslimanske manjšine (teh je danes se približno 11 odstotkov indijskega prebivalstva) niso za Indijo nič novega. Že ob razglasitvi indijske neodvisnosti leta 1947 je prislo do množičnih medsebojnih pobojev, kar je na koncu povzročilo delitev države na Indijo in Pakistan in zaradi nasilja tu-

di množične selitve prebivalstva v eno ali drugo od omenjenih držav. Opogumlja pa dejstvo, da se fundamentalizmu postavlja po robu vse močnejše gibanje za posvetno državo, katerega nosilci so predvsem pripadniki vse močnejšega in številnejšega srednjega sloja. Poročila o nevzdržnih razmerah v velemednih predmestjih pa so prinesla tudi novo socialno občutljivost. Newsweek je tako poročal o gibanju »meščani za mir«, ki je organiziralo

zbiranje in razdeljevanje pomoči za revne muslimanske brezdomce v barakarskih predmestnih naseljih, »da bi jim tako pokazali, da ne mislijo vsi Hindujci enako in da niso vsi le fanatiki«, kot je dejala organizatorica akcije Rina Kamath.

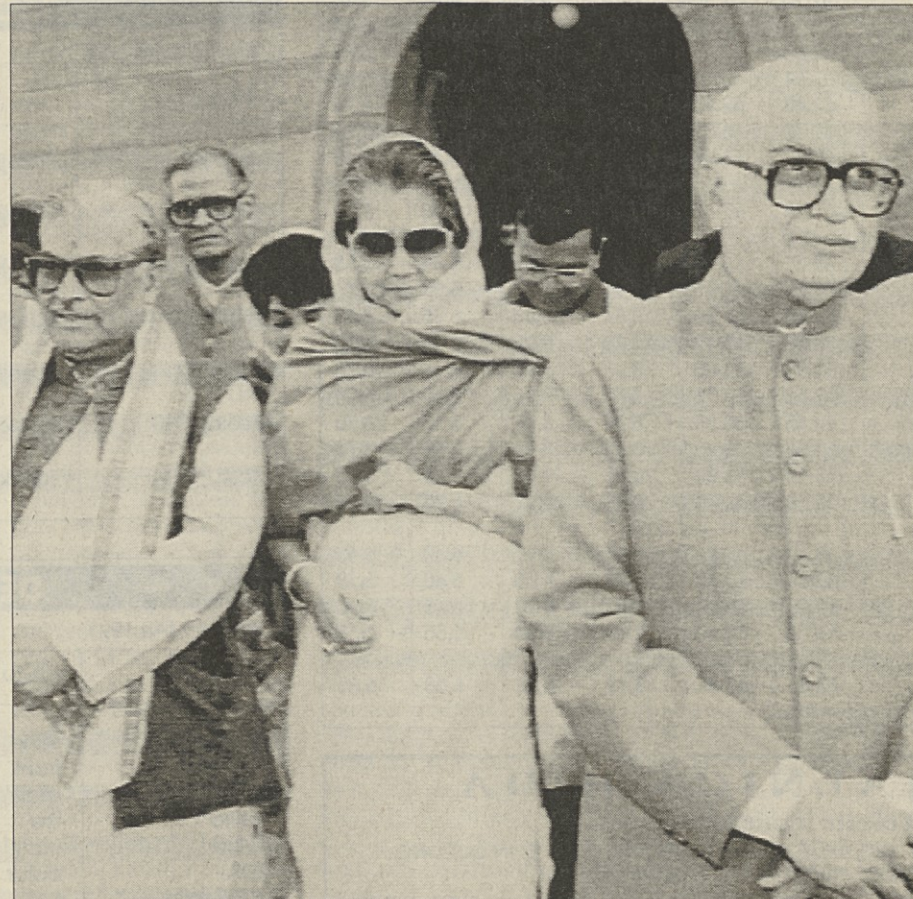
Premier V. P. Narasimha Rao se je problema lotil z zamenjavo ministrov in guvernerjev posemznih zveznih dežel, vendar pa mu očitajo, da je to se vse premalo za dolgoročno ureditev raz-

zmer in da bi za kaj takega moral izdelati podoben načrt, saj spopadi niso vzrok ampak posledica bolezenskega stanja družbe.

Če k temu dodamo še spopade z islamskimi skrajneži na severu države v Kasmirju, kjer se predstavniki prepovedane kasmijske fronte za osvoboditev bojujejo za samostojno državo ali za priključitev Kasmirja k Pakistanu, ki je menda tudi podpiral njihove borbe, potem nekoliko zbledijo

podatki o gospodarskih uspehih reformističnih oblasti V. P. Narasimha Rao. Bruto družbeni proizvod se je lani povečal za 3, 7 odstotka, kar je skoraj dvakrat več kot leto pred tem, za kar je najbolj zaslužno kmetijstvo, toda za približno 3, 8 odstotka se je povečala tudi industrijska proizvodnja, ki se leto pred tem skoraj ni premaknila z mrtve točke. Tudi inflacija ni presegla 11 odstotkov.

Indija ima res hude politične, pa tudi gospodarske težave. Polovica njene prebivalstva je še vedno nepismena, čeprav si država z obseznimi programi prizadeva ta zaostanek popraviti in je pri tem precej uspešna. Ostaja pa dejstvo, da je nepismenost precej večja med ženskami kot med moškimi. Velike težave so tudi z odpravljanjem razlik med kastami. Programi za zaposlovanje ljudi iz nižjih kast v državnih službah so ze nekajkrat povzročili množične nered, ki so jih sprožili študenti iz visjih kast. Velikanske so razlike med življenjsko ravni prebivalcev predmestnih barakarskih naselij in srednjega sloja v mesnih predelih milijonskih indijskih mest. Po drugi strani pa podatki o postopni gospodarski rasti in odpiranju v svet prinašajo državi novo upanje. Vprašanje je, ali bi katera druga oblast v drugi najbolj naseljeni državi na svetu, katere 800 milijonov državljanov govori šestnajst uradno priznanih jezikov in se najmanj toliko uradno nepriznanih, lahko državo vodila z manj težavami in pretresi.

MAKEDONIJA / PRETRESI V VLADI

Ministrom se tresejo stolčki

Makedonci proti beguncem iz BiH

MARJAN KOS / SKOPIJE

SKOPIJE - Makedonija je v preteklem tednu spet prezivila dva vroča politična dogodka. Nepreklicno je odstopil šef makedonske diplomacije dr. Denko Maleski, minister za notranje zadeve Ljubomir Frckovski je bil v težkem položaju zaradi policijskega posredovanja v skopskem predmestju Đorđe Petrov, minister za gradbeništvo pa je bil na tapeti iz enakih razlogov.

Nezadovoljstvo prebivalcev Đorđe Petrova, ki so se v preteklem tednu fizično uprli izgradnji begunskega tabora v njihovi soseski, se se ni poglelo. Policija trdi, »da je vse pod kontrolo«. V ponedeljek so prenehali tudi spopadi med demon-

stranti in policijo, s tem pa je utihnilo tudi vprašanje: »Se začena tudi v Makedoniji?«

Frckovski je v demonstracijah prepoznal fasizacijo in zato izjavil: »Ni nam težko prepoznati fasizma v Nemčiji in Avstriji, doma pa ga ne vidimo!« Prebivalci predmestja so res ugotavljali, da preti Makedoniji islamizacija in da zato nočejo imeti opravka z begunci iz Bosne, saj je v državi dovolj ze Albancev.

Gotovo je, da bo opozicija izrabila dvigovanje temperature za ponoven poskus, da bi odstavila ministra za notranje zadeve, svoje napade pa so že zdaj usmerili na to, da je vlada

namenila za izgradnjo begunskega taborišča nekdanjo vojaško zemljo.

Oblast bo pod vse večjim pritiskom, vendar pa je gotovo, da ne bo spreminjala dosedanje politične smeri, kar je izjavil tudi novi šef diplomacije Stevo Crvenkovski.

Dogodki za Makedonijo verjetno ne bodo ostali brez posledic, saj jih je pozorno spremljala tudi Grčija, ki trdi, da bo prihodnji teden ključen za sprejem Makedonije v Združene narode.

Ni jasno, ce je mogoče na obzorju makedonskogrski kompromis okrog makedonskega imena, saj je vse se naprej ovito v tancico diplomacije.

ZLOČINI

Muslimane požigajo

Ljudje izginjajo ponoči in v pogoriščih svojih hiš

ZARKO RAIKOVIĆ / PRIBOJ

PRIBOJ - Zločin se je ponovil. Pred dvema mesecema so blizu Priboja, na tromeji Srbije, Crne gore in Bosne, odpeljali avtobus s 23 Muslimani v neznan smer. Nikoli se ni izvedelo za njihovo usodo, čeprav so v Priboju prihajale specialne enote zvezne policije in vojske. Od takrat se iz te občine Muslimani množično izseljujejo. V vasi Kukurovići je pred tremi dnevi prišlo do požiga petih muslimanskih hiš. Zgorele so tri osebe.

Krajevne oblasti tri dni po zločinu niso objavile nobenih informacij, le pribojski radio je sporočil, da je med napadom prišlo do požiga petih hiš, pri čemer je ena oseba umrla. Tudi na postaji milice ni mogoče izvedeti ničesar. Skupini tujih novinarjev, ki se je pripravljala, da bo obiskala to vas, so prepovedali dostop s pojasnilom, da bi to samo oviralo nadaljnjo preiskavo, ki so jo začeli pravkar izvajati. Bolj kot predstavniki oblasti je bil novinarjem naklonjen Smajo Polimac, vodja muslimanske Stranke demokratične akcije:

»Ni res, da je bila ubita samo ena oseba. Vse bo to se nadaljevalo. V naši stranki smo se dogovorili: ce ne bodo odkrili zločinov in ce bo prišlo se do kakšnega novega incidenta, se bomo izselili. Del bo verjetno odšel v Turčijo, drugi nekam v Evropo, tretji bogve kam.«

V samem Priboju je sicer mirno, podobno kot v Pristini pa se je razdelil tudi korzo. Srbi hodijo po levi strani, drugi po desni.

»Predsednik naše stranke za Sandzak Rasim Ljajić je napisal pismo Butrosu Galiju. Zahtevali smo, naj na ta območja takoj pošljejo mednarodne celadice, da bi preprečili spopad, ki tukaj visi v zraku,« pravi Polimac.

HRVAŠKA / POLITIKA DO BIH

Igre mačke in miši

Hrvaška zaradi odnosa do BiH v tujini izgublja ugled

RAMIZ MEHULIĆ / ZAGREB

ZAGREB - Ce bi sklepali po svetovnih medijih in tiskovnih predstavnikih posameznih (pretežno evropskih) vlad, ki so v zadnjem času obiskali Zagreb, je očitno, da se naklonjenost do hrvaške vlade v tujini manjša. Razlog za to je odnos hrvaške uradne politike do BiH, ki se ne razlikuje veliko od odnosa Srbije in tamkajšnjega režima do te nekdanje jugoslovanske republike.

»Vse se vrti okoli Bosne,« je za zagrebški Vjesnik izjavil Andreas Kohl in nadaljeval: »Zakaj so Hrvatje izdali odlok, da se morajo na območjih, ki so pod nadzorstvom HVO, vse enote Vojske BiH podrežati hrvaškemu poveljstvu? Za sprejem v Evropski svet je pomembno, da Hrvaška dosledneje izvajata politiko ohranitve integritete BiH.«

Predvsem Nemčija in Avstrija sta v zadnjem času do Hrvaske zadržani. Hrvaški zunanji minister dr. Skrabalo je moral več kot mesec dni čakati, da ga je sprejel njegov nemški kolega, evropski tisk pa vse pogostje piše o odkriti delitvi BiH med Zagrebom in Beogradom.

Mediji na Hrvaškem se ob vsaki priložnosti sklicujejo na polmilijskono begunsko enklavo na Hr-

vaskem kot na kronski dokaz o dobrih namelih hrvaške države do BiH. Tako so postali begunci ob vsej svoji nesreči tudi politični adut v hrvaških rokah.

Hrvaški diplomati so v svetu ves čas trdili, da ima Bosna na Hrvaškem veliko prijateljev, na terenu pa je povsem drugače. Pred kratkim so objavili podatek, da Hrvati na meji proti Bosni zadržijo celo 80 odstotkov človekoljubne pomoči, kar pa zadeva odnos hrvaških medijev do Muslimanov v Sarajevu, pa obveščeni pripominjajo, da bi se Tudman lahko veliko naučil od Anteje Pavelića, ce bi bil ta se živ, vsaj kadre gre za Muslimane in Bosno.

Tako je bilo se do pred nekaj dnevi, a zdaj se, da bo prišlo kmalu do pomembnega zasuka politike hrvaškega vrha do BiH. V tem smislu velja brati tudi sporočilo, da je Franjo Tudman v nedeljo zvečer sprejel člana predsedstva BiH Ganića in Čengića. Po skupnih uradnih podatkih so se »pogovarjali o odnosih med Hrvati in Muslimani v BiH in o potrebi po zglatitvi vseh nesoglasij med obema narodoma«. Pri tem je zelo zgovoren podatek, da je bil na teh pogovorih navzoč tudi obrambni minister RH Gojko Susak.

NOVICE

Ponovno pomoč v BiH

SARAJEVO - V ponedeljek so v Bosno in Hercegovino ponovno začeli dovažati človekoljubno pomoč. Iz italijanskega mesta Ancona je v BiH odletelo nemško prevoznisko letalo, iz Beograda je krenil nov konvoj proti Gorazdu, saj je prvi obital kasknih 15 kilometrov pred mestom, na zadnji del poti proti Sarajevu pa se je iz Makarske napotil tudi konvoj s človekoljubno pomočjo iz Alzacije. (STA, Reuter)

Mobilizacija v Banjaluki

SARAJEVO - V Banjaluki poteka prisilna mobilizacija Hrvatov in Muslimanov, vzrok za to pa je zelo slab odziv srbskih prostovoljcev na prej razglašeno mobilizacijo, ko se je odzvalo le šest prostovoljcev. Prisilno mobilizirane Hrvate in Muslimane takoj odpeljejo na bojišča srednje Posavine in vzhodne Bosne. (STA)

Arkan zavrača poslušnost

BEOGRAD - Zeljko Raznjatović-Arkan je zavrnil ukaz, naj s svojimi »tigri« zapusti bojišče pri Kninu. To mu je pred dnevi ukazal notranji minister srbske Krajine Milan Martić zaradi vmesavanja v politiko in nepravilnega odnosa do lokalnega prebivalstva. Arkan je to svojo odločitev pojasnil z besedami, da ne priznava Martića niti kot človeka niti kot vojaka in da bo na tem območju se naprej »branil srbski narod«. (Z. R.)

Rakeete na Zadar

ZADAR - Na Zadar so v ponedeljek zjutraj iz večernih raketometov izstrelili več raket, ki so v mestu povzročile veliko gmotno škodo, stavilo zrtev pa ni znano. Boji med srbskimi in hrvaškimi silami v zadrskem zaledju, na območju Biograda na moru in Sibenika se nadaljujejo. Hrvati spopade pojasnjujejo kot izraz nezadovoljstva Srbov zaradi izgube Maslenice in kot poskus izzivanja. V New Yorku pa je potek pogajanj med sprtni stranmi na Hrvaškem otežen. Zaradi notranjih političnih nasprotij v srbski Krajini je nejasen status srbskih pogajalcev Hadžića in Paspalja, hrvaški pogajalci pa od modrih celad zahtevajo, naj do 31. marca razorožijo srbske enote, omogočijo vrnitev izgnancev in odprejo prometne poti. (G. M.)

DUBROVNIK LETO POTE

Nihče se ne smehlja na Stradunu

GORAN VEZIĆ / DUBROVNIK

DUBROVNIK - Stiri desetletja so minila, kar je Dubrovnik gostil sahovsko olimpiado, potem pa je zla usoda olimpijskih mest na južnoslovanskih prostorih hotela, da se je kot veliki beli kralj znašel v večnem sahu crnih kmetov in topov, ki so mu z okoliskih hribov grozili z matom. Belega kralja so napadi izmucili, izcrpale so ga poteze v časovni tiski, ko se je bal, da mu bo padla zastavica Libertas, ko je katastrofa grozila lju-

stresniki, za katere je bil kalup človekovo bedro in ki so s svojo patino kot letniče debla odkrivali starost in lepoto Mesta. Površino šestih nogometnih igrišč lahko po priporočilu Unesca prekrije samo neki francoski opekar, ker zna le on doseči podobno kakovost in barvo. Za drugo, za patino, ki jo imajo ohranjene dubrovniške strehe, bo moral poskrbeti čas. In dokler čas ne bo opravil svojega, bodo nove rdeče industrijske strehe kot brazgotine na temenu Mesta.

Brazgotine pod strehami je težko videti. Tako na zidovih kot v dušah. Kaj se skriva pod njimi? Vsekakor travma. A strah, a upanje? Mesto je ohranjeno, toda kaj bo z meščani? Skoraj deset tisoč Dubrovčanov, tistih, ki so mesece vojne prebili pod zaščito svojih stoletnih trdnjav, danes živi pod zaščito človekoljubne pomoči. Vojna mine, Caritas ostane. Bogatemu Mestu, ki je se po vojni na robu vojne, grozi, da bo postalo mesto siromak. Svet, zaradi katerega je bil Stradun

Otroka ob topu, ki ne strelja. (Foto: G.V.)

dem in svetovni kulturni dediščini - a ostal je zranjen, ranjen, vendar ne uničen...

Po tolikih vojnih slikah Dubrovnik, ki je kot zrtv poleg Vukovarja najbolj zaslužen, da je neke v belem svetu kak »herr« ali »mister«, zavaljen v naslanjaj pred domacim zaslonom, naposled doumel, kaj se dogaja na »goratem Balkanu«, po vsem tem je prišlo na nedavnem svetovnem turističnem sejmu v Münchnu do trčenja dveh začudenj: obiskovalci, ki mesto pomnijo v dimu in plamenu, so se strme spraševali »Kaj to mesto se obstaja?«, turistični odposlanci iz Mesta pa so presenečeno odgovarjali, da je se vedno na zemljevidu...

Se je na zemljevidu Mesto.

In že so prekrili skoraj vse strehe v tistem delu, kjer stanujejo njegovi meščani, hitijo pa jih prekrivati tudi tam, kjer sta doma njegova zgodovina in znanost. Uničenih je bilo devetinpetdeset kvadratnih kilometrov starih Dubrovnik, in to tistih starih, ki so bile krite s

desetletja svetovljanska ulica, je vse bolj oddaljen. In samo tisti, ki so zaradi narave dela odsli v svet, denimo pomorski Atlantske plovbe, prejemajo dostojne plače. Pretezni del tistih, ki so ostali, dobiva nekakšen bedni »minimalce«.

Muto, kot se je predstavil delavec podjetja Zidar, za 30 nemških mark mesečne plače obnavlja dubrovniške strehe. Premalo zasluži, da bi lahko obnovil sebe. Se ima dovolj moči, da z motorno pilom pili stesneke na Pilah, za kakšen nasmešek in trohico upanja. Upanje se napaja iz preprostega in neprijetnega dejstva, da bo zanj v Dubrovniku in okolici se najmanj za dve leti dela. Obnova bo trajala trikrat dlje od vojne.

Nasmešek je redkost v Dubrovniku, ki ga je obsijalo toplo februarso sonce. Kategoriji mrkih obrazov pa se ne pridružejo otroci. Zanje je Libertas vzsel prej kot odraslim. Na opustelem obzidju Mesta, po katerem so se zadnje reke turistov vile v davnem letu 1991, se igrajo ob topu iz starih časov in zrejo proti Zarkovi-

ci, s katere so topovi iz modernih dni grozili, da jih bodo oropali otrostva. Da je vojna se vedno blizu, vedo njihovi starši - namesto turistov se namreč po obzidju včasih sprehodijo hrvaški vojaki iz zaledja. Ce je že vojna, potem si vsaj oglejmo Dubrovnik.

Vojna, ki odnasa mladost, ne samo bojevnikom, ki so padali v Dubrovniku in okolici, ko si je bilo obrambne crte mogoče ogledati z avtobusom st. 8, ki je vozil in se vozi od Gruza do Sv. Jakova. Ko je bilo v Mestu pod okupacijo vse drago, kot je pač drago v vsakem zasedenem mestu, je bilo samo drogo mogoče dobiti po diskontnih cenah. V skladu z vojnim pravilom, da je življenje najcenejše, so si razpecevalci zagotavljali

stranke za mir.

Za mir z vojnimi brazgotinami. Doslej se je za obnovo dubrovniške občine nateklo 12 milijonov dolarjev. A skode - tiste, ki jo je mogoče oceniti - je za 2, 5 milijarde dolarjev! In tako se sprehajate po Stradunu, misleč, da je vojna za vami, v casu. Toda v prostoru je vojna pod vasi mi nogami, v zasutih ali nezasutih kraterjih zlizanega tlaka, vojna je ob strani v praznih, nezastekljenih, z deskami obitih izlozbah stradunskih trgovin, vojna je pred vami na zidarskih odrih Mestnega zvonika in okoli Orlandovega stebra, ki za lesenim opazem se vedno caka, da bi videl svoje Mesto. Tako kot tudi sv. Vlaho. O tem, kdaj bosta tadv »spregledala«, ne bodo odločali strokovnjaki

Ladje spet pristajajo v dubrovniškem pristanišču (Foto: G.V.)

spomeniškega varstva, temveč poveljstvo dubrovniške obrambe. In tako se zdaj, ko je vojna za vami, čeprav je v bistvu v vas, vse bolj zavedate, da se sprehajate po Mestu, ki se spreminja v središče neke nove vojne krajine. Zdaj ste na polotoku - samo na eni strani ga obdaja kopno, na drugi ga obliava morje, s tretje in četrte pa preži - sovražnik. Umirjen, a vtisnjen v spomin.

Pri Onofrijem vodnjaku se ne boste

napili vode - tudi ta fontana je zavarovana z deskami, bila je ranjena v najhujšem dnevu obstreljevanja Dubrovnika, 6. decembra 1991. Osvežili se boste sele v vsakem desetem izmed dubrovniških lokalcev, na kosilo pa lahko greste v eno izmed kakih desetih odprtih dubrovniških restavracij. Druge so pod bremenom vojne ostale zaprte, medtem ko je bila neka restavracija simbolična ime na odprta tudi med vojno. Imenuje se Sezam. Odprta je bila iz kljubovanja in v njej ste si lahko na zidovih ogledali fotografije in dokumente iz srečnejših dubrovniških dni. Tudi cene so nostalgicne. Kot tedaj, ko so prihajali Američani.

Elegijo izzovejo spomini na nekdanji Dubrovnik. Na njegovo visoko kulturno raven. Vojna je za sabo pustila tempirane mine. Dubrovnik zre v brezno lastnega kulturnega propadanja. Splahnel je mestni teror min, nastavljenih za frontnimi crtami, vendar bo sele čas pokazal, kaj je pod kozo - ali se ta vojni karcinom celi, ali je porušeno vse, kar so rusitelji nameravali porušiti. Poslednji objekt, ki je po osvoboditvi Dubrovnika zletel v zrak, je bil spomenik dubrovniškimi osvoboditeljem. Vendar tistim iz druge svetovne vojne.

Sled vojne v zavesti odraslih je pogled na roke otrok, ki so jim naboji - priljubljene igrice. Dolgo je Dubrovnik zivel v znamenju Golubovega kamna, s katerega so ga terorizirali Vucurevićevi četniki iz Trebinja. Predlogo in preteško, da bi Golubov kamen izginil iz kolektivne zavesti - da bi se razklenil na globe in kamen. Sele tedaj, ko bo tako, bo za Dubrovčane vojne konec.

To se gotovo ne bo zgodilo do svetovnega kongresa PEN, ki ga bo Mesto gostilo aprila, šestdeset let potem, ko so pisatelji z vsega sveta v istem mestu rekli ne nacizmu. Morda se bo tedaj Dubrovnik za korak vrnil proti svoji identiteti. Kot kanijo na njegove ulice spet vrniti tramvaj, tisti stari dubrovniški, za katerim si vedno tekel. Dubrovnik bi iz stagnacije rad napravil dva koraka - enega v svet, drugega v Hrvaško. Te dni se je po-

Slano, brez komentarja (Foto: G.V.)

bratil z Vukovarjem, mestom na drugi konici »hrvaškega roga«, s katerim ga povezuje podobna, a k sreči ne enaka usoda. Toda bati se je, da velikega koraka v svet (oziroma v nasprotni smeri) ne bo mogoče narediti, dokler se ne bo dalo po najkrajši poti priti v Vukovar. Iz Dubrovnika pa si v Vukovar že od pamtliveka najlaze prišel cez - Bosno in Hercegovino. Do takrat pa se bo Dubrovnik srečal z veliko nevarnostjo, da ga bodo ljudje, ki imajo denar in znanje, zapuščali, medtem ko bodo prihajali samo avanturisti. V prejšnjih desetletjih je bilo nasprotno.

Turistični delavci danes predvidevajo, da bodo begunci do naslednje turistične sezone zapustili hotele in da Argentinca ne bo edini hotel, v katerega bo sel lahko navaden obiskovalec Mesta. Obisk, kakršen je bil tri leta pred vojno, je danes samo se sen. A ne tisti iz leta 1988, temveč oni iz leta 1938, ko je Dubrovnik gostil 85 tisoč turistov.

Zaradi nekakšnih zgodovinskih sanj o »srbskem Dubrovniku« se je bati, da bodo tudi sanje o prihodnosti Mesta imele obrise - preteklosti.

VLADA / KADROVANJE

Parkinsonovo načelo

Iz 26 ministrstev smo dobili 45 ministrov in sekretarjev

TANJA STARIC

Znamenito Parkinsonovo načelo pravi, da je moč v vsakem oddelku javne uprave pričakovati, da se bo število osebja množilo. To dokazuje z dvema predpostavkama: a) vsak uradnik si želi pomnožiti število podrejenih uradnikov, ne pa tekmecev in b) uradniki po definiciji ustvarjajo delo drug drugemu. Naveden je primer uradnika A, ki se (zaradi krize srednjih let) počuti preobremenjen. V zelo kratkem času njegov posel opravlja sedem uradnikov (A, B, C, D, E, F...) in vsi so zaposleni bolj kot kdajkoli prej, ker preprosto ustvarjajo delo drug drugemu.

Omenjeno načelo lahko uporabimo tudi ob zadnji reorganizaciji slovenske državne uprave, natančneje zmanjševanju števila vladnih resorjev. Vlada se je najprej res skrcila s 26 ministrstev na skromnih 15 resorjev. Vendar se je na tej točki »racionalizacija« končala. Vsa »ukinja« ministrstva so se prenesele v druga, včasih celo z ministri vred (npr. trgovina v splošno gospodarstvo ...) ali pa so se preimenovala v vladne urade (npr. urad za informiranje). Tako na koncu dobimo (kar kaže tudi naša shema) celo več resorjev, kot jih je bilo pred »racio-

nalizacijo«. Vsak minister je imenoval najmanj enega državnega sekretarja - skupaj jih bo tako približno trideset, poleg njih pa se nekaj predstojnikov uradov in direktorjev služb. Če k številu ministrov pristajemo samo število sekretarjev, se izkaže, da vlada šteje nič manj kot 45 pomembnih mož in žena na vrhu, ki bodo skrbeli za blagor domovine. Nekoliko nerodno je le, da se ob iskanju sekretarjev ni nihče pretirano trudil skriti, da gre za izrazito strankarsko delitev interesnih področij in ne za oblikovanje strokovnih ekip, ki se ne bi menjavale ob vsaki spremembi političnih razmerij sil.

Zmanjševanje državne uprave tudi na nižjih ravneh ne pomeni odpuščanja zaposlenih - največ, kar se »reorganiziranim« državnim uradnikom lahko zgodi, je selitev v nove prostore in drugačen napis na vhodnih vratih. Konec koncev so tudi v vladi napovedali, da bodo skusali samo »izboljšati delo« zaposlenih, ne pa odpuščati »presežkov« delovne sile. Tako v zadnjih dneh že pospešeno rešujejo problem premajhnih prostorov - nekatera ministrstva pa resno razmislijo tudi o selitvi v nekdane ljubljanske vojašnice.

Stara vlada

Nova vlada

Sekretarji

Ministrstvo za finance	Ministrstvo za finance	Tomaž Kosir
Podpredsednik za gospodarstvo		Stanko Debeljak
Ministrstvo za malo gospodarstvo		
Ministrstvo za turizem	Ministrstvo za malo gospodarstvo	Ivo Banič
Ministrstvo za industrijo		Boris Sovič
Ministrstvo za energetiko		
Ministrstvo za notranje zadeve	za notranje zadeve	Andrej Ster
Ministrstvo za zunanje zadeve	za zunanje zadeve	Bogo Bervar
Ministrstvo za slov. po svetu		Ignac Golob
Ministrstvo za obrambo	za obrambo	Peter Vencelj
Ministrstvo za trgovino		Franci Žnidarsic
Ministrstvo za plan	za splošne gospodarske zadeve	Albin Gutman
Ministrstvo za kmetijstvo	za kmetijstvo	Davor Valentincic
Ministrstvo za promet	za promet	Anton Rop
Ministrstvo za varstvo okolja	za varstvo okolja	Vojka Ravbar
Ministrstvo za zdravstvo	za zdravstvo	Ivan Obal
Ministrstvo za šolstvo	za šolstvo	Marjan Dvornik
Ministrstvo za kulturo	za kulturo	???????
Ministrstvo za pravosodje	za pravosodje	Dunja Piškur - Kosmac
Ministrstvo za delo	za delo	Terezija Valencic
Ministrstvo za borce		Pavel Zgaga
Ministrstvo za zakonodajo	urad za zakonodajo	Jože Ostrman
Ministrstvo za informiranje	urad za informiranje	Jože Tratnik
Pod. za družb. dejavnosti	za družb. dejavnosti (brez listnice)	Nataša Belopavlovic
Pod. za splošne zadeve		Anka Osterman
Ministrstvo za znanost	za znanost	Janko Stusek
		Lojze Janko
		Mile Setinc
		???????
		Ciril Baskovic

EKSKLUZIVNO ZA REPUBLIKO

Predsednik ve, da nismo prisluškovali

Bivši direktor VIS Miha Brejc zanika vse očitke, ki se pojavljajo v vladnih strankah

MIRAN J. LESIAK

Janeza Sirseta ni več mogoče najti v vladnem resorju za turizem. Danes je namreč prvič vstopil v prostore Varnostno-informativne službe in od zdajšnjega šefa VIS Miha Brejca prevzel vodenje službe. Sicer pa se še ni poleglo presenece-

nje ob kadrovskih spremembah v vodstvu VIS. Medtem ko eni poskušajo imenovanje Janeza Sirseta povezati z vplivom njegovih domnevnih političnih »botrov« izpred nekaj let, pa drugi se zmeraj ugrabijo, zakaj je moral oditi Miha Brejc.

Kako komentirate odločitev vlade, da je za direktorja VIS imenovala Janeza Sirseta?

Ta odločitev je nekoliko presenetljiva glede na to, da je gospod Sirse strankarski človek. VIS je bil del policije oziroma ministrstva za notranje zadeve. Ustava pa določa, da pripadniki policije in obrambe ne smejo biti strankarski ljudje. VIS zdaj sicer ne sodi več k policiji, vseeno pa je odločitev precej nenavdana.

So vas zamenjali ali odstavili?

No, mislim, da so me zamenjali.

Zakaj? Sedemnajstega januarja je začel veljati zakon o vladi, po katerem smo bili vsi podsekretarji, namestniki, vsi tisti, ki smo tedaj imeli funkcijo, dolžni ponuditi svoj odstop. Predsedniku sem v osebnem pogovoru dejal, da v skladu s 40. členom zakona o vladi pac odstopam in konec. Rekel je, da odstop ni sprejet, da

mora se razmisliti in naj svoje delo opravljam naprej. Predvideno je bilo, da bi me imenovali hkrati z imenovanjem vladne komisije za VIS, ki jo vodi minister Miha Kozinc. Potem pa so se pojavila različna mnenja ... Povedal sem, da ne želim opravljati tega dela, ce mi ne zaupajo, kajti predsednik vlade mora zaupati sefu taksne službe.

Zakaj vam vlada oz. predsednik vlade ne bi zaupala?

Ne vem, zakaj mi predsednik vlade ne bi zaupal.

V nekaterih vladnih strankah vas imajo za Kučanovega človeka, poleg tega pa trdijo, da ste kompromitirani s prisluškovalno afero, da je hotela VIS prisluškovati liberalnim demokratom.

To, da bi mi prisluškovali LDS, je neumnost, to so zlonamerne govorice. Gospod predsednik dobro ve, da tega nismo delali. Njemu je bila ta zadeva v celoti pojasnjena. Kdor pa govori, da sem Kučanov človek, naj vpraša Cirila Ribičica, kaj si misli o meni. Takoj mu bo jasno, da sem imel jaz s partijo ali pa ona z mano stalne težave in da zato preprosto ne morem biti partijski človek.

S čim se boste poslej ukvarjali v življenju?

Imam veliko obveznosti. Upam le, da mi bo najprej uspelo iti na dopust, ker za to ni bilo priložnosti že dve leti in pol.

VLADNEMU KADROVANJU NA ROB

Drobljenje vlade na fevde baronov

Mar stranke vedo, kdo jih financira?

BOGO SAMS

Slovenska država se z novo vladno koalicijo in medstrankarskimi pogodbami začena deliti na baronije. Vsak minister imenuje za državne sekretarje in druge vodilne funkcionarje svoje pristaise po načelu, da mora biti vsak izbranec »nas«. S tem se vlada začena drobiti iz kolektivnega organa na fevde posameznih strank.

Presenetljivo hitro sledi Slovenija najbolj temni strani italijanskega političnega sistema, tako imenovani partitokracija, hkrati pa ne uporablja načinov, ki italijansko državo kljub strahotni notranji krizi še vedno »držijo pokonci« in jancijo določeno raven učinkovitosti.

V Italiji na primer velja načelo, da je minister član neke stranke vladne koalicije, njegov namestnik ali namestniki pa obvezno prihajajo iz drugih strank. Državni funkcionarji so praviloma zunajstrankarske strokovne osebnosti. To so visoki strokovnjaki, ki so na ta mesta prišli z zelo zahtevnim javnim natečajem.

Ta načela so v Sloveniji obrnjena na glavo: pomočniki in funkcionarji so načeloma iz vrst ministrovih pristajev, njegovi osebni prijatelji, skratka, zaupni ljudje.

S tem je povezana kriza vrednot. V obrambnem ministrstvu se ne sliši več za Bogataja, ki je strokovno načelovito Teritorialni obrambi med slovensko vojno. Kar izginil je, na njegovem mestu so povsem drugi ljudje. Skratka, cistka se že izvaja.

Podobno je v vseh drugih ministrstvih. Včeraj so na zunanem ministrstvu predstavili nova imena visokih funkcionarjev ministrstva. Priznati moramo, da je bil v tem ministrstvu upoštevan kriterij strokovnosti in da je Peterle imenoval načelnike zunaj te skrajno negativne logike fevdalnega sistema. Vendar tudi on ni dosleden. Skrb za Slovence po svetu, za zdomec in zamejce je osredotočena v njegovem ministrstvu. S tem pa je kršeno bistveno načelo kompleksnega obravnavanja problematike Slovencev po svetu, ki jo je zagovarjal, ko je predsedoval vladi in ko je s primernim pompom zagovarjal ustanovitev ministrstva za Slovence po svetu. Problem Slovencev po svetu je celovit,

zanima ministrstva za kulturo, za šolstvo, za gospodarstvo, seveda tudi ministrstvo za zunanje zadeve. Zato bi bilo logično, da bi bil v neposredni pristojnosti predsedstva vlade, povrh pa se parlamenta, ki zastopa celotno politično paleto Slovenije.

Kaj je za varnostno-obveščevalno službo? Doslej je ta organizem služil celotnemu slovenskemu vrhu. Bo zdaj samo predsedstvu vlade? Predsednik republike ze ne prejema več obvestil o vladnih sejah in po tej analogiji bi lahko sumili, da se bo tudi krog uporabnikov teh obvestil zozil po ze omenjenem fevdalnem načelu samo na velikega barona.

Vprasiljv postaja odnos različnih organov oblasti in predvsem parlamenta, ki tako izgublja svoje prvenstvo. V demokracičnem sistemu ima parlament prvo in odločilno vlogo, iz nje izhajajo vse druge. S sistemom prevlade strank in ze omenjenih baronij pa se stvari obracajo drugače - tako kot so se obrnile v Italiji, kjer je proces pripeljal državo v slepo ulico.

Parlamentarci, njihova kariera, izvolitev in resnični vpliv ni toliko odvisen od volilcev, ki so jih volili, kot od strank, ki so jih kandidirale, in se zlasti od fevdalnih baronov, ki jih lahko potisnejo na višje, odgovornejše mesto. Isti proces se je zgodil v Italiji, samo da so zanj potrebovali nekaj desetletij.

Manjkajo samo se tangente in sodniki, ki jih bodo odkrili. A ne manjka veliko, in tudi tangente bodo postale nujen in logičen del sistema. Stranke potrebujejo za volitve velike vsote, nikjer pa ni nikakršnega nadzorstva, predvsem pa ni nič transparentno. Bistvo problema pa je prav v javnosti.

V Ameriki podjetniki prispevajo za izvolitev predsednika, guvernerja, senatorja. V Italiji placujejo strankam; razlika je v načinu. V ZDA je vse javno in vsoto odbijejo od davkov, v Italiji vse skrito, v nasprotju z zakonom, in to je kriminal, ki ga sodstvo preganja.

V Sloveniji obstaja demokracija, delujejo stranke, od česa živijo, kdo jih financira, niti same ne vedo dobro. Zakon ne prevideva nicesar in zato tudi nicesar ne kaznuje.

KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA

»Požegnana« dolgotrajna pogajanja

Kviaz soglašal tudi z razrešitvami E. Bukovca, Z. Cujnika in B. Rozmana, namestnikov javnega tožilca

LJUBLJANA - Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve (Kviaz) državnega zbora je včeraj oblikovala dokončni predlog o sestavi in imenovanju vseh 21 delovnih teles zbora, skupaj s predsedniki in podpredsedniki, ki naj bi jih zbor tudi potrdil na svoji današnji seji. S potekom pogajanj vodijo poslanskih skupin jih je ze uvodoma seznanil Miran Potrč, v razpravi pa sta sodelovala le Igor Bavcar (DS) in Janez Podobnik (SLS), ki sta izrazila svoje načelno nestrinjanje z potekom teh pogajanj in načinom razdelitve vodstvenih mest v delovnih telesih. Po predlogu Kviazza naj bi delovna telesa zbora poslej vodili: Zoran Thaler (LDS) kot predsednik odbora za mednarodne odnose, Feri Horvat

(ZL) za gospodarstvo, Zmago Jelencic (SNS) za obrambo, Zare Pregelj (SLS) za okolje, Joze Protner (LDS) za kmetijstvo, Stefan Kociper (SKD) za zdravstvo, Janez Kopac (LDS) za finance, Peter Tancig (ZS) za znanost, Dimitrij Rupel (DS) za kulturo, Igor Omerza (DS) za proračun, Izidor Rejc (SKD) za lastninsko preoblikovanje družbene lastnine, Maria Pozsonec za narodnosti, Brane Erzen (samostojna poslanska skupina) za peticije, Ciril Ribicic (ZL) za lokalno samoupravo, Vika Potocnik (LDS) za žensko politiko, France Bučar (DS) za nadzor nad delom varnostno-obveščevalnih služb in Vitodrag Pukl (SDSS) za notranje zadeve. Na predlog mandatno-imunitetne komisije bo državni zbor danes odločal

tudi o poslancih, ki naj bi v zboru zasedli mesta tistih poslancev, ki so bili izvoljeni v vlado. Tako naj bi namesto Janeza Drnovsca poslej v zboru sedel poslanec Marjan Setinc (LDS), namesto Janeza Janše Ivo Hvalica (SDSS), namesto Lojzeta Peterleta Vida Cadonic (-SKD), namesto Davorina Kracuna Rudi Moge (LDS) in namesto Rada Bohinca Janez Kocijancic (ZL). Tako se nekako zaokroža dolga zgodba o oblikovanju nove (delovne) podobne slovenskega parlamenta, ki se od prejšnje skupščine razlikuje tudi po tem, da je slednja imela skupaj 27 komisij in 17 odborov. Državni zbor naj bi torej posloval drugače: (le) 21 delovnih teles (taksna je kompromisna rešitev) so, pravijo poznavalci, tudi jamstvo za to. (I. M.)

Koga bo se bolela glava po delitvi funkcij: demokrate? (Foto: Ales Pavletic/TRIO)

Ob imuniteto?

Zmago Jelencic je včeraj tudi uradno predlagal Kviazu naj razmisli o odvzemu poslanskega mandata Marjanu Staniču (predsedniku »odpadniškega« krila SNS), ker menda se naprej opravlja funkcijo sekretarja za LO občine Ljubljana-Siska. S podobno zahtevo se je na državni zbor obrnil tudi sisenski odbor LDS, ki zahteva odvzema mandata tudi poslanki SLS Mihaeli Logar, ki je v isti občini vodila sekretariat za kmetijstvo. S teh funkcij so ju zbori sisenske občine sicer razrešili na svoji nedavni seji, se

naprej pa ostajata člana izvršnega sveta in za to tudi prejemata tretjino osebnega dohodka. Ves problem pa ocitno tici v 12. členu tega zakona, ki sicer govori o trimesecnem roku za prenehanje poslančeve prejšnje dejavnosti, a le ko gre za njegovo morebitno pridobitno dejavnost. V Siski ta člen tolmariči »sirs«. Opozoriti kaže, da Stanič in Logarjeva nista izjemni. Od svoje prejšnje funkcije župana občine Moste-Polje se, kot kaže, nikakor ne more posloviti poslanec LDS Janez Jancar.

V PARLAMENTU O EKOLOGIJI

Državni svet ima nejasna stališča o zakonu o varstvu okolja

Po krajši razpravi so se člani komisije zadovoljili z odločitvijo, da bodo izrazili svoje strinjanje oziroma nestrinjanje s stališči državnega sveta

Okoljevarstveniki slovenskega parlamenta (Foto: Joze Suhadolnik/TRIO)

Včeraj se je na svoji drugi seji sestalo zacasna okoljevarstvena komisija slovenskega parlamenta, da bi obravnavalo stališča državnega sveta o zakonu o varstvu okolja. Sprva niso niti vedeli, kako bi se svoje naloge lotili, saj jim branje zacasnega poslovnika državnega zbora ni nič govorilo o tem, kako morajo ravnati s stališci državnega sveta.

Po krajši razpravi so se zadovoljili z odločitvijo, da bodo zgolj izrazili svoje strinjanje oziroma nestrinjanje s stališci državnega sveta.

Svet je svoja stališča nastel v desetih točkah, komisija jih je podprla osem, dveh pa ne. Člani komisije se tako niso strinjali z mnenjem svetnikov, da bi morali ponovno preučiti retroaktivnost 12. člena zakona (uresničitev načela obveznega subsidiarnega ukrepanja republike), saj so menili, da je retroaktivnost že vsebovana v samem členu.

O drugem stališču sveta, ki govori o ustanavljanju posebnih

zborničnih organov za varstvo okolja, pa niso razpravljali, ker se jim ni zdelo jasno.

Prav zato je komisija na koncu seje sprejela še dodaten sklep, s katerim svetnikom v prihodnje predlaga večjo jasnost pri opredeljevanju mnenj.

Pod razno je predsednik komisije Zaro Pregelj članom predlagal v razpravo dogajanje na Malem Vrhu in gradnjo HE Krajcarica, vendar so ga člani opozorili, da nimajo nikakršnega gradiva za takšno razpravo in so jo zato odložili.

KOROŠKA / ZERNATTO - AMBROZY

Kmalu sporazum o deželni razstavi

Ljudska stranka proti velikemu načrtu, socialdemokrati pa so se ji prilagodili

IVAN LUKAN, IGOR SCHELLANDER

CELOVEC/HÜTTENBERG - Veleprojekt gradbenega podjetnika Rognerja ne pride več v postev za Koroško deželno razstavo leta 1995 v Hüttenbergu. Prav tako tudi ne projekt koroškega arhitekta Domeniga. To sta včeraj - ceprav z različno argumentacijo - izjavila predsednika ljudske stranke in koroški deželni glavar Christof Zernatto ter tudi njegov namestnik, socialdemokrat Peter Ambroz.

Realizirala naj bi se sedaj najcenejša različna, projekt deželne razstave v Heftu, ki bo stala niti četrtno Rognerjevega projekta. Konsenzna odločitev naj bi bila sprejeta na današnji seji koroške deželne vlade.

Rognerjev turističnogospodarski projekt - nekakšna mešanica muzejev in tibetanskega doživljajskega sveta (posvečenega raziskovalcu Heinrichu Harnerju) - bi stal okoli 200 milijonov silingov in je po besedah Zernatta preveč nesorozen, da bi ga mogla dežela podpreti.

Gradbeniški in turistični strokovnjak so mu v svojih ekspertizah o projektu izjavili, da ni mogoče preveriti dejanskih stroškov, ker niti

nacrti niti gradbena masa in tudi infrastruktura rekreacijskega areala niso točno določeni.

Zernatto vidi predvsem problem poznejših stroškov projekta, in zato ni pripravljen, da bi dežela prevzela jamstvo. Sicer gradbeniku Rognerju noče onemogočiti uresničevanje svojih idej: le-ta lahko svoj projekt izvede pod običajnimi pogoji - Zernatto: »Najmanj 50% stroškov in bančno garancijo za kritje morebitnih izgub naj nosi sam, potem mu lahko pomagajo tudi zveza in dežela«, ne pa v okviru deželne razstave.

Kulturni referent in namestnik deželnega glavarja Ambroz, ki se je - skupaj z ostalimi socialdemokratskimi člani v deželni vladi - močno zavzel za uresničitev Rognerjevega projekta, je preobrat v staliscu svoje stranke utemeljil s tem, da je Rogner bil pripravljen prevzeti nalog za izvedbo razstave samo v primeru, če bi njegov projekt bil deležen soglasne podpore vseh članov koroške deželne vlade. Ker to ni bilo več realistično, so se socialdemokrati odpovedali projektu ter se izrekli za najcenejšo varianto, kul-

Deželni glavar Zernatto

turno razstavo v Heftu. Poleg deželne razstave pa SPÖ se naprej zaganja turistični projekt beljaskega podjetnika, toda ne več v povezavi z deželno razstavo.

Tako Zernatto kot Ambroz sta poudarila, da je s to odločitvijo propadel tudi Domenigov projekt (zgodovinska razstava, stroški: 140 milijonov). Oba sta se izrekla za kompromisno rešitev muzejske razstave v hüttenberskem kraju Heft, ki naj bi stala samo okrog 30 milijonov silingov in za katero bi bile potrebne samo manjše spremembe pri že obstoječih historičnih (in za deželno razstavo primernih) poslopih. Razprava o teh projektih je do zdaj stala 20 milijonov silingov, ki so sli za razen ekspertize in za izdelavo raznih načrtov.

DUNAJ / SLOVENSKO DRUŠTVO

20 let dejavnosti »Ivana Cankarja«

Slovensko društvo opravlja v avstrijski prestolnici pomembno kulturno delo

TAMARA DEU

DUNAJ - Slovensko kulturno društvo »Ivan Cankar« stopa letos v tretje desetletje svojega obstoja in delovanja v avstrijski prestolnici - tradicionalnem študijskem mestu dolge vrste slovenskih kulturnikov in znanstvenikov.

Na Dunaju tudi danes živi mnogo Slovencev, tako s Koroške kot s Slovenije, ki so jih privabili studij, mik svetovne metropole ali čisto enostavno - prosto po starem izreku »s trebuhom za kruhom« - življenske okolice.

Pobudnik in ustanovitelj društva »Ivan Cankar« je bil Franci Sever, ki je postal tudi njegov prvi predsednik. Vse do leta 1980 ga je nasledil ing. Marjan Pirc, ki je predsedniško mesto dolžnost prevzela Helena Megušar.

V tem času se ustanovi pevski zbor in folklorna skupina. Razvije se lutkovna skupina. Krčevito se porojuje tudi mladinska dramska skupina, katere prvi ko-

raki so se nedodelali, zato nje delovanje kmalu presahne.

Vendar ideja ostaja. Martinove kobile niso pozabljene. V iskanju svoje identitete in (včasih odmaknjenega) slovenstva ostaja društvo Ivan Cankar vodilna vez med »dunajskimi« Slovinci. In prav je tako.

Martinovanja, pustovanja, praznovanja ob slovenskem prazniku kulture (leto je bila Presernova proslava 17.2. povezana z obletnico društva), in iskanja. Tistega slovenstva, ki je globoko v cloveku. »Saj vse postorimo sami, predvsem organizacijski svet starih. Ostali pomagajo po svojih močeh,« pravi sedanja predsednica društva Milena Simic.

Urejena in mladostna razvija svoje misli dalje: »Mogoče bi lahko imeli nekoga, ki bi bil plačan za takšno delo. To bi pomenilo profesionalno organizacijo. Poglejte, na Dunaju je kar nekaj organiza-

cij slovenstva, na primer Klub slovenskih studentov in studentk, in zdaj na novo ustanovljeni Slovenski kulturni center Korotan pod pokroviteljstvom Antona Levsteka, nase društvo, itd. Če bi se vsa ta društva povezala, bi lahko prirejali čudovite stvari.«

Sedemsto naslovov, ki se neprestano menjajo. Okrog dva tisoč Slovencev, ki se vabilom odzovejo ali pa tudi ne.

Denarni primanjkljaj je le ena izmed težav. »Veliko Slovencev se preseli, nekateri gredo zopet nazaj v Slovenijo, nekateri umro, nam pa nihče ne sporoči teh sprememb,« pravi Milena Simic. »Financno nam pomagajo predvsem hčere slovenskih firm, kot so: Adria Bank, Fimex, Gorenje Beteiligungs, Gorenje, Karant, Metalka.«

Kljub težavam ostaja predsednica optimistična. »Timo delo in veliko dobre volje je naše vodilno načelo,« zaključuje pogovor Milena Simic.

VOLITVE

Zeleni proti novemu redu

CELOVEC - Zeleni Koroške zahtevajo v zvezi z novelizacijo koroškega volilnega reda pogovore s strankami v deželni zboru. Rok za podajanje izvedenskega mnenja izteče konec februarja.

Vodja Zelenih Franz Marenitz strankam očitava tajna pogajanja, zdaj razposlani predlog o novem volilnem redu pa je vse drugo kot obljubljena prilagoditev na volilni red državnoborskih volitev.

Marenitzovi interpretaciji gre za zadnji poskus koroških strank, otežkociti ali celo onemogočiti alternativnim strankam in slovenski Enotni listi vstop v koroški deželni zbor.

Zeleni Koroške zahtevajo znižanje števila predpisanih kandidaturnih podpor od 100 na 50 v volilnem okrožju. Stranke, ki dobijo 2 odstotka veljavnih glasov naj bi bile upostevane v 2. volilnem ugotovljenem postopku. (I.S.)

NOVICE

Siemens Avstrija: dobra bilanca 1992

DUNAJ-BELJAK - Siemens Avstrija je lani povisal Siemens svoj promet za štiri odstotke na 19,4 milijard silingov. Naročila so narasla za šest odstotkov. Letni dobiček se je za štiri milijone silingov povisal na 304 milijonov silingov v letu 1992, število sodelavcev (11.110) je ostalo enako. Generalni direktor avstrijskega Siemens Walter Wolfsberger je pretekli teden na bilancni tiskovni konferenci dejal, da tudi za letos pričakuje najmanj enak uspeh. Pri produkciji polprevodnikov v Beljaku Wolfsberger po lanskem letnem upadanju naročil spet vidi dobre perspektive - naročila spet narasčajo. (I.S.)

Koroška: naraščanje rojstev

CELOVEC - Število rojstev se peto leto narasča. Lani je bilo na Koroškem rojenih nad 6.500 otrok. V obdobju med leti 1955 in 1965 je bilo povprečno rojenih se 10.000 do 11.000 otrok, nato je število rojstev upadalo. Umrljivost dojenčkov je na Koroškem razveseljivo nizka, sporoča socialna referentka koroške deželne vlade Karin Achatz: od 1000 novorojenih je lani v prvem letu življenja umrlo sedem dojenčkov. (I.S.)

Odlikovanje za H.J. Pawlika

CELOVEC - Predsednik slovenske gospodarske zbornice Feri Horvat je pred kratkim odlikoval direktorja celovskega sejma Hans-Jörga Pawlika za njegove zasluge za uveljavljanje in široko sodelovanje slovenskega in avstrijskega gospodarstva. Horvat je izpostavil zlasti Pawlikovo razumevanje za slovensko gospodarstvo in njegovo sodelovanje pri Kranjskem sejmu. (I.S.)

Dunajski metro: predraga gradnja?

DUNAJ - Zgaga v dunajskem mestnem senatu zaradi gradbenih del pri podzemeljski železnici! Zelena frakcija je hudo kritizirala stroške in prakso pri gradnji dunajskega metraja ter zahtevala kontrolo s strani zveznega urada za računsko kontrolo. Najmanj 20 milijard silingov je bilo zapravljenih po nepotrebnem, trdijo Zeleni. Gradnja enega kilometra proge za podzemeljsko železnico stane na Dunaju 2,1 milijardi silingov, v Münchenu pa samo 700 milijonov; v Seoulu so tudi 1970. leta začeli z gradnjo metraja in so do zdaj izgradili progo 123 kilometrov, na Dunaju pa v istem času samo dobrih 50 kilometrov. Zeleni mestni svetnik Chorrer je odgovornost za ekskluzivno gradbenih stroškov dal mestnemu referentu za finance Hansu Mayru (odhajajoči sef dunajskih socialdemokratov), ki je odgovoren za gradnjo metraja. Mayr je hkrati tudi sef mestnega podjetja Dunajskega holdinga in funkcionar v upravi Bank Austria. Vecina gradbenih podjetij ima dobre stike ali z mestno upravo ali pa z banko, Mayr pa si v okviru svojih mnogih funkcij vedno spet lahko izbere, koga pravzaprav zastopa, kritizira Chorrer. (I.S.)

Gozdno gospodarstvo zahteva ukrepe

DUNAJ - Produktivni stroški so višji kot cena za les (trenutno 700 ATS/kub.m), alarmno opozarja Centralna zveza avstrijskih gozdarskih podjetij. Avstrijska lesna industrija se je zaradi upadanja lesne cene v Evropi in zaradi eksportne ofenzive skandinavskih dežel znasla v hudi krizi. Kot protikutrek zveza gozdarskih podjetij zahteva uvozne kontingente za les ali pa sploh začasno ukinitve lesnih uvozov. Za dodatno poslabšanje situacije avstrijskega lesnega gospodarstva je v preteklem času poskrbela devalvacija italijanske lire. Italija je glavni trgovski partner avstrijskih lesnih trgovcev, saj odjema 80 odstotkov v Avstriji posekanega lesa. (I.S.)

KHD proti slovenski Koroški

CELOVEC - Koroški heimatdienst (KHD) se ponovno zaganja proti koroškemu delu Slovenije. Konec preteklega tedna je v tiskovni izjavi napadel »deklarirani namen Slovenije, da na svojem teritoriju ustvarja neko regijo Koroško in tako sebično škoduje mednarodno cenjenemu imenu Koroške ter koroškemu gospodarstvu«. KHD zato zahteva od koroškega deželnega zbora, naj čimprej ukrene vse, da bo (avstrijska) Koroška v bodoči skupni Evropi ostala obvarovana kot politična in upravna enota. (I.S.)

AVSTRIJA / POLEMICA S FRANCIJO

Kancler Vranitzky zavrača Mitterrandove obtožbe

Avstrija pripisuje reakcijo predvolilnemu francoskemu stanju

PRIREDITVE

Danes, torek, 23. 2. 1993
SELE-BOROVNICA
Gostilna Trkl: ob 20.00 - Pustni ples z ansambлом »Lavanttal-Express«. Nagrajevanje mask.

Jutri, sredo, 24.2.1993
CELOVEC
Slovenski dom Mohorjeve, Tischlerjeva dvorana: ob 19.30 Predavanje Wolf in der Maura: »Posledice nacionalizma na vzhodu in jugovzhodu Evrope« (v nemščini). Uvod Pavle Apovnik.

Cerkev Elizabetink: ob 18.00 Liturgični obred ob Pepelnici s skofom krske škofije Egonom Kapellarijem.

TINJE
Dom prosvete: ob 8.00 Jezikovni tečaj: Anglescina za gospodinje z začetnim znanjem (vodi: mg. Katarina Zablattnik).

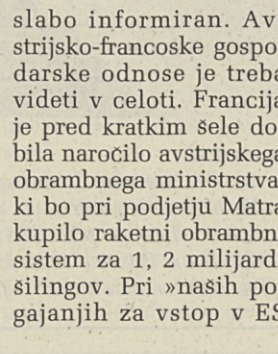
Predavanje: Surovina voda - problem bodočnosti? (v nemščini). Predava dr. Jochen Schlamberger, hidrolog pri Uradu koroške deželne vlade.

Cetrtek, 25.2.1993
CELOVEC
Univerza Celovec, predavalnica 1: ob 20.00 - Predavanje dr. Petra Glotza »Kriva pot nacionalne države« - Evropa iz vidika nemškega socialdemokrata.

SELE
Farni dom: ob 19.30 predavanje dr. Maksa Zdvoca: Kajenje in posledice kajenja.

DUNAJ - Francoskih očitkov ni mogoče akceptirati, je na kritiko francoskega predsednika Mitterranda odvrnil avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky. Mitterrand je v zvezi z načrtovano preselitvijo Grundigove produkcije iz francoskega Lotringena na Dunaj očitaval Avstriji »pomanjkanje evropske solidarnosti«, ker je podjetje bilo zablajeno z visokimi državnimi subvencijami. Dejansko je mesto Dunaj že pred dvema leti Grundigu ponudilo subvencijo 100 milijonov silingov za primer razširitve Grundigove produkcije v avstrijskem glavnem mestu. Vranitzky je dejal, da je francoski predsednik očitno nepopolno ali

slabo informiran. Avstrijsko-francoske gospodarske odnose je treba videti v celoti. Francija je pred kratkim sele dobila naročilo avstrijskega obrambnega ministrstva, ki bo pri podjetju Matra kupilo raketni obrambni sistem za 1,2 milijardi silingov. Pri »naših pogajanjih za vstop v ES

stejejo dejstva«, tako Vranitzky, »in le-ta pa ne dajejo sklepati, da bi negativno vplivala na pogajanja.« Avstrijski kancler je francosko reakcijo opredelil kot posledico napete situacije v Franciji: tudi tam je cutiti gospodarsko krizo, vrhu tega pa so zdaj v volilnem boju.

Avstrijski vicekancler Erhard Busek (ÖVP) je konec tedna prav tako reagiral na francoske napade, vendar ne toliko zadržan in diplomatski kot Franz Vranitzky. Busek je kar naravnost zahteval, da naj Avstrija iz protesta zoper francoske pritiske in grožnje zaenkrat zamrzne svoje naročilo pri francoskem oboroževalnem koncernu Matra. (I.S.)

DUNAJ / OPERNI PLES

Vse kot po tradiciji ...

DUNAJ - Ze prejšnji cetrtek je pustna sezona dosegla svoj višek s tradicionalnim opernim plesom, avstrijsko poldržavno in reprezentativno prireditvijo. Vendar so letos manjkali običajni viski in dogodi: pred opero ni bilo demonstracij proti razsipni družini tako imenovane (ali samozvane) smetane, in tudi v operi sami je letos bilo manj gostov in prominent-

nih osebnosti, kot kdajkoli poprej. Samo mednarodna zvezdnica Joan Collins, igalka iz ameriške nadaljevanke 'Dynasty', se je odzvala dunajskemu dogodku ter ga tako rešila pred padcem v nepomembnost provincialne galaprireditve.

Ze mesec dni pred opernim plesom se je v avstrijski javnosti (ponovno) razvnela razprava o smiselnosti te prireditve. Speku-

lacij o bodočnosti plesa pa se ni konec: medtem ko je miting mednarodnega jet-seta v svojih zlatih casih v blagajni organizatorjev zapustil se 11,5 milijonov silingov, bodo letošnji dohodki verjetno se nižji kot lani, ko je bil došežen najslabši rezultat - 4,5 milijonov silingov. Bo prisla ukinitve zaradi finančnih razlogov? Dunajski mediji vsekakor ze po-

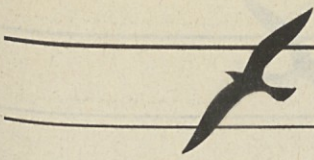
nujajo menedžerske osebnosti in njihove predloge za rešitev opernega plesa. Ne glede na to pa so tudi letos plesali valčke do zgodnjih jutranjih ur. Na plesu so bili diplomati, lokalna kulturna, ekonomska in politična prominenca, in za gotove goste je dogodek potekal po uradnem protokolu: člani vlade prireditve niso zapustili pred zveznim predsednikom Klestilom.

TURSKA CESTA VPLETENA JE BILA TUDI SLOVENSKA CISTERNA

Verižno trčenje v predoru

WERFEN - Na salzburskem odseku turške avtoceste je pretekli petek prišlo do masovnega trčenja avtomobilov. Vzrok je bilo vozilo, ki ga je v predoru na gladkem vozni pasu zaneslo. Vpletenih je bilo okoli 30 avtomobilov, ena Celovčanka je pri tem bila ubita. Do nevarne zaostritve je prišlo, ko se je v predor s hitrostjo 95 km/h pripeljala slovenska cisterna z vozačem Ludvikom J. Sofer svojo (k sreči prazno) vozila ni mogel pravocasnoma zaustaviti: tovrstnik je povzročil pravo razdejavanje. (Telefoto AP)

ZAŠČITA NOROSTI / KAJ JE REDUKCIONIZEM MEDICINSKEGA DIAGNOSTICIRANJA LJUDI S PSIHIČNIMI TEŽAVAMI?

Antipsihiatrija

Norost je sestavina normalnega, ali normalno kot del norosti

NINA KOZINC

Mag. Darja Zavirsek predava na Visoki soli za socialno delo in je bila ena od ustanoviteljic Odbora za družbeno zaščito norosti, kar je znamenovalo vse njeno dosedanje delo, ki zajema antropologijo zdravja, zenske studije s področja duševnega zdravja in feministično socialno delo. Tik pred njenim odhodom v London, kjer pripravlja doktorsko disertacijo, sva se pogovarjali o psihiatriji oziroma institucionalni obravnavi duševnih stisk pri nas.

Psihiatrične ustanove so predmet pogostih kritik, ki so pred desetletji prerasle v gibanje. Najbolj znano je antipsihiatrično gibanje.

Razvil se je v 60. letih v Angliji in Ameriki in je imelo poleg antipsihiatričnih tudi politične zahteve. Prve pobude, ki jih povezujejo s pojmom antipsihiatrije, so temeljele na ostri kritiki psihiatričnih azilov. Zavzemale so se za odpravo tako imenovanih totalnih ustanov. Prve pobude naj bi ljudem, ki so bili zaprti za zidove teh ustanov, omogočili vrnitev v vsakdanje življenje.

Na čem je temeljila njihova kritika psihiatrije?

Eden najpogostejših citiranih stavkov antipsihiatričnega gibanja je bil: »Ni bolan posameznik, ampak družba«, glavni motto pa, da je življenje najboljša terapija. Njihov teoretski koncept je temeljil na kritiki družbe, ki potrebuje posameznika, ki ga stigmatizira in osami in tako potisne na najnižjo stopnjo hierarhične družbene lestvice. Menili so, da je obstoj psihiatričnih ustanov eden od načinov ohranjanja hierarhične družbene strukture.

Torej ni slo le za kritiko psihiatrije?

V prvi vrsti je bil to napad na ustanove, ki so temeljele na izločanju drugih ljudi. Temu se je pridružila kritika celotnega medicinskega modela, ki temelji na redukcionizmu biomedicinskega diagnosticiranja ljudi s psihičnimi težavami in stiskami, navsezadnje pa je slo za nasprotovanje družbi, ki proizvaja nore posameznike.

Antipsihiatrično gibanje je bilo torej zelo radikalno. Kaj je doseglo?

Po eni strani spremembe v kulturnem dojemanju norosti in človekove drugačnosti in po drugi konkretno institucionalne spremembe. V Angliji so se zelo kmalu začele oblikovati skupine neposredno prizadetih zaradi psihiatrične »kariere« oziroma diagnoze in posredno prizadetih svojcev. Povezovali so se v skupine za samopomoč in skupine pritiska, kjer so lahko svojega drugačnega, norost ali stisko izrazili avtonomno. V Italiji je bilo gibanje povezano s skupino Franca Basaglia, ki je sredi 70. let razformirala psihiatrično ustanovo v Gorici in Trstu. Antipsihiatrične pobude so kasneje izzele v reformo psihiatrije. Gre za ideje o vzpostavitvi kopice alternativnih vmesnih struktur za ljudi, ki potrebujejo psihiatrično pomoč.

S težnjami po reformi psihiatrije se je najbolj uveljavil koncept normalizacije.

Ta koncept temelji na preprosti trditvi, da je človekova stiska del vsakdanjega življenja, zato je ne smemo obravnavati ločeno od socialnega okolja ali jo zdraviti tako, da ljudi osamimo v tem okolju. Koncept normalizacije pomeni tudi vračanje bolnišnic in drugih ustanov za ljudi v duševnih stiskah v središča mest, kjer je v nekem mestnem jedru stanovanjska skupina za ljudi s psihiatričnimi težavami, organizacija za odvisne od drog, skupina za samopomoč za prostitutke ali zatočišče za pretepeane zenske. To spreminja atmosfero mestnega jedra in je del tako imenovane nove urbanosti. Norost je del normalnega.

Od kod so prihajale kritike psihiatrije?

Pobude so vselej prihajale od zunaj, kajti psihiatrija je bila dovolj avtonomna in znotraj sebe homogenega, da je ljudi, ki niso sprejeli trdega biomedicinskega modela, izločila.

Tudi Odbor za družbeno zaščito norosti je nastal zunaj polja psihiatrije. Kdaj je bil ustanovljen in s kakšnimi cilji?

Odbor je nastal v času drugega socialnoraziskovalnega tabora v Hrastovcu septembra 1988. Hrastovec je azil, kamor namenjajo ljudi iz vseh slovenskih* psihiatričnih ustanov, skratka, prostor, kamor slovenska psihiatrija odloži najtežje primere, ki jih ne zdravi več in so kakorkoli močeli za dru-

Darja Zavirsek

zbo. Tam živi okoli sedemsto ljudi. Zaradi razmer, v katerih živijo, predvsem pa nemoči, da bi lahko kakorkoli vplivali nanje, smo takrat doživljali velike frustracije. Zato smo se odločili za ustanovitev Odbora. Takrat se nisimo vedeli, kaj vse bo iz tega nastalo. Danes je Odbor že zelo strukturirana organizacija z razvejano dejavnostjo in je daleč od skupine navdušencev. Ljudje delajo pri različnih projektih: v Stigmi pomagajo odvisnim od drog, nekaj ljudi dela v stanovanjski skupini za ljudi z dolgotrajnimi težavami iz Hrastovca, tretja skupina pa dela pri projektu zagovornišstva za varovanje človekovih pravic v psihiatriji.

Kaj za posameznika pomeni prihiatrična diagnoza?

Ce začnem z makropogledom: antropološki izsledki so pokazali, da je v vsaki kulturi dojemanje in položaj določene bolezni ali stiske drugačen. Odvisen je predvsem od vsakokratnih kulturnih norm in pripadnosti spolu. Kaksen položaj imajo ljudje s psihiatričnimi diagnozami v določeni družbi, je odvisno od družbenega dojemanja neke bolezni in tega, kako posameznik sprejema svojo diagnozo. Za evropske družbe je psihiatrična diagnoza, povezana s precej hudo stigmato in s pridobitvijo nove identitete, ki je praviloma negativna. Ljudje opisujejo stigmato kot izkušnjo manjvrednosti.

Koliko v psihiatriji upostevajo človekove pravice?

Glede človekovih pravic v psihiatriji se je treba vprašati, koliko je biomedicinski model, ki obravnava človeka samo kot nosilca bolezni in je zato v

temelju redukcionističnega, sploh zdravljljiv s konceptom človekovih pravic. Slovenska psihiatrija premalo upošteva socialno realnost uporabnikov in uporabnic, ki pogosto pripelje do stisk in hospitalizacije na psihiatriji. Drugič, pri nas je zelo malo alternativ, zato se človek v stiski kaj kmalu znajde v psihiatrični bolnišnici. To pomeni, da psihiatrična sfera uniformira različne vrste stisk, ker ima zanje samo en odgovor. Končno pa ostaja odprto vprašanje, kaj se dogaja s človekom, ko pride v bolnišnico. Ljudje s to izkušnjo poročajo o občutkih razsebljenosti, ko jim vzamejo osebene predmete, jih nastanijo v sprejemni oddelek zaprtega tipa ali jih zaprejo v zamreženo posteljo, ko dobivajo zdravlila in injekcije, ne da bi vedeli zakaj in kakšni so njihovi stranski učinki.

Kako se strokovnjaki odzivajo na stiske, ki so posledica socialnih okoliščin?

V njihovem imenu ne morem govoriti. Problem naše psihiatrije sama vidim v tem, da se odziva tako, kot se zna, predvsem z zdravlili.

Kako je s taksnimi oblikami pomoči pri nas?

Ko vprašamo strokovnjake, zakaj pri nas ni takih vrst pomoči, najpogosteje odgovorijo, da ni denarja. Sama sem prepričana, to kažejo tudi tuje raziskave, da nastanek teh služb ni povezan z denarjem, ampak gre za vprašanje kulture, za pogled na duševno zdravje, na človeka nasploh, dojemanje stiske in bolezni. Po drugi strani pa se stvari premikajo: vse več je ljudi, ki menijo, da potrebujemo različne oblike pomoči, kot so skupine za samopomoč, krizne in dnevne

centre, stanovanjske skupine, zatočišča za pretepeane zenske, ki se včasih umaknejo tudi v psihiatrijo. Torej, ne gre toliko za spremembe klasične psihiatrije, ki jo najdemo povsod po svetu, kot za odpiranje novih različnih možnosti.

Kolikor vem, so te spremembe povezane tudi z vključevanjem družboslovcov, sociologov ali antropologov, v psihiatrijo?

V slovenski psihiatriji jih se ni. Ko govorim o nujnosti spremembe odnosa do duševne stiske, mislim na ponovni premislek o konceptu zdravja in bolezni, saj gre pri tem za kulturni, in ne medicinski koncept. Kot sem že rekla, je odnos do zdravja in bolezni v različnih kulturah različen. Univerzalnega pojmovanja zdravega in bolnega ni. Te norme določa vsaka kultura. V nekaterih kulturah sploh ne poznajo depresije, odvisnosti od hrane ali tablet. Vključevanje antropologov v delo psihiatričnih ustanov bi na primer pomenilo širjenje antropološkega pogleda na duševno stisko, ki človeka obravnava znotraj določenih socialnih razmer, njegove vpetosti v kulturo. Težave posameznika so pogostoreakcija na to kulturo. Skratka, opozoriti je treba na součinkovitost. Če evropska kultura ne bi razvila vloge zenske gospodinje, potem jih ne bi bilo toliko, ki trpijo zaradi depresije, kot posledice večdesetletne izolacije med stiri stenami stanovanja.

Posamezne bolezni so torej produkt določene kulture?

Ja, ce se omejim samo na probleme hranjenja pri zenskah, ki jih ima vsaka deseta Evropejka. Povezan je z podobo idealnega zenskega telesa, ki je dekliski, najstniksi, in ne zenski, in pogostoz nasilnimi ideali o zenski vlogi v družbi.

Trenutno opravljate raziskavo v psihiatrični bolnišnici v Polju. Gre za studijo o socialnih razmerah in potrebah uporabnic v bolnišnici Polje.

Raziskava se ni končala, zato o njej se ne morem govoriti izčrpno. Predvsem me zanima perspektiva uporabnic, njihova percepcija samih sebe, razlogi za njihovo hospitalizacijo v Polju. Uporabila sem biografsko metodo. Zenske so mi pripovedovale o svojem življenju, o pomembnih ljudeh v svojem življenju, o svoji socialni mreži, dogodkih, ki so po njihovem mnenju vplivali na psihiatrično hospitalizacijo.

In kaksne so prve ugotovitve?

V tej fazi raziskave sem nasla nekaj stalnic, ki so določale življenje teh zensk in jih navsezadnje pripeljevali v bolnišnico. Ena je tako imenovani gospodinjinski sindrom, ko zenske govorijo o samotnosti, občutkih odvisnosti, pasivnosti in manjši učinkovitosti. Ti odgovori so povezani z zensko vlogo v družbi, s stereotipno predstavo o zenski ter njihovo predstavo o sebi. Če zenska ne ustreza tem normam, lahko pride v stisko, ki je povezana s samoobtoževanjem, izgubo lastne identitete kot gospodinje ali matere, z občutki manjvrednosti.

Koliko je psihiatrija sploh dojemljiva za tovrstne stiske?

Nisem se slišala, da bi kdo znotraj psihiatrije govoril o tako imenovanih specifičnih zenskih problemih v socialnem smislu, govori pa se o tipično zenskih in moskih boleznih, na primer depresiji, anoreksiji, migreni, disfunkcionalnih motnjah. Vendar se o tem ne govori kot o posledici nekega stereotipa, ki vlada v družbi ali v povezavi s tipično zenskimi izkušnjami, kot so nasilje v družini, spolne zlorabe ali psihična deprivation zenskega otroka v nasprotju od moskega.

Kaksne oblike pomoči bi potrebovale te zenske?

Moje izkušnje kažejo, da sem bila za nekatere prva, ki sem jih vprašala,

kaj naredijo same zase, kaj si želijo, kaj rade počnejo. To so bila vprašanja, ki so jih spravljal v zadrego. Zelo jim je pomagalo že to, da je nekdo sploh hotel slišati njihovo zgodbo, da jih je vzel resno, jih vsaj z enim stavkom opogumil in jim zbudil občutek lastne vrednosti. Duševne stiske so velikokrat posledica smrti bližnjega, spolnih zlorab, desetletnega pretepanja v družini, brezdomstva in revščine.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

Kako psihiatrijo senzibilirati, da bo pozorna na govorice spolov?

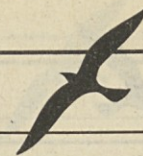
Spoznanje, da imajo moski in zenske v vsakdanjem življenju različne izkušnje, mora postati legitim. Na tem mora temeljiti tudi psihiatrična obravnava. Dokler se nihče ne vpraša, ali je zensko kdo kdaj udaril, posilil ali spolno zlorabil in kako je to vplivalo na posameznico, dotlej se bomo vrteli v začaranem krogu. Moja razsikava skuša pokazati, da so vzroki duševnega trpljenja pogosto tabuirani deli življenja zensk, povezani s predstavo, da je zenska lahko spolni objekt, objekt napadov, fizičnega mučenja, da se mora žrtvovati za družino. K psihiatrijo pogosto pridejo tiste, ki so sprejele to predstavo o zenski, ki imajo to identiteto. Če psihiatrija tega ne upošteva, ne more narediti več, kolikor naredi. Veliko rešitev vidim zunaj psihiatrije.

GERONTOLOGIJA

Premagovanje bolečinskih težav pri hoji

META PENTEK

Sposobnost zanesljive hoje se v starosti postopoma zmanjša. Pogosto so vzrok za težave pri hoji različne bolezni, na katere je mogoče vplivati na različne načine. Pogost vzrok so bolečine v kosteh in spremembe v sklepih nog. Pri rentgenskem slikanju prizadetih sklepov ugotavljamo spremembo v kostni strukturi in obrabo sklepnih površin. Pomembno je vedeti, da je popolno mirovanje v takih primerih škodljivo. Če bolnik miruje, se obrabi kostnih struktur pridruži se mišična oslabelost in bolnik kmalu ni več sposoben napraviti korakov, ki bi jih glede na osnovno obolenje se zmožal. Zato svetujemo, da bolnik opravi občasno fizioterapijo v zdravstvenem domu in se s fizioterapevtom pogovori tudi o tem, kaksne vaje naj opravlja in kako dolgo naj hodi tudi v domačem okolju. Pogosto potrebuje bolnik zdravila proti bolečinam, včasih je potrebna injekcija v sklep, da bolečina le popusti. Pri hudih težavah in obrabi v kolčnem sklepu pa obstaja se možnost vstavitve umetnega kolka. Marsikdo se po operaciji pohvali, da je na novo shodil. Pri obolenju ozila nog, ko gre za zožitve glavnih arterij in s tem za slabo prekrvavitve, hojo omajuje močna pekoca, ključavljica bolečina nog, ki se pojavi vedno bo isti prehojeni razdalji po ravnam ali pri malo krajši razdalji pri hoji v hrib. Pri tem obolenju lahko z redno hojo bolnik ogromno napravi zase.

LESTVICE

MLADINSKA KOŠARKA
Državni kadeti

IZIDI 16. KOLA
Inter 1904 - Don Bosco 73:84; Bor Radenska - Ricreatori 87:66; Stefanel - Udine Club 79:65; G. di Carnia - Menta Più 96:55; Italmonfalcone - Latte Carso 81:61
Arte - Kontovel 82:74
VRSTNI RED: Goccia di Carnia Ud in Stefanel Ts 30, Italmonfalcone 24, Don Bosco 22, Menta Più Go 20, Bor Radenska, Arte Go in Udine Club 14, Kontovel 12, Latte Carso 8, Ricreatori 4, Inter 1904 0.
PRIHODNJE KOLO (27. in 28. 2.): Stefanel - Bor Radenska; Kontovel - Latte Carso.

Naraščajniki

IZIDI 16. KOLA
Ferroviario - Sokol 126:53; Lega Nazionale - Ferroviario B 27:97; Don Bosco - Santos 36:176; Ricreatori - Stefanel 41:105; Inter 1904 - St. Azzurra 76:69; Bor Radenska - Don Bosco B 92:85; Servolana - Libertas jutri
VRSTNI RED: Stefanel 32, Ferroviario A 30, Bor Radenska 26, Don Bosco B 24, Ferroviario B 18, Santos in Servolana 14, Inter 1904 12, Sokol in Libertas 10, Ricreatori in Don Bosco 6, St. Azzurra 4, Lega Nazionale 0.
PRIHODNJE KOLO (27. in 28. 2.): Bor Radenska - Ferroviario A; Sokol - Inter 1904.

MLADINSKI NOGOMET
Deželno mladinsko prvenstvo

IZIDI: Monfalcone - Costalunga 1:1, S. Canzian - Lucinico 3:1, Primorje - Juventina 0:1, Union - Ronchi 1:5, San Sergio - Itala 3:1, Pro Gorizia - San Giovanni 4:0, San Luigi - Trivignano 5:0, Cormonese - Fortitudo neodigrana.
VRSTNI RED: Pro Gorizia 32, S. Sergio 30, Ronchi in San Luigi 29, Costalunga 28, San Giovanni in Cormonese 25, Itala San Marco 24, Trivignano 19, Monfalcone 16, Union 91, Lucinico in Juventina 14, Primorje 10, San Canzian 9, Fortitudo 8.
PRIHODNJE KOLO: Fortitudo - San Luigi, Trivignano - Pro Gorizia, San Giovanni - San Sergio, Itala - Union 91, Ronchi - Primorje, Juventina - San Canzian, Lucinico - Monfalcone, Costalunga - Cormonese.

Pokrajinsko prvenstvo
za mladince

IZIDI: Muggesana - Domio 0:1, Portuale - Olimpia 0:1, Ed. Adriatica - Zaule 1:0, S. Andrea - Chiarbola 1:6, Don Bosco - Campanelle 8:1, Ponziana - Zarja 0:1, Opicina prosta.
VRSTNI RED: Olimpia 27, Edile Adriatica in Ponziana 24, Portuale 21, Opicina in Zarja Adriampex 19, Domio 17, Chiarbola 16, Muggesana 13, Don Bosco 10, Zaule in Sant'Andrea 9, Campanelle 4.
PRIHODNJE KOLO: Opicina - Ponziana, Zarja - Don Bosco, Campanelle - Sant'Andrea, Chiarbola - Edile Adriatica, Zaule - Portuale, Olimpia - Muggesana, Domio prost.

Naraščajniki

IZIDI: CGS - Esperia 0:4, Campanelle - San Giovanni 0:1, Portuale - Olimpia 1:1, Fortitudo - Zaule 5:0, Primorje - Chiarbola 1:2, Ponziana - Montebello 5:0, Sant'Andrea - San Sergio 2:2, Don Bosco prost.
VRSTNI RED: Sant'Andrea 31, Olimpia 30, Ponziana 27, San Sergio 26, Portuale 25, San Giovanni 24, Fortitudo 23, Primorje in Chiarbola 17, CGS 12, Esperia 11, Campanelle in Don Bosco 10, Montebello in zaule 7.
PRIHODNJE KOLO: Don Bosco - Sant'Andrea, San Sergio - Ponziana, Montebello - Primorje, Chiarbola - Fortitudo, Zaule - Portuale, Olimpia - Campanelle, San Giovanni - CGS.

Najmlajši

IZIDI: Montebello - Triestina 4:0, Fortitudo - Primorje A 1:1, Primorje B - Alt. Muggesana 1:1, Chiarbola - Costalunga 2:1, Fani - San Canzian 2:2, Esperia - Portuale 1:2.
VRSTNI RED: Primorje A 32, Fortitudo 30, Montebello 28, Triestina 26, Alt. Muggesana 25, Portuale 24, Primorje B 15, Fani Olimpia in San Canzian 13, Costalunga 10, CGS 8, Domio 7, Chiarbola 6, Esperia 5.
PRIHODNJE KOLO: Esperia - Fani Olimpia, San Canzian - Chiarbola, Costalunga - Primorje B, Alt. Muggesana - Fortitudo, Primorje A - Montebello, Domio - CGS.

Začetniki

Skupina A
IZIDI: Ponziana - Portuale 1:1, Roianese - Don Bosco 2:1, Zarja Adriampex A - San Giovanni A 0:6, Esperia - Campanelle 1:3, Triestina A - Alt. Muggesana 5:0, Fortitudo - Chiarbola 0:1.
VRSTNI RED: Triestina A 25, San Giovanni A 22, Ponziana 19, Portuale 15, Zarja Adriampex A in Alt. Muggesana 13, Roianese in Chiarbola 12, Don Bosco 7, Mont. Campanelle 6, Fortitudo 4, Esperia 2.
PRIHODNJE KOLO: Chiarbola - Triestina A, Alt. Muggesana - Esperia, Mont. Campanelle - Zarja Adriampex A, San Giovanni A - Roianese, Don Bosco - Ponziana, Portuale - Fortitudo.

Obvesila

ZSSDI, K. K. ADRIA IN DRUSTVO SPORTNIH NOVINARJEV SLOVENIJE - SEKCIJA TRST vabijo na predstavitev mednarodne amaterske kolesarske dirke za 17. TROFEJO ZSSDI, ki bo v četrtek, 25. t.m., ob 18.30 v prostorih KK Adria v Lonjerju.

TPK SIRENA obvesča clane, da bo 16. REDNI OBCNI ZBOR v soboto, 27. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju na pomorskem sedezu v Viale Miramare 32. Dnevni red: 1. nova gradba, 2. poročila, 3. volitve in 4. razno.

NAMIZNI TENIS / V GORICI

Katja Milič prva,
Posega druga
Tudi ostali dobri

Največ uspeha so imela dekleta - Fantje manj uspešni

Namiznoteniski igralci Krasa in Bora Cunja RE so bili na pustno nedeljo zaposleni v Gorici na deželnem turnirju. Tretja od starih preizkušenj za kvalifikacije na mladinsko državno prvenstvo in tretjo kategorijo je bila za številno zamejsko zastopstvo nadvse uspešna, predvsem pa za dekleta.

Zacnimo pri tretji kategoriji v tem primeru najvišji, kjer sta se v finalu srečali slovenski predstavnici Katja Milič (Kras) in Lara Posega (Bor Cunja RE). V napetem dvoboju, ki je terjal vseh pet nizov, je slavila Katja Milič. Obe slovenski predstavnici sta si s tem zagotovili udeležbo na državnem turnirju za 3. kategorijo v Terniju. Na zmagovalno stopnico je stopila tudi Nina Milič (nje-na starostna kategorija je med deklkami). Nina si je delila tretje mesto s Peressonovo (Tripicovich). Slednja je premagala Eriko Radovic (5. mesto) in Ivano Stubelj. V tretji kategoriji sta nastopili se Natasa Milič in Irena Rustja. Vse tri so osvojile po dve kvalifikacijski točki za uvrstitev med šestnajststero.

Borovka Lara Posega

je nastopila tudi med mladinkami, kjer je osvojila prvo mesto. V moški konkurenci je Marjan Milič predal orožje v osmini finala proti tretjevrščenemu Petroniju (Azzurra) in si tako zapravlil udeležbo na državnem prvenstvu. Peter Santini je napredoval za eno kolo, Gorazdu Milicu pa je prepelil napredovanje Donda (Lega Nazionale). Gorazd je bil uspešnejši v svoji kategoriji. Med dečki je zasedel 2. mesto. V odsotnosti dvakratne zmagovalke in favoritinje Vanje Milič, ki je zbolela, je pri deklkah zmagala Natasa Milič pred Nino Milič. Zanimiv je bil razplet pri naraščajnicah. Prvo mesto je slo v Videm, za Gambinijevo pa so se zvrstile Krasove igralke. Druga je bila Ivana Stubelj, tretje uvrščeni pa Katja Milič in Erika Radovic. Med naraščajniki je bil Peter Santini peti.

Pri mladincih sta nastopila tudi clana Bora Cunja R.E. Marko in Mitja Petelin. Tekmovala sta dobro, saj je Mitja zasedel 4. mesto, brat Marko pa peto. Oba sta nastopila tudi v tretji kategoriji, kjer pa sta bila manj uspešna. JJ.

MLADINSKA KOŠARKA / NARAŠČAJNIKI

»Zgodovinski« uspeh
Bora proti Don Boscu

Krečičevi fantje 7 let skušali premagati Salezijance

Bor Radenska - Don Bosco 92:85 (78:78; 32:51)

BOR: Oberdan 20 (10:12), Pozar 11 (2:2), Jogan 14 (2:4), Velinski 11 (1:2), Sancin 15 (9:12), Ursic 15 (5:8), Kovac 2 (2:2), Lapelj 14 (4:5), Stokelj 0 (0:2); trener Krečič.

PM: 35:49. SON: 23. PON: Lapelj (40). 3T: Jogan 2, Pozar 1.

Kdor caka, tudi docaka! In res. Končno po sedmih letih skupnega igranja je ta generacija borovih kosarkarjev prvič v svoji zgodovini premagala eno najboljših in najbolj organiziranih mostev na Trzaskem, ki ze leta prednjaci v skoraj vseh mladinskih prvenstvih. V nedeljo jutraj pa je borovcem uspel velik podvig in padel je tudi Don Bosco. Nasi kosarkarji so tekmo zaigrali z velikim voljo do zmage, predvsem pa so vsi igralci dali na igrišče morda najvažnejši element pri kosarki, to je srce. Belo-zeleni so zadnji del tega srečanja igrali skoraj brezhibno in številna publika, ki se je zbrala za to važno preobrata obrambo. Borovci so odlično igrali pressing obrambo in s tem tudi prestregli veliko število zog, ki so avtomatično polnilne nasprotnikov koš. Tako so

Verner Sancin proti D.Boscu solidno (foto Krizmančič)

nasprotnikom in tako je gostujoča ekipa vse do 30' zaigrala v starem slogu in skoraj vsi prisotni so ze mislili, da je tedaj tekme ze konec (-18). Ni so pa računali na veliko zagrizenost Bora, ki je z delnim izidom 24:7 v desetih minutah dohitel Don Bosco, ki ni mogel nicesar proti res razigranim borovcem. Belo-zeleni so v tem delu predvajali pametno igrv v napadu, a zopet je bila najvažnejši faktor takega preobrata obramba. Borovci so odlično igrali pressing obrambo in s tem tudi prestregli veliko število zog, ki so avtomatično polnilne nasprotnikov koš. Tako so

borovci izsilili podaljšek. Kljub velikemu fizičnemu naporu pa so bili Svetoivancani psiholosko na krilih. Stisnili so zobe čisto do konca in zadevali kot za stavo proste mete v kombinaciji 1+1 (12:16 v zadnjih minutah) in tekme je bilo tako konec. V Borovem taboru je bilo veselje po tekmi seveda nepopolno. Borovci neustavljivi (78:23 delni izid zadnjih dveh cetrtn), za nameček pa so bili nasi se izredno nenatancni tudi pri izvajanju prostih metov, kar je se bolj povečalo ze itak izredno visok poraz. V napadu je le Stoka igral na zadovoljivi ravni, pod kosemal pa je uspešno skakal Devan Taucer.(VJ)

ekipe končno poplacano. Dodal bi se, da je to dobra skupina igralcev, ki bo v bodoče sigurno pripravila se marsikatero presenečenje.»

Borovci so si torej to zmago z vsem srcem zeleli, po tekmi pa se je tudi susljalo: »Oh, da bi bil vedno pust.« (Matija Jogan)

Ferroviario A - Sokol 126:53 (48:30)

SOKOL: M. Starc 2, Rizzante 4 (0:2), Vidoni 4, Stoka 17 (3:12), B. Starc 3 (1:2), Taucer 8 (2:2), Rustja 4 (4:6), Umek, Spacal 8 (2:4); trener Tercon.

PM: 12:28. SON: 17.

Proti izredno močni postavi Stefanela, ki se poslužuje podružnice Ferroviaria, so Nabrežinci odigrali le vzporedno vlogo. Visoki in telesno mnogo boljši domaćini so s sokolovci, ki so zadovoljili le v prvih dveh cetrtnah, počeli, kar se jim je zljubilo. Zlasti Diabigio, Palombita in Colomaban so bili v drugem polcasu neustavljivi (78:23 delni izid zadnjih dveh cetrtn), za nameček pa so bili nasi se izredno nenatancni tudi pri izvajanju prostih metov, kar je se bolj povečalo ze itak izredno visok poraz. V napadu je le Stoka igral na zadovoljivi ravni, pod kosemal pa je uspešno skakal Devan Taucer.(VJ)

NOGOMET / V FINALU CSI

Nezaslužen poraz
mladih Prosečanov

Izgubili tudi naraščajniki - Hud poraz Zarje

Kljub porazu naraščajniki Primorja zadovoljili (f. Ferrari)

Montebello - Primorje 4:2 (po 7-metrovkah; 0:0, 0:0)
PRIMORJE: Furlan, Antonini, Pucar, Pilat, Tomizza, Svara, Kante, Milic, Pipan, Suc.

Velika smola je preprečila našim igralcem, da bi to finalno tekmo zmagali. Primorjasi so izgubili sele po strelh s 7 metrov. Od prve do zadnje minute so bila vrata Montebella stalno v nevarnosti, toda Primorje nikakor ni uspelo doseči zadetka. Zadeli so tudi eno vratnico ter eno prečko. V prvem polcasu so imeli največjo priloznost, ko je ena od številnih zog svignila mimo vrat. Po tekmi in po podaljških sta ekipi, kot smo ze omenili, streljali sedem-metrovke, pri čemer so bili

Trzacani bolj uspešni. Kot je povedal predsednik Kante, so imeli veliko smolo od prve do zadnje minute. Vsekakor je vseeno zadovoljen s svojimi igralci, ki so kljub vsebu druga najboljša ekipa (od 16) v tej kategoriji v Trstu. (Gorazd)

Naraščajniki

Primorje - Chiarbola 1:2 (0:1)

STRELEC ZA PRIMORJE: Luksa

PRIMORJE: Husu, Ferfolja, Turk, Braini, Svara, Sardoc, Emili, Lovrecic, Baldi, Nadlisek, Luksa.

Rdece-rumeni so nezaslužno izgubili proti ekipi, ki je dosegla oba gola po napakih branilcev. Potem je igra potekala v glavnem na sredini igrišca, dokler gostje

v 25' niso prisli v vodstvo.

V drugem delu so rdece-rumeni silovito napadli in po nekaterih priloznostih izenacili. Luksa je dobil zogo in po samostojni akciji, v kateri je preigral tri igralce in dosegel gol. Po izenacenju so Proseanci nadaljevali z napadi, ustavili so si tudi nekaj priloznosti, ki pa jih niso izkoristili. Kazalo je ze, da se bo tekma koncala neodločeno, a pet minut pred koncem so gostje dosegli zmagoviti gol. Nasi so kljub porazu dobro igrali. (Gorazd)

Začetniki

Zarja Adriampex A - San Giovanni A 0:6 (0:6)

ZARJA ADRIAMPEX A: Jas Gregori, Umari, Giralidi, Carli, Berce, Batic, Longo, Stokelj, Zornada, (Gabrovec), Primosi (Zucca), Tolentino (Bernetti).

Drugouvrščena ekipa je bila za Zarjane premocan nasprotnik in od vsega začetka je bilo razvidno, da bo našim trda predla, saj so bili v vseh elementih igre, tako fizično kot tehnično, slabši tekme. In ce k temu dodamo, da tokrat »rdecebeli« niso bili razpoloženi in so, potem ko so ze takoj na začetku prešli dva zadetka, igrali se brez volje. Tekme je bilo s tem v bistvu konec. Zlasti slabo so nasi igrali v obrambi in to je bil tudi glavni vzrok visokega poraza, ko so z vratarjem vred kar stirikali »kiksni«. Napadaci San Giovannija so se z lahkoto sprehajali v kazenskem prostoru, nasi niso reagirali in so se le branili in samo enkrat streljali proti vratom gostujočega vratarja. To je prvi poraz Zarje na domaćem igrišču in po vrsti ugodnih rezultatov in dobre igre so v tem kolu nasi popolnoma razočarali. (d.gr.)

MLADISNKA KOŠARKA / DRŽAVNI KADETI IN PROPAGANDA

Bor brez težav z Ricreatoriem
Kontovelci izgubili v Gorici

Pri »Propagandi« visoka poraza Kontovelcev in borovcev

Turnir
»Ewiva«
borbena
igra Bora
in Poleta

TOLAZILNA
SKUPINA
Bor - Polet 26:41 (12:22)

BOR: Miralem, Pison 2 (2:2), Sikic 2, Smilovic 3 (1:6), Gaburro 6 (0:2), Lombardo 2 (0:2), Lovriha 4, Floridan 4, Pitacco 2 (0:2), Valassi 1 (1:4), Tunis, Costa, trener S. Corbatti.

POLET: Svab 6, Paulin, Taucer 11 (1:2), Lakovic 10 (2:2), Spacapan 12 (0:4), Kalc 4, trener Vremeč.

Poletovci so bili le v prvi cetrtni, ki se je končala s 14:4 v njihovo korist, nekoliko boljši od borovcev. Sicer pa je bilo srečanje zelo izenaceno in se zlasti v zadnji cetrtni so borovci nadoknadili večji del zaostanka z agresivno obrambo po vsem igrišču, s katero so povsem zmedli goste.

Za vložen trud, za borbenost in poztvovno igrv je treba pohvaliti prav vse igralce obeh ekip.

Bor Radenska - Ricreatori 87:66 (44:32)

BOR: Oberdan 6, Vidali 7 (2:3), Verri 2, Ursic, Cupin 4, Bandi 2, Porporatti 13 (1:3), Palmisano 2, Giacomini 13, Grbec 17 (2:2), Samec 17 (1:2), Pozar 2; trener Martini.

PM: 5/7. SON: 16. 3T: Vidali 1, Giacomini 1, Grbec 1.

Borovci so opravičili vlogo nespornih favoritov in so brez vsakršnih težav premagali predzadnje na lestvici. Ze od samega začetka je bilo jasno, da je Ricreatori za razred slabši nasprotnik in Borovci so si kmalu nabrali zadovoljivo prednost desetih točk. Grbec, Samec in Giacomini so z lahkoto polnili koš, trener Martini pa je na parketu pustil dalj casa tudi vse ostale razpoložljive igralce, ki so do bro opravili nalogo. V drugem delu se je praktično ponovila slika iz prvega dela in belozeleni so se dokončno otresli nasprotnikov okrog 30. minute, ko je razlika ze tako narasla, da ni bilo več dvoma o zmagovalcu in skoraj vsi so se tudi vpisali med strelce.(VJ)

Arte Go - Kontovel 82:74 (34:32)

KONTOVEL: Krizman 19 (5:9), A. Spadoni 4 (2:2), Daneu, Zerjal 2 (2:2), Colja 5 (1:3), Cingerla 6 (2:5), Skerk 4 (2:2), Emili 15 (3:8), Cernic 19 (7:8), M. Spadoni; trener Vatovec. PM: 24/39. SON: 21.

Kontovelci so zal potegnili krajši konec na srečanju z Goricani, s katerimi so delili mesto na lestvici. Tekma je bila stalno izenacena in obe

Dean Černe v prodoru

postavi sta predvajali izredno agresivno in borbeno igrv. Prednost ene in druge ekipe je znasala kvečjemu nekaj točk in jasno je bilo, da se bo vse odločilo v zadnjih minutah tekme.

Tudi v drugem delu ni nobenemu uspelo »pobegniti«, saj sta bila pri domaćinih neustavljiva Sapio (21 točk) in Bolzan (15), pri Kontovelu pa so jim niso ostali dolzni Pavel Krizman, Marko Emili in Dean Černe, medtem ko je manj točk kot ponavadi dosegel Angelo Spadoni. V zadnjih minutah tekme so bili domaćini spretni, saj so si nabrali rahlo prednost, Vatovecvi fantje pa so skušali zaostanek nadoknaditi z meti iz razdalje, kar pa se jim ni obneslo, saj zoga ni hotela skozi obroč in domaćini so tako se povečali raz-

Tesen
poraz
dečkov
Poleta

Tekma je bila zelo lepa

Polet Zidaric - Servolana 93:97 (44:43)

POLET ZIDARIC: Susic 14 (0:1), Lista 10, Degli Innocenti, Slavec 39 (6:11), Bal-di 2, Kocjancic, Slama, Metlika 2, Lakovic 26 (4:6), Genardi 2, trener Vremeč.

PON: Honovich (35), Susic (38). TRI TOČKE: Roveredo 2, Marsi 1.

Po zelo izenaceni in lepi tekmi so Poletovi dečki se drugic tesno izgubili s Servolano (v prvem delu so bili namreč slabši le za dve točki).

Poletovci so odlično pričeli in po prvi cetrtni vodili kar za 10 točk (28:18). V tem delu je Martin Susic zelo dobro pokrival Rovereda, ki pa se je nato razigrjal in je bil za nase kosarkarje nezadržen (dal je kar 58 točk, pri tem tudi 2 trojki).

Po drugi cetrtni so bili poletovci se v prednosti za eno točko, nakar se je bil ogorčen boj za vsako točko in naposled so si gostje s tremi trojkami priigrali odločilno prednost starih točk, ki so jo obranili do konca. (A. V.)

10 KM MOŠKI / ZMAGAL SIVERTSEN

Senzacija!

Norvežan slavil povsem nepričakovano
Najboljši Italijan Fauner 6. - Kavalar 89.

IZ FALUNA JASNA MILINKOVIC

FALUN - Vsi so pričakovali zmago Björn Dählija ali Vegarda Ulvanga, v teku na 10 km v klasičnem slogu pa je zlato kolajno na svetovnem prvenstvu v Falunu osvojil tretji Norvežan Sture Sivertsen. Presenečenje je tem večje, ker kmetovalec iz Lairaadala, ki bo 16. aprila dopolni 27 let, se nikoli ni bil državni prvak. Vladimir Smirnov iz Kazahstana je zaostal za 3, 9 in Vegard Ulvang za 6, 5 sekunde.

Na merjenjih vmesnih časov pri 2 in 6, 4 km je kazalo na zmago Smirnova, ki ga imajo prireditelji tudi malo za svojega, kajti kazahstanski reprezentant živi in trenira na Svedskem. Podobno kot na 30 km v klasičnem slogu, je Smirnov izgubil prednost na drugem delu prog, pri spustih, kjer pa so Sivertsenu smuci izvrstno drsele. »Najbrž sem bil bolj pri močeh kot tekmeči, kajti nisem nastopil na 30 km. Racunal sem, da me bo trener uvrstil v ekipo tudi za prvo tekmo, kajti na nedavnem državnem prvenstvu sem zasedel drugo mesto za Ulvangom, zato sem bil malo razočaran. Morda mi je prav to razočaranje vtilo

vec moči za današnje tekmo,« je menil novi svetovni prvak na najkrajši razdalji, ki mu je iskreno čestital tudi Smirnov. »Zelo sem si zelel zlato kolajno, vendar Sivertsen je bil pac hitrejši in je zaslužen svetovni prvak,« je dejal član kluba Stockvik iz Sunsvalla. Vegard Ulvang je bil se najmanj presenečen nad zmago svojega rojaka. »Impresioniran sem, ne pa tudi presenečen. Zelel sem zmagati, vendar je Sture teklen iz kilometra v kilometer vse bolje,« je dejal Ulf, kot ga kličejo prijatelji, ki so ga novinarji razglasili za najboljšega norveškega sportnika prejšnjega leta in je zasedel prvo mesto v javnem povpraševanju kot najbolj priljubljena osebnost na Norveškem, celo pred krajem Haraldom.

Björn Dählie si je obetal kolajno, zasedel pa je četrto mesto, spet enkrat se je izkazal Nemec Jochen Behle s petim mestom, izredno zadovoljni pa so znova tudi v italijanskem taboru s šestim mestom Silvia Faunerja in celotne ekipe nasploh. Ko je Fauner pritekel v cilj, so italijanski novinarski kolegi ugotavljali, da jim pa v zasledovalnem teku

kolajna ne more uiti. »Tudi odličje ni bilo daleč. Vsi so tekli zelo dobro. Zal je Albarello izbral pretrde smuci in mu je ze po dveh kilometrih pobralo mazo. Fauner je dober tudi v prostem slogu. Njegov zaostanek ni prevelik, boj za odličja pa bo vsekakor hud,« je menil vodja italijanske reprezentance Alessandro Vanoi.

»Bilo je težko. Pri klasičnem slogu mi zmanjkuje moči na vrhu vzponov. Mislim, da bo v drsalni tehniki bolje, kajti pocutim se zares dobro. Lahko jem veliko več kot sem doslej. Hrana se mi ne upira več. Prej sem rekel, da bi se na najdaljši preizkušnji rad uvrstil bolje od 27. mesta, vendar pa bi bil zadovoljen tudi s 30,« je povedal Jozko Kavalar, ki je zasedel 89. mesto.

Vse morata s trenerjem Juretom Zerjavom postoriti sama. »Po slabem nastopu skakalcev je zdusje v ekipi skorajda povsem zamrlo. Danes me ob progi ni vzdopujala Nataša Lacen, kajti bilo je izredno mrzlo in se mora spociti za svoj nastop. Niti jaz je ne bom mogel spremljati na tekmi na 30 km, kajti zadnji dan me čaka najpomembnejša tekma na

50 km v prostem slogu,« je se dodal 24-letni Ratcan. »Upam, da Josko prihaja k sebi. 10 km v klasičnem slogu je njegova najslabša disciplina, je pa vstopnica za tekmo v sredo, zato je moral nastopiti,« je menil trener Zerjav.

Danes bo na sporedu zasledovalni tek žensk na 10 km v prostem slogu. Startno številko 1 pa si je v nedeljo priborila Rusinja Larisa Lazutina, Nataša Lacen pa se podala na pot kot 61. z zaostankom skoraj dveh minut.

Rezultati: moski - 10 km (klasika): 1. Sivertsen (Nor) 24:51, 1. 4. Dählie (Nor) 25:00, 3. 5. Behla (Nem) 25:10, 6. 6. Fauner (Ita) 25:13, 6. 7. Langli (Nor) 25:23, 9. 8. Mogren (Sve) 25:29, 1. 9. Albarello (Ita) 25:31, 8. 10. Vnzetta (Ita) 25:36, 0. 11. Jevne (Nor) 25:39, 0. 12. Sörgaard (Nor) 25:46, 7. 13. Kirilov (Rus) 25:49, 4. 14. Majbäck (Sve) 25:50, 2. 15. Iso-metä (Fin) 25:52, 2. 16. Haaland (Sve) 25:57, 9. 17. Myllylä (Fin) 26:00, 2. 18. Kirvesniemi (Fin) 26:01, 7. 19. Valbusa (Ita) 26:02, 5. 20. Vorobjov (Rus) 26:06, 2.... 89. Kavalar (Slo) 28:36, 6 - uvrščenih 113 tekmovalcev.

SMUČARSKI SKOKI / PRED EKIPNO TEKMO

Trening skakalcev spet motil veter

Slovenski skakalci na trenigu precej
kratki - Franci Petek se je že vrnil domov

FALUN - Pred prihodom na prizorišče svetovnega prvenstva so slovenski skakalci domala v en glas trdili, da se nikoli ne ukvarjajo z razmerami na skakalnici in z neugodnim vetrom. V nedeljo popoldne pa se jim je na stadionu Lugnet godilo povsem drugače, saj se v vetrovnem vremenu nikakor niso znašli.

Pozornost naših reprezentantov je bila osredotočena preveč navzven, ne pa v njihovo notranjost, na pravo koncentracijo, tako da so placali dolg neizkušenosti. Ta doslej na tekamah za svetovni pokal ni prisla do izraza v taki meri, svetovno prvenstvo pa je pač prineslo svoje. Tudi včerajšnji trening se je na veliki skakalnici pokazal kot prava loterija. Le redkim sta se posrečila dva dobra skoka, kajti veliko je bilo odvisno od tega, če je skakalec po doskoku ujel kak vzgonskega vetra ali pa je po nekaj metrih leta padel v prazen prostor.

Zanimivo je, da je svetovni prvak Norvežan Espen Bredesen, skočil samo 84, 5 in 79 metrov, drugouvrščen s tekme posameznikov, Ceh Jaroslav Sakala, pa je očitno se najbolj v formi, saj je v vseh poskusih, tudi ko mu ni šel na roke veter, znal izžiti največ, prav tako pa tudi njegov izkušeni rojak Jiri Parma. Avstrijcu Andreasu Golbergerju na včerajšnjem treningu tudi ni slo. Samo 63 in 77 metrov dolga skoka sta za dobitnika bronastega odličja več kot premalo.

Slovenski reprezentanti so bili bistveno krajši kot na prvih treningih na isti napravi. Vsi so pristali krepko pod mejo 100 metrov.

»Po prvi tekmi smo vsi doživeli sok. Zgodilo se je ravno tisto, česar ni pričakoval nihče. Ob Fincih imamo najmlajšo ekipo. Fantje, zlasti

Urban Franc in Matjaz Kladnik, so reagirali zelo instiktivno v negativnem smislu in niso uresničili ciljev, ki smo si jih zastavili. Po današnjem treningu, ki so ga prireditelji izvedli v prav tako zelo težkih razmerah, smo se odločili, da bodo na ekipnem tekmovanju nastopili: v prvi skupini Robi Meglič, v drugi Matjaz Kladnik, v tretji Matjaz Zupan in v zadnji Samo Gotisa. Z oziroma na to, da se je Franci Petek poškodoval, smo naše prvotne cilje postavili nekoliko nižje. Pričakujemo uvrstitev naše ekipe okoli osmega mesta,« je pred mostvenim tekmovanjem menil strokovni vodja naših skakalnih reprezentanc Danilo Pudgar.

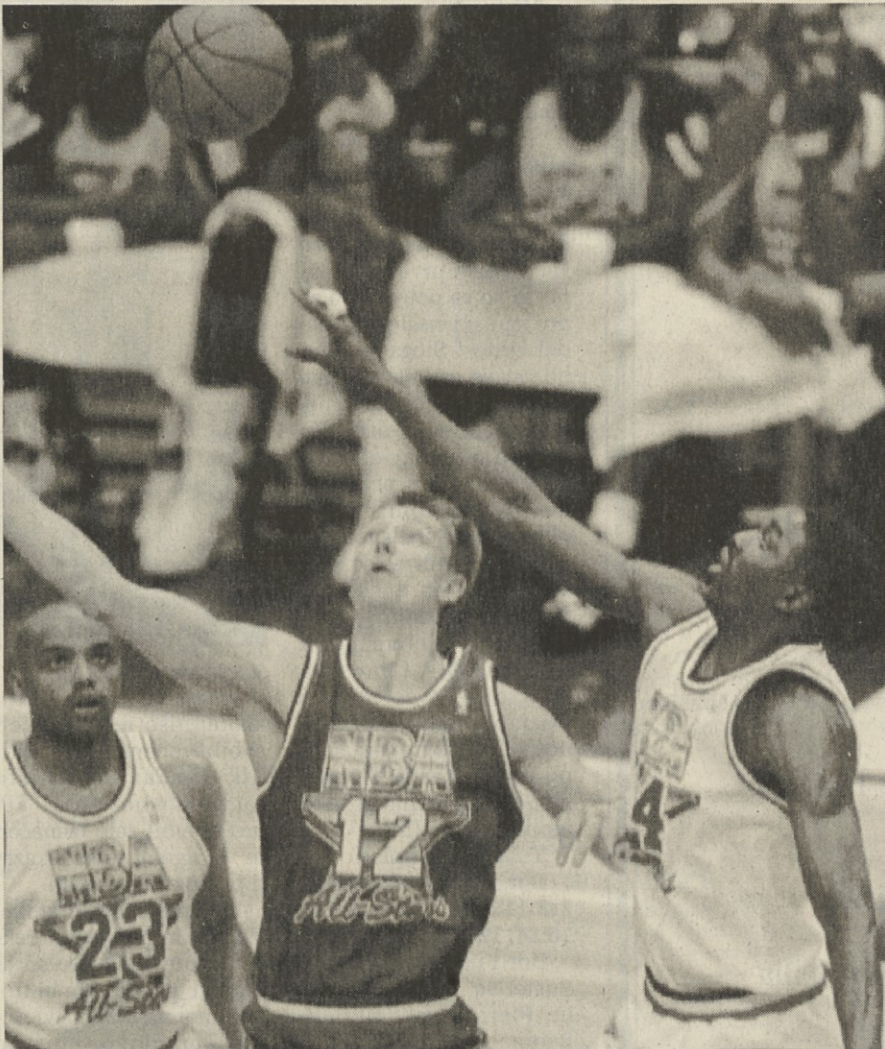
Medtem pa je Franci Petek z letalom včeraj že prispel domov. Njegovo okrevanje poteka dokaj dobro in glede povratka na skakalnice je Petek precejšen optimist, saj računa, da bi morda lahko nastopil že na prvih tekmah za svetovni pokal po končanem prvenstvu v nordijskih disciplinah v Falunu.

Rezultati treninga - prva serija: 1. Duffner (Nem) 114.5, 2. Hakala (Fin) 112. 3. Thoma (Nem) 106.5, 4. Nieminen (Fin) 105.5, 5. Suda (Jap) 105, 6. Delaup (Fr) in Brendryen (Nor) po 103.3, 8. Parma (Česka) 103, 9. Sakala (Česka) 102, 10. Kuttin (Av) 101.5.... 17. Franc in Meglič po 94.5, 20. Zupan 93, 22. Gostisa 92, 33. Kladnik (vsi Slo) 88; druga serija: 1. Vettori (Av.) 117, 2. Duffner (Nem) 112.5, 3. Ahonen (Fin) 110.5, 4. Parma (Česka) 109, 5. Sakala (Česka) 108.5, 6. Myrbakken (Nor) 107, 7. Kuttin (Av) 106.5, 8. Jez (Česka) 105.5, 9. Jussilainen (Fin) 105, 10. S. Tällberg (Sve) 103.... 24. Kladnik 93.5, 28. Gostisa 90, 36. Meglič 84.5, 52. Zupan 75, 63. Franc (vsi Slo) 61. (J.M.)

KOŠARKA / TEKMA NBA ZVEZDNIKOV

Karl Malone in John Stockton odločilna za zmago Zahoda

Najboljši strelec Jordan (30 točk) - Posnetek drevi po TMC ob 20.35

Nemec Schremf (Vzhod) in Olajuwon (Zahod) v boju za žogo na tekmi zvezdnikov

Zahod - Vzhod 135:132 (27:26, 30:26, 29:32, 33:35; 16:13)

ZAHOD: Barkley 16, Malone 28, Robinson 21, Stockton 9, Drexler 2, Majerle 18, Kemp, Manning 10, Olajuwon 3, Porter 7, Elliot 5, Hardaway 16, trener Paul Westphal.

VZHOD: L. Johnson 4, Pippen 10, O' Neal 14, Thomas 8, Jordan 30, Nance 7, Ewing 15, Du-

mars 5, Price 19, Schrempf 3, Daugherty 8, Wilkins 9, trener Pat Riley.

TRI TOCKE: Mayerle 3, Barkley 1, Hardaway 1, Porter 1, Stockton 1; Price 6, Dumars 1, Price 1.

SALT LAKE CITY (ZDA) - Z 28 točkami Karl Maloneja in 15 asistencami Johna Stocktona je kosarkarska selekcija NBA Zahoda po

načila. V podaljssku, ki je bil peti v zgodovini teh srečanj, pa se je razigral domači »ljubljenec« Stockton in zmaga zahodnih zvezdnikov je bila tu. Tudi po tej zmagi pa je Vzhod se naprej v prednosti, saj je od 43. dobil 27 tekem.

Tekma je bila zelo spektakularna in je navdusila občinstvo, ki se je po tekmi še bolj veselilo, saj sta bila izbrana za najkoristnejša igralca (MVP) srečanja John Stockton in Karl Malone. Oba kosarkarja namreč igrata pri Utah Jazzu. To je tudi drugič v zgodovini »All Stars« tekem, da proglasijo za MVP dva igralca. Prvic se je to pripetilo leta 1959, ko sta bila »naj«kosarkarja slavna Elgin Baylor in Bob Pettit.

Po mnenju mnogih pa bi letosnje priznanje najbolj zaslužil Mark Price, ki je dosegel 19 točk, od teh pa je dal kar 6 trojk, kar je rekord na tekmah zvezdnikov.

Zahod je zmagal, ceprav je imel slabši dostotek pri metu (48:112 ali 43 od sto) od Vzhoda (46:93 ali 49 od sto), imel pa je večje število skokov (Malone in Robinson sta vsak imela po 10 skokov, kolikor jih je imel pri porazenih tudi Ewing).

Glavni »porazenec« večera je bil slavni in najbolj placani sportnik na svetu Michael Jordan, ki se je moral zadovoljiti le z naslovom najboljšega strelca (30 točk), boljši od njega pri asistencah pa je bil Stockton, ki jih je imel kar 15 (Jordan 5).

Dan pred tekmo sta bila

li tudi tradicionalni tekmovanji v zabijanju in v metu za tri točke. V zabijanju je bil najbolj atraktiven Harold Miner (Miami), pri metu za tri točke pa, kdo drug kot »konjenik« Mark Price (Cleveland).

Tekmovanja metov za tri točke se ni udeležil Drazen Petrović, ki naj bi bil poškodovan in si je tako raje privosčil počitnice v Orlando. Kaže pa, da Petrović ni zelel na to tekmovanje iz protesta, ker ga niso izbrali za tekmo All Stars. Hrvaski kosarkar igra namreč v tej sezoni zares odlično in bi zaslužil izbor v selekcijo. Pri Netsih je glavni igralec ekipe in tudi najboljši strelec (v prvi deseterici NBA lige s poprecjem več kot 20 točk na tekmo). Verjetno pa bi bila dva Evropejca na tekmi NBA zvezdnikov tudi za ... demokratične Američane prevec. Za Vzhod je namreč igral Nemec Schrempf, ki je dal na tekmi zvezdnikov tri točke. Nemski reprezentant sicer na tem srečanju gotovo ni izstopal, toda že izbor med zvezdnike NBA lige pomeni za vsakega kosarkarja veliko priznanje. In za Drazena Petrovića, ki vedno bolj razmišlja na možnost povratka v Evropo (vrata Real Madrida so zanj na široko odprta, zanj se potegujejo tudi nekateri italijanski klubi), bi bil nastop v All Stars selekciji zaslužena krona ze itak zelo bogate kariere.

All Stars srečanje bo drevi prenasal TV Montecarlo, spricetkom ob 20.35.

Torek, 23. februarja 1993

19

NOVICE

Sacchi najavil postavo za tekmo s Portugalsko

FIRENCE - Selektor italijanske nogometne reprezentance Arrigo Sacchi je odkril svoje karte. Ze včeraj je namreč sporočil postavo za jutrisnjo kvalifikacijsko tekmo za SP proti Portugalski. V Oportu bodo tako igrali: Pagliuca, Tassotti, Maldini, Dino Baggio, Costacurta, Vierchowd, Fuser, Albertini, Casiraghi, Roberto Baggio, Signori (12 Marchegiani, 13 Lanna, 14 Di Mauro, 15 Lentini, 16 Mancini). Danes bo proti Portugalski igrala reprezentanca mladih (ob 19.30). Srečanje steje za EP igralcev do 21. leta starosti.

V Viareggiju spet jutri

VIAREGGIO - V finalu mednarodnega mladinskega nogometnega turnirja v Viareggiju san in Atalanta igrala neodločeno 0:0. Finalno srečanje bodo zato jutri ponovili.

Dvojna zmaga Zine Garrison Jackson

OKLAHOMA CITY - V finalu mednarodnega teniskega turnirja z nagradnim skladom 150.000 dolarjev je Američanka Garrisonova premagala svojo soigralko v igri dvojic, rojakinjo Patty Fendick s 6:2, 6:3. V finalu dvojic pa sta Garrisonova in Fendickova premagali Američanko Adamsovo in Nizozemko Bollegrafovo s 6:2, 6:2.

Reynolds spet v reprezentanci

BOSTON - Ameriski tekač Butch Reynolds, ki dve leti ni smel nastopati zaradi jemanja nedovoljenih poživil, je s časom 45, 91 zmagal na ameriskih kvalifikacijah v teku na 400 metrov. Tako bo z drugouvrščenim Jasonom Rouserjem nastopil na svetovnem dvoranskem prvenstvu, ki bo marca v Torontu. Dvoranski svetovni prvak v tej disciplini Antonio Pettigrew pa se ni uvrstil niti v stafeto 4 x 400 metrov.

Prva zmaga Čizmana

KEYSTONE - Slovenski smučar Tomaž Cizman je v veleslalomu v Keystonu (Colorado) prvič zmagal med profesionalnimi smučarji in za zmago dobil 7.400 dolarjev. Drugi je bil Avstrijec Thaler, tretji pa Norvežan Berge. Zaradi poškodbe na zadnjem veleslalomu ni nastopil vodilni in skupnem seštevku, Avstrijec Knauss, ki je v tej sezoni zaslužil 26136,893 dolarjev. Cizman, trenutno na šestem mestu, pa si je prismočal 35.214 dolarjev.

Lendl predal finalni dvoboj

PHILADELPHIA - Zmagovalec mednarodnega teniskega turnirja v Philadelphiji, nagradni sklad je bil 700.000 dolarjev, je Avstralec Mark Woodforde. Njegov nasprotnik, American Ivan Lendl, je pri izidu 5:4 za Woodforda v prvem nizu, zagladi poskodb hrbita dvoboj predal.

Seleševa kljub porazu še na prvem mestu

LONDON - Zmagovalka teniskega turnirja v Parizu Martina Navratilova iz ZDA se je s četrtega mesta na ženski svetovni lestvici pomaknila na tretje. Monika Seles je kljub porazu proti Navratilovi obdržala prvo mesto pred Nemko Steffi Graf. Ženska svetovna lestvica: 1. Monika Seles (ZRJ) 301.6913 točk, 2. Steffi Graf (Nem) 271.7185, 3. Martina Navratilova (ZDA) 199.6006, 4. Arantxa Sanchez-Vicario (Spa) 188.3767, 5. Gabriela Sabatini (Arg) 182.9154, 6. Jennifer Capriati (ZDA) 131.9120, 7. Mary-Joe Fernandez (ZDA) 110.3449, 8. Conchita Martinez (Spa) 106.0096, 9. Jana Novotna (Čeh) 86.7986 in 10. Anke Huber (Nem) 73.4237. (Reuters)

Chang s sedmega na peto mesto

MONTE CARLO - Na svetovni teniski lestvici za moske se naprej vodi American Jim Courier, njegov rojak Michael Chang pa se je povzpela za dve mesti. Moška svetovna lestvica: 1. Jim Courier (ZDA) 3.572 točk, 2. Pete Sampras (ZDA) 3.241, 3. Stefan Edberg (Sve) 3.021, 4. Boris Becker (Nem) 2.888, 5. Michael Chang (ZDA) 2.326, 6. Peter Korda (Čeh) 2.303, 7. Goran Ivanisević (Hrv) 2.261, 8. Andre Agassi (ZDA) 2.035, 9. Ivan Lendl (ZDA) 2.016 in 10. Michael Stich (Nem) 1.962. (Reuters)

VSV dobil dvoboj s KAC

BELJAK/CELOVEC - V 17. in 18. kolu avstrijskega prvenstva v hokeju na ledu je padla pomembna predodločitev: beljaški VSV ni le dobil tekmo proti celovskemu KAC (99. koroski derbi), marvec si je z zmago nad Zell am See že predcasno zagotovil nastop v play-offu za naslov avstrijskega prvaka. Beljaci so v Celovcu pred 5500 gledalci premagali KAC s 6:2, v nedeljo pa se drugouvršceno ekipo iz Zell am Seeja s 4:2. Zelo tesno bo za KAC. Po petkovem porazu proti VSV tudi v nedeljo ni slo najbolje, saj so Celovčani v Feldkirchu iztržili samo točko (5:5). Odločitev, katere stiri ekipe se bodo poleg VSV uvrstile v finalno play-off tekmovanje, bo tako padla morda sele v zadnjem kolu.(I.L.) REZULTATI 17. in 18. kola: KAC - VSV 2:6, Zell am See - EC Graded 3:1, Innsbruck - Feldkirch 8:4, VSV - Zell am See 4:2, EC Graded - Innsbruck 3:3, Feldkirch - KAC 5:5. VRSTNI RED po 18. kolu: 1. VSV/Beljak 27 točk, 2. EC Graded 22, 3. Zell am See 22, 4. Innsbruck 19, 5. KAC 19, 6. Feldkirch 9.

Dob spet na tretjem mestu

CELOVEC - Odbojkarji Doba so v devetih kolu avstrijskega zveznega prvenstva slavili dragoceno zmago in se spet povzpeli na tretje mesto. Ekipa trenerja Branka Goloba je v Sentpavlu gladko premagala Enns s 3:0, do zamenjave mest na lestvici pa je prišlo, ker je celovski Hypo VBK v Amstetenu izgubil z 1:3. Dobljeni so si s to zmago izboljšali možnosti, da se se uvrstijo v »super-play-off«. Zaostanek za drugim, Amstettenom, znaša samo dve točki.(I.L.) VRSTNI RED po 9. kolu: 1. SVS Möma Dunaj 31, 2. Amstetten 22, 3. SK Dob 20, 4. Celovec 19, 5. Gleisdorf 9, 6. Enns 7.

Istovrstice

Mladinci

Play off

IZIDA 6. KOLA: Sant'Andrea - Sloga 3:1, Volley club - Pallavolo TS 0:3.
KONCNI VRSTNI RED: Pallavolo Trieste 12, Volley club 6, Sant'Andrea 4, Sloga 2.
Tolazilna skupina
IZIDA 2. KOLA: Bor Furlani - Prevenire 2:3, Nuova Pallavolo - Zaulle Rabuiese 3:1.
VRSTNI RED: Nuova Pallavolo in Prevenire 4, Bor Furlani in Zaulle 0.
PRIHODNJE KOLO: Prevenire - Nuova Pallavolo - Zaulle - Bor Furlani.

Dečki

IZIDI 15. KOLA: Bor Furlani - Rozzol 3:0 brez boja; Volley club - Nuova Pallavolo 0:3, Cus - Sloga 0:3. IZIDI 16. KOLA: Nuova Pallavolo - Cus 3:0 b.b., Sloga - Pallavolo Trieste 3:0, Volley club in Bor Furlani prosta.
VRSTNI RED: Sloga 26, Nuova Pallavolo 22, Bor Furlani 18, Volley club 12, Pallavolo 6, Cus 4. (Volley club in Bor Furlani imata dve tekmi manj, Sloga in Pallavolo imata tekmo manj).
PRIHODNJE KOLO: Bor Furlani - Pallavolo Trieste včerajšnja tekma, Nuova Pallavolo - Sloga, Volley club in Cus ne igra.

Dečke

IZIDI 15. KOLA: Sant'Andrea - Sokol 0:3, Koimpex - Virtus 3:1, Oma - Club Altura 3:0, Ricreatori - Bor Friulexport 0:3, Sgt - Cus 0:3. IZIDI 16. KOLA: Sgt - Ricreatori 3:2, Club Altura - Koimpex 1:3, Virtus - Sant'Andrea 3:0, Cus - Sokol 3:0, Bor Friulexport in Oma nista igrala.
VRSTNI RED: Bor Friulexport 24, Cus 22, Oma 20, Sokol 18, Koimpex 14, Virtus 12, Ricreatori 10, Sant'Andrea in Sgt 4, Club Altura 2 (Bor Friulexport ima dve tekmi manj, Sokol, Virtus, Sgt, Ricreatori, Club Altura in Oma imajo tekmo manj).
PRIHODNJE KOLO: Sokol - Virtus, Sant'Andrea - Club Altura, Oma - Bor Friulexport, Ricreatori - Cus, Sgt in Koimpex bosta prosta.

Naraščajniki

IZIDA 12. KOLA: Rozzol - Sloga 2:1, Pallavolo Trieste - Bor Furlani 3:0, Nuova Pallavolo ni igral. IZIDI 13. KOLA: Sloga - Nuova Pallavolo 3:0, Rozzol - Pallavolo Trieste 0:3, Bor Furlani ni igral.
VRSTNI RED: Pallavolo Trieste (11 tekem) 28 točk, Bor Furlani (10) 18, Rozzol (10) in Sloga (11) 16, Nuova Pallavolo (10) 0.
PRIHODNJE KOLO: Nuova Pallavolo - Rozzol, Bor Furlani - Sloga, Pallavolo Trieste je prost.

Naraščajnice

IZIDI 12. IN 13. KOLA: Cus - Virtus 3:0, Oma - Sgt 3:0, Bor Friulexport - Sokol 3:0, Ricreatori - Altura 3:0, Kontovel in Koimpex nista igrala; Altura - Bor Friulexport 0:3, Sokol - Oma 0:3, Sgt - Cus 0:3, Virtus - Koimpex 0:3.
VRSTNI RED: Bor Friulexport (11 tekem) 32 točk, Cus (10) 27, Ricreatori (9) in Oma (9) 19, Koimpex (9) 18, Kontovel (9), Altura (10) 13, Virtus (10) in Sokol (11) 4, Sgt (9) 1.
PRIHODNJE KOLO: Virts - Sgt, Cus - Sokol, Oma - Altura, Koimpex - Kontovel, Bor Friulexport in Ricreatori bosta prosta.

1. ŽENSKA DIVIZIJA / V DOLINI PRVI LETOŠNJI DERBI

Brežanke povsem nadigrale sila nerazpoložene Kontovelke

1. moška divizija: po dveh uspehih prvi stop za okrnjeno vrsto Sloge
2. ženska divizija: spodbuden začetek za oba naša predstavnika

1. ŽENSKA DIVIZIJA Breg - Kontovel 3:0 (15:4, 15:2, 15:3)

BREG: Kocjancic, Glavina, Sancin, Zeriali, Canziani, Bandi, Ota, Giorgi, Kosmac, Laurica, Pettiroso, Mauri.

KONTOVEL: Pertot, Cerne, Superina, Stoka, C. Bogatec, E. Bogatec, D. Bogatec, Milič, Blazina, Bezin.

Slovenski derbi 1. divizije je razocaral ljubitelje odbojke. Na eni strani je ekipa Brega igrala zelo dobro v vseh elementih, od servisa do napada, na drugi strani mreže pa so Kontovelke naletele na crn dan. Ta dva faktorja sta pogojevala tekmo, ki se je od prve do zadnje točke odvijala v eno smer. Domače igralke so z dobrimi servisi sistematično spravljale v težavo nasprotnikov sprejem. Dobro so odigrale tudi v polju in se zlasti ob mreži, saj so učinkovito napadale iz vseh pozicij. (Sain)

OSTALI IZIDI 5. KOLA: Zaulle - Club Altura 0:3, Killjoy - Oma 0:3, Cus - Sant'Andrea 3:1, Prevenire - SGT 0:3, Altura - Virtus 3:0. **ZAOSTALA TEKMA:** Cus - Altura 0:3. **ANTICIPIRANA TEKMA 6. KOLA:** Sant'Andrea - Zaulle 3:1.

VRSTNI RED: Altura in Club Altura 10, Killjoy in Oma 8, Sgt in Breg Union Beton 6, Cus in

Sant'Andrea 4, Kontovel in Zaulle 2. (Sant'Andrea in Zaulle imata tekmo več, Virtus in Prevenire imata tekmo manj)

PRIHODNJE KOLO: Virtus - Cus, Sgt - Altura, Kontovel - Prevenire, Oma - Breg, Club Altura - Killjoy.

1. MOSKA DIVIZIJA Sant'Andrea - Sloga 3:2 (13:15, 15:9, 15:4, 11:15, 15:9)

SLOGA: A. in M. Maver, Mijot, Volcic, Pertot, Germani in Glavina.

Pust je v soboto zdesetkal postavlo Sloge, ki je nastopila močno okrnjena. Kljub temu pa je bila povsem enakovredna nasprotniku in bi z nekaj več sreče lahko tudi zmagala. Slogaši so zaceli dobro in z mirno in preudarno igro tudi osvojili set. V nadaljevanju so nekoliko popustili in delali preveč napak. Zopet so zaigrali v četrtem setu, ko so predvsem z dobrimi servisi onemogocili nasprotnika. V tie breaku pa slogaši niso igrali sproščeno, netočni so bili v sprejemu, domačini pa so si takoj nabrali nekaj točk prednosti, ki so jih ohranili do konca.

OSTALI IZIDI 3. KOLA: Prevenire - San Sergio 0:3, Le Volpi - Volley club večerna tekma, Pallavolo - Nuova Pallavolo odložena.

VRSTNI RED: Club Altura, San Sergio in Sloga

4. Volley club in Pallavolo 2, Le Volpi, Prevenire in Sant'Andrea 0. (Nuova Pallavolo ima dve tekmi manj, Pallavolo, Le Volpi, Volley club, Sant'Andrea in Club Altura imajo tekmo manj)

PRIHODNJE KOLO: Sloga - Club Altura, Volley club - Sant'Andrea, San Sergio - Le Volpi, Nuova Pallavolo - Prevenire, Pallavolo bo prost.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Ricreatori - Koimpex 1:3 (15:5, 10:15, 8:15, 11:15)

KOIMPEX: Corsucci, Dapretto, Grgic, Kocjancic, Kufersin, Meriani, Novakovic, Stigliani, Tensi, Zivec.

Ekipa Koimpexa sestavljajo igralke, ki že nastopajo v prvenstvu naraščajnic in deklíc, pridružilo pa se jim je tudi nekaj starejših klubskih tovarisic. Cilj, ki so si ga

pri društvu zastavili je kajpak cimboljsa uvrstitev, predvsem pa nabiranje izkušenj. Prvo tekmo je Koimpex igral v gosteh. Ekipa je prvič nastopila skupaj, kar se je krepko poznalo v prvem setu. V nadaljevanju pa so slogasice uredile svoje vrste in na dan je pršla njihova boljša tehnična priprava. (Inka)

CUS - Sokol 1:3 (15:12, 10:15, 5:15, 13:15)

SOKOL: Briscek, Golemac, Legisa, Vizintin, Semec, Radetic, Svara, Kobal, Antonic.

Prvenstvo, v katerem bodo naše igralke predvsem nabirale izkušnje na klanski ravni, se je za sesterko iz Nabrezine priceplo na najboljši način. Obe sesterki sta zaceli tekmo zelo zbrano in previdno. Na dan je pršla večja izkušenost gostiteljic, predvsem v napadu. Sokolovke, ki so se že v 1. setu castno upirale nasprotnicam, so od 2. seta dalje zacele maksimalno izkoriscati servis, kjer so dosegale tudi največ točk. Izboljšale so tudi igro v polju in v napadu. Vse to se je krepko obrestovalo v 2. setu, se bolj prepričljivo pa v 3., ko so nasprotnice povsem odpovedale v sprejemu. V 4. setu je CUS vodil je vse do rezultata 13:11, ko so si sokolovke priigrale zadnje štiri točke in zmagale. (Sain)

DEKLICE / PO SERIJI USPEHOV

Sokolu ni uspelo dohiteti Cusa na drugem mestu

Koimpex dvakrat uspešen - Naraščajnice Bora tvegale niz

DEKLICE

Medtem ko so nepremagane borovke ta teden počivale so slogasice in sokolovke odigrale po dve tekmi z obračunom 3 zmag v štirih nastopih.

CUS - Sokol 3:0 (15:5, 15:7, 17:15)

SOKOL: Svara, Radetic, Semec, Vizintin, Antonic, Kobal, Peric, Briscek, Udovic.

CUS se je zopet izkazal za boljše ekipo in se bolj utrdil svoje drugo mesto na lestvici. Nabrezinke, ki so doma izgubile le v tie-breaku, so si tokrat zelele zmage. Sokolova sesterka je zaigrala atipično in zelo živčno. Dekleta so hotela igrati preko svojih sposobnosti, pozabljala pa so na osnovne elemente. CUS je na lahek način zmagal prva dva seta. V tretjem delu tekme je Sokolovim igralkam posla zacetna napetost. Zaigrale so bolj umirjeno in sproščeno in skorajda so uspele obrniti potek tekme, ko so si zaigrale set zogo in prepusile zmago domačinkam. Kljub temu ohranjajo v luči prihodnjih kol dobro pozicijo na lestvici. (Sain)

Sant'Andrea - Sokol 0:3 (1:15, 3:15, 6:15)

SOKOL: Svara, Radetic, Semec, Vizintin, Antonic, Kobal, Peric, Briscek, Udovic.

Sokol je v četrtek slavil proti sibkejši sesterki Sant'Andrea. Premoc Na-

brezink je bila prevelika. Vkljub temu so odbojkarice Sokola igrle zbrano vse do konca, tako da niso pustile nasprotnicam nobene možnosti, da bi se razigrale. Sokol je tako vnovcil nov par točk in nadaljuje svojo uspešno serijo nastopov v tem prvenstvu. (Sain)

Club Altura - Koimpex 1:3 (9:15, 15:7, 8:15, 11:15)

KOIMPEX: Babudri, Criti, Franko, Kocijancic, Novakovic, K. in T. Sosic.

Vodstvi drustev sta se domenili, da bosta to tekmo, ki je bila v soboto popoldne, prelozili. Ker pa ni bilo vseh potrebnih dokumentov, jo je bilo treba vseno odigrati. Slogih trener Cac pa je imel precej tezav pri sestavi ekipe, saj je bilo nekaj igralk aktivno soudeležnih na pustni povorki na Opčinah. Nastopila je tako kombinirana postava naraščajnic in deklíc, ki pa se je dobro odrezala. Altura je bila boljša le v drugem setu, v ostalih pa so jo mlade slogasice povsem nadigrale. (Inka)

Koimpex - Virtus 3:1 (15:12, 15:7, 14:16, 15:9)

KOIMPEX: Criti, Grgic, Kalc, Kocijancic, Kufersin, Novakovic, Sosic, Tensi.

Ta tekma je bila sicer po urniku na sporedu prejšnji teden, a so jo odigrali v petek zvečer. Resnici na ljubo moramo povedati, da slogasice tokrat niso zaigrale najbolje, so pa kljub vsemu precej boljše od Virtusa. Ta si je na vse kriplje prizadeval, da bi Koimpexu grenil pot do zmage, trud igrala pa je bil poplacen z osvojitvijo trejega niza, ko so s svojo borbenostjo presenetile slogasice, ki se pa v nadaljevanju niso pustile več presenetiti. (Inka)

NARASČAJNICE Virtus - Koimpex 0:3 (2:15, 0:15, 6:15)

KOIMPEX: Ban, Cibi, Criti, D'Agostini, Ferluga, Hrovatin, Maruccelli, K. in T. Sosic.

Najmlajše Koimpexove igralke so v nedeljo brez najmanjše tezave odpravile skromni Virtus. Domačinke nasi ekipi niso bile dorasle, tako da je slo za pravi monolog Slogasice, ki so tekmo izkoristile za lažji trening. Svoj doprinos k zmagi so dale cisto vse razpoložljive igralke, ucinke v igri pa je bil enak, neglede na postav, ki je v posameznih setih stopila na igrisce. (Inka)

Altura - Bor Friulexport 0:3 (3:15, 14:16, 6:15)

BOR FRIULEXPOR: Bogatec, Orel, Severi, Strnad, Tomaselli, Flego, Furlani, F. Mezzeg, Rogelja, Sadlowski.

Borove naraščajnice so v očitnem pustnem razpoloženju zmagale, zaigrale pa so precej slabše kot znajo, tako da je le malo manjkalo, da bi izgubile drugi set. V tem so namrec igralke Altura, ki so bile boljše od pričakovanih (navsezadnje pa so set itrgale tudi drugovrscenemu Cusu), vodile že s 14:9, vendar jim tudi ta prednost ni zadostala za vsaj delni uspeh.

Borovke so tako se naprej na vrhu lestvice z enim samim izgubljenim setom in veliko prednostjo.

Ker pa bodo v naslednjih dveh kolih proste, je pričakovati, da jih bo Cus na lestvici vendarle, upajmo le zacasno, prehitel.

MLADINCI / KONEC PLAY OFFA

Za slovo poraz Sloge, ki zdaj računa na »dečke«

V prvenstvu 16-letnikov nanizala 13. zmago po vrsti
Konec upanj za naraščajnike Bora Furlani?

MLADINCI

Play off

Sant'Andrea - Sloga 3:1 (15:4, 15:8, 12:15, 15:3)

SLOGA: Bezic, Marc, Micalessi, Mijot, Stranj, Veljak, Volcic.

Tudi nad moskim mladinskim prvenstvom, vsaj kar zadeva prve štiri ekipe, ki so se potegovala za pokrajinski naslov, je padel zastor. Sloge je izgubila svoje zadnje srečanje in tako sta na četrtem mestu v tem play-offu. Za slogase se je play-off v bistvu zaključil s prvo tekmo, ko so doma tesno klonili ekipi Pallavolo, ki si je tako tudi prakticno že zagotovila naslov. V zadnjem srečanju so nasi fantje nastopili brez dveh svojih adutov, Germanija in Kralja in so morali priznati premoc domacinov. Ti so v tretjem setu popustili, kar je Sloge v celoti izkoristila in tako omilila poraz. (Inka)

Tolazilna skupina Bor Furlani - Prevenire 2:3 (12:15, 15:3, 1:15, 16:14, 12:15)

Bor Furlani: Furlanic, Sustersic, Domio, Furlani, Pieri, Cuk, Smotlak, Berto.

Proti starejšemu in visjemu nasprotniku so plavi izgubili le v tie breaku. Zacetek je bil dober, igrali so z nepopisno voljo in dokazali viden napredek v vseh elementih. Po dve setih so se iz nerazumljivih razlogov dobesedno usedli in prepusili igro nasprotniku. Zgledalo je ze, da bo srečanja takoj konec, a v četrtem setu so se čudežno zbudili. Pri stanju 12:3 so zaceli tako kot v prvem setu. Nasprotniki

Slogini mladinci četrti

skoraj niso mogli verjeti svojim ocem, ko je sodnik piskal šestnajsto točko za borovce. Tie break je bil zelo izenačen in vsi igralci so se izkazali po požrtvovalnosti.

Ob zaključku bi lahko, z grenkim priokusom rekli, da pustne seme so jo zagodile plavim. Če bi trener imel na razpolago dobro menjavo, bi se srečanja prav gotovo končala drugače. Ne glede na to pa se lahko prav pohvalno izrazimo do vseh, kajti zadosť so vidni.

Jedro ekipe je bilo v nedeljo v Torviscosi na zbirnem treningu odbojcarske zveze. Vse državni trener se je o naših pohvalno izrazil. Čeprav nihče ne izstopa po višini, so posamezni elementi dobri. Zanimanje za nedeljsko srečanje je bilo veliko, saj

so bili prisotni tudi nekateri opazovalci prvotigaskih klubov. (M.S.)

DEČKI

Sloga - Pallavolo 3:0 (15:5, 15:4, 15:9)

SLOGA Bazic, Kralj, Marc, Metlika, Micalessi, Volcic.

V nedeljo jutraj so Slogini dečki osvojili ze svojo trinajsto zaporedno zmago s 3:0. Pallavolo je bil preskromen nasprotnik, da bi lahko ogrozil sicer okrnjeno Sloge, točke, ki so jih gostje osvojili, pa lahko pripisemo bolj Slogini nepazljivosti, kot realni moči Pallavola. Sloge je tako vse blizja tudi matematični potrditvi svoje letosnje premoci, cilj nacih fantov pa je kajpak ta, da pridejo do pokrajinskega naslova nepremagani. (Inka)

NARASČAJNIKI Pallavolo Trieste - Bor Furlani 3:0 (15:2, 15:12, 15:8)

BOR FURLANI: Mauri, Bosari, Krmec, Lunazzi, Mikolj, Pussini, Savarin, Seppi.

Borovci so tokrat zaigrali res slabo in prvič leto izgubili brez dobljene niza, čeprav je h koncnemu rezultatu, po mnenju obeh »klopi«, botrovalo tudi zelo vprasljivo sojenje. Zdj ima Pallavolo kar deset točk prednosti pred borovci in zdi se, da tega zaostanka ni mogoče nadoknaditi, čeprav matematika plavih se ne obsoja.

Po medlem prvem nizu so borovci vecji del drugega vodili (9:4 in 10:8), a so se pustili dohiti pri 12. točki. Tretji set je bil izenačen le do rezultata 9:8 za Pallavolo. (A. Janezic)

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO

■ CCT so obveznice s koriščenjem 1. marca 1993 in zapadlostjo 1. marca 2000.

■ Obresti so izplačljive ob koncu vsakega polletja. Prvi obrok, 6,50% bruto, bo izplačan 1. septembra 1993. Vsota nadaljnjih obrokov se bo spreminjala na osnovi bruto donosa enoletnih obveznic BOT s poviškom premije 0,50 na semester.

■ Obveznice so dodeljene po proceduri, ki je namenjena bančnim ustanovam in drugim finančnim operaterjem, brez osnovne cene.

■ Prvi šestmesečni realni čisti donos znaša 11,70% letno v primeru, da se izklicna cena istoveti z nominalno.

■ Cena, ki bo iznesena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Zasebni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih zavoda Banca d'Italia in pri bančnih zavodih do 13.30 dne 24. februarja.

■ Ceno obveznic, ki je bila iznesena na dražbi, je treba poravnati 1. marca.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: 26. in 27. t. m. ob 21.00 Strniša/Frey: Zabe. Koprodukcija Koreo-drama in Cankarjev dom. Cena vstopnic 600 SIT. 28. t. m. ob 19. in 21.30 uri ter 1., 2., 3., 4. in 5. ob 19. in 21.30 uri Molitveni stroj Noordung. V izvedbi Opere in baleta Ljubljana. Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 20.00 uri (Mala Drama) Woody Allen: Zaigrj se enkrat, Sam. Dodatna predstava! (abonma izven in konto).

JUTRI: ob 19.30 uri Arthur Schintzler: Anatol (abonma sredi in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 19.30 uri Arthur Schnitzler: Anatol (abonma četrtke in izven). 26. t. m. ob 19.30 uri J. B. P. Moliere: Svatba po sili (abonma izven).

NAPOVEDUJEMO: 27. t. m. ob 19.30 uri H.Ilsen: Nora. Gostuje Tersemino gledališče iz Kranja.

Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do začetka predstave na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m. ob 19. uri Bizet-Scedrin: Carmen, balet - premiera; Bartok: Čudežni mandarin (obnovljena predstava). 27. t. m. ob 19.00 uri Netopir.

NAPOVEDUJEMO: 6. 3. ob 19. uri Verdi: Requiem. Operni gala koncert.

Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

DANES: ob 19.00 uri A. P. Cehov, T. Brasch: Platonov. Za abonma Red O in izven.

JUTRI: ob 19.00 uri A. P. Cehov, T. Brasch: Platonov. Za abonma Red O in izven.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 19.30 uri B. Kishon: bil je skrajnec. Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 18.00 uri Boris A. Novak-Kaca Celan: Zivalski kabaret, premiera za izven. Otroška predstava v režiji sarajevske režiserke Kace Celan, nastala na podlagi songov Borisa A. Novaka in zbranega ljudskega gradiva.

Prodaja in rezervacija vstopnic v Galeriji SMG na Trgu francoske revolucije 5 med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30, na dan predstave pa tudi uro pred predstavo pri blagajni SMG.

MODERNA GALERIJA

DANES: ob 23. uri Antol (ritmično-scenska struktura).

JUTRI: ob 19. in 21. uri Antol.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 19. in 21. uri ATOL (ritmično-scenska struktura). Informacije: INART center, tel. 061/372-302.

MARIBOR

MINORITSKA CERKEV

JUTRI: M. Frey: Dogodek v mestu Gogi. V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. M. Frey: Dogodek v mestu Gogi. Predstava je odkupljena.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m. ob 12. in 19.30. uri R.Cooney: Zbeži od zene. Gostuje Presemino gledališče iz Kranja. Informacije na tel. 063/25-332.

KLUB

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 17. uri A. Strindberg in Eksperimentalno gledališče F. Gopodčina Julija. V izvedbi Eksperimentalnega gledališča F Gimnazije Celje.

VELENJE

DOM KULTURE

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m. ob 19.30 F. Schiller: Razbojniki. Gostuje SLG Celje. Za gledališki abonma in izven.

SLOVENSKE KONJICE

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m. ob 19.30 B. Nušić: Mister Dollar. Gostuje Amatersko gledališče KUD Zanja Trnovlje.

BREŽICE

KULTURNI DOM

DANES: ob 19. uri R.Cooney: Zbeži od zene. Gostuje Presemino gledališče iz Kranja.

KRŠKO

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 19. uri Strauss: Netopir, v izvedbi ljubljanske Opere in baleta za izven. Vstopnice so v prodaji na upravi doma. Gostovanje ponavljajo, ker lani vsi gledalci niso mogli v dvorano - do ponovitve bo prišlo, ce bo v predprodaji prodanih dovolj vstopnic.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 20.30 (abonma red D) ponovitev predstave - T. Wilder - Nase mesto. Režija Adrijan Rustja. Igrajo: A. Rustja, V. Jurc, S. Colja, M. Caharija, L. Kozlovic, A. Svete, M. Blagovic, F. Korošec, L. Pockaj, A. Petje, G. Lesnjak, B. Bratuz, A. Milic, T. Gogala, L. Bogatec, A. Rupel in drugi.

Ponovitve v četrtke, 25. t. m., ob 20.30 (abonma red E), v soboto, 27. t. m., ob 20.30 (abonma red F), v nedeljo, 28. t. m., ob 16. uri (abonma red G).

GLEDALIŠČE ROSSETTI

DANES: ob 20.30 bo skupina Centro Teatrale Bresciano uprizorila J. Greenovo delo »Non c'è domani« z Giannijem Agusom. Režija Sandro Sechi. V abonmaju odrezek st. 8B (alternativno). Za abonente poseben popust. Rezervacije in predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

DVORANA TRIPCOVICH

V teku je predprodaja vstopnic za vseh deset predstav Mozartove opere »Čudezna pišcal« (Die Zauberflöte), ki bo na sporedu od 27. februarja do 11. marca. Umik blagajne v dvorani Tripčovich: od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

DANES: ob 16.30 - Peter Turrini: Tango vilenese, v izvedbi gledališke skupine La Contrada.

Režija Francesco Macedonio. Nastopata Ariella Reggio in Cochi Ponzoni. Ponovitev jutri, ob 20.30.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

NAPOVEDUJEMO: v torek, 2. in v sredo, 3. marca gostovanje gledališke skupine Backstage S.r.l. z delom Domenica Starnoneja - Sotto banco. Režija Daniele Luchetti. Nastopajo Angela Finocchio, Silvio Orlando, Vittorio Giarolo.

GORICA

GLEDALIŠČE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 2. marca, ob 20.30 bo v gledališču Verdi - Gorica, Ul. Garibaldi 4. sesta letosnja gledališka predstava abonmaja SSG »Nase mesto« T. Wilderja. Režija Adrijan Rustja. Predstavo prireja SSG s sodelovanjem Kulturnega doma v Gorici. Za podrobnejše inoformacije tel. v Kuulturni dom , Ul. I. Brass 20, tel. 0432/33288.

VIDEM

GLEDALIŠČE PALAMOSTRE

V PRIHODNIH DNEH: od 26. do 28. t. m. gostovanje gledališke skupine Teatro del Carretto z delom Iliade.Režija M.G. Cipriani.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 predstava A. Schnitzlerja - Reigen. Ponovitev v četrtke, 25. t. m., ob 19.30.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 20.30 uri Arthur Blythe Quartet. Jazzovski kvartet v zasedbi: Arthur Blythe - saksofon, Bob Stewart - tuba, Kelvin Bell - kitara in Arto Tuncbovac - tolkala. Vstopnice 600, 800 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 25. in 26. t. m. ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert Orkestra slovenske filharmonije za Modri abonma I. in II. Dirigent: Milan Horvat. Solist: Aleksandar Madzar, klavir. Vstopnice 300, 400, 500 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIH DNEH: 5. marca ob 20. uri koncert Tartini kvarteta in Aleksandra Madzara, klavir. Program: Mozart, Franck, Schumann. Informacije: agencija Gallus International ali Galerija Labirint - tel. 061/150-155.

KLUB K4

DANES: ob 22. uri Pustni afro-reggae žur z gostom: Sunny Orchestra.

JUTRI: ob 22. uri Večer Glam rocka. Koncert ljubljanskih Bomb ter zagrebškega Hard Time. Informacije na tel. 061/113-282.

TRNOVSKA CERKEV

JUTRI: ob 19.30 uri bo orgelski koncert (napovedan za sredo 17. t. m. v Ursulinski cerkvi). Koncertirala bo organistka Elizabeth Zawadke iz Munchna. Program: Bach, Mendelssohn, Liszt, Reger. Informacije na tel. 061/322-367.

FESTIVAL LJUBLJANA

JUTRI: ob 19.30 uri koncert GM ODER: Mate Bekavac - klarinet, Adriana Magdovsiki - klavir (Magistr, Rdeca dvorana). Informacije na tel. 061/221-948.

VELENJE

GLASBENA SOLA

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 19.30 koncert Slovenskega komornega zbora. Za abonma in izven. Vstopnina je 400 SIT.

KOPER

GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 19. uri koncert KUD Bratstvo Koper. Informacije na tel. 066/21-027.

GORNJA RADGONA

GLASBENA SOLA

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m. ob 18. uri koncert ZePZ Manko Golar iz Gornje Radgone in Pihalnega orkestra Gornja Radgona.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

V PRIHODNIH DNEH: v četrtke, 11. marca, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matice za godala in fagot. Nastopil bo Godalni kvartet Glasbene matice in Francesco Furlanich (fagot). Na programu Merkl, Mendelssohn, F. Devienne, Tesakov. Prodaja vstopnic uno uno pred pričetkom koncerta v gledališču Miel.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 1. marca, ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopil bo duo Edith Wiens in Rudolf Jansen. Na programu Mendelssohn, Schumann, Foster, Gherstwin in Strauss.

NAPOVEDUJEMO: 26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminijem; 29. in 30. aprila koncert Gorgia Gaberja.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI

NAPOVEDUJEMO: aprila bo v sportni palaci nastopil kantavtor Marco Masini.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v četrtke, 25. t. m., ob 20.30 koncert orkestra Akademije za staro glasbo

iz Moskve. Dirigent Tatiana Grindenko. Na programu Schmelzer,von Biber, Vivaldi.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 - Leteci Holandec, romantična opera Richarda Wagnerja.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 19.00 uri Prepričanje in toleranca. Ciklus Verska kulturna dediščina.

JUTRI: ob 17.00 uri Jera Vodusek-Staric: Prevzem oblasti 1994-46. Ob izidu knjige pri Cankarjevi založbi bodo na okrogli mizi sodelovali dr. Božo Repe, dr. Lovro Sturm, dr. Janko Prunk, Jože Dezman...

V PRIHODNIH DNEH: 25. in 26. t. m. ob 20. uri (Linhartova dvorana) film K. Kieslowskega: Dvojno Veronikino življenje. Vstopnice 300 SIT.

GLEDALSKI KLUB KRKA

DANES: ob 19.30 uri dvanajsto srečanje - pogovor z gledališko igralko Stanislavo Bonisegno.

HUMANISTICNI SIMPOZIJ (pred. 34)

DANES: ob 19.00 uri Dr. Andrej Marušič: Nikotin ali kajenje - dejavnik tveganja ali način obnašanja.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 22. uri Pogues Parti. Specialni videi s posebnim živim gostom Brianom, gostom plosc dublnersov, Poguesov, Chieftainsov.

Informacije na tel. 061/113-282.

VELENJE

TRG PRED DOMOM KULTURE

DANES: ob 16. uri pustovanje na prostem.

PTUJ

MESTNI TRG

DANES: od 9.00 naprej otroški in mladinski karneval.

POSTOJNA

NOTRANJSKI MUZEJ

V PRIHODNIH DNEH: do 28. t. m. bo potekal tečaj loncarstva na loncarskem vretenu. Tečaj bo vodil loncar Igor Bahor iz Topolšice. Informacije in prijave do 18. t. m. na tel. 067/21-346.

KOPER

GLEDALIŠČE - MALA DVORANA

Verdijeva 3

V PRIHODNIH DNEH: v četrtke, 25. t. m., ob 19. uri Proslava ob 100-letnici organiziranega planinstva na Slovenskem. V okviru praznovanja bo v Knjižnici Srečko Vilhar tudi na ogled razstava o planinstvu.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: do 12. marca se bodo v gledališču Rossetti vsrla srečanja z gledališkimi umetniki z naslovom »Il mestiere dell'attore« .

V petek, 26. t. m., ob 18. uri se bo Gianni Agus, ki nastopa v igri »Non c'è domani« srečal z gledalci. Vstop prost.

Za najmlajše

Slovenija

LJUBLJANA

OTROSKA GALERIJA (GALERIJA CETETA STUPARJA)

Do 26. t. m. bo na ogled razstava likovnih del učencev Os Maks Pecar. Razstava je odprta vsak dan, razen nedelje ob 16. do 18. ure.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 28. t. m. ob 11. uri M. Pungartnik: Pravljica o zobatem Frideriku. Informacije od 10. do 12. ure na tel. 062/26-748.

VELENJE

DOM KULTURE

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. H. C. Andersen: Slavec. Gostuje PDG iz Nove Gorice.

KOČEVJE

MUZEJ

JUTRI: ob 10.00 uri lutkovna igrice Piščancek Francek.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 10.00 uri lutkovna igrica zivali iscejo sonce.

Na ogled je razstava V svetu lutk - poskus otroškega muzeja. Odprto ob ponedeljka do petka od 9. do 13. in od 16. do 18. ure ter v soboto od 9. do 12. ure. Zaradi lažje razporeditve prosijo, da obiske skupin pravčasno sporočite na telefon 061/851-864.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 15. uri Kitajski slavček - otroška igra po pravljici Hansa Christiana Andersena. Ponovitev v četrtke, 25. t. m., ob 15. uri.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Do 21. marca je na ogled razstava Stol-Struktura. Janez Suhadolc predstavlja 45 stolov v avtorski postavitvi razstave.

Do 14. marca je v Mali galeriji CD na ogled razstava Roberta Allana Claytona Quiet Pride - fotografska razstava poti ljubezni in spominov po ameriskem zahodu.

Do 14. marca je v Galeriji CD na ogled razstava slik Andreja Jemca. Tel. 061/222-815.

NARODNA GALERIJA

Do 21. marca bo na ogled razstava dveh ciklov Goyevih grafik: Strahote vojne in Norosti.

Na ogled je razstava Marka Pernharta: Izbrane slike iz Slovenije in Koroške. Informacije na tel. 061/219-740.

MESTNA GALERIJA

Do 6. marca bo na ogled tradicionalna razstava Zimski salon. S svojimi kiparskimi deli sodelujejo: Jiri Bezalj, Takayuki Nagai (kot gost), Drago Rozman, Mojca Smerdu, Dušan Trsar, Jože Vrščaj in Natasa Prosenec. Galerija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10. do 18. ure, v nedeljo od 10. do 13. ure.

GALERIJA GRAD TIVOLI

Na ogled je razstava Mlada slovenska grafika. Razstavljalci: Crtomir Frelih, Klementina Golija, Samuel Grajfoner, Gregor Kokalj, Karol Plemenitas, Natasa Ribic, Zora Stancic, Marija Staric-Jensko in Petra Varl-Simoncic.

MODERNA GALERIJA

Do 7. marca si lahko ogledate razstavo oljnih slik, plastik in grafik Jozeta Gorjupa.

Na ogled je razstava Alberta Burrija. Razstava je postavljena v sodelovanju z obalnimi galerijami, Piran.

Galerija je odprta vsak dan, razen v ponedeljek, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Cena vstopnice za odrasle 100, za študente 50 SIT. Tel 061/214-106.

VODNIKOVA DOMACIJA

Se jutri je na ogled razstava akademskega slikarja Darka Slavca. Razstavisce je odprto od 10. do 14. ter od 16. do 19. ure. 25. februarja ob 18.00 uri vas vabimo na otvoritev razstave gvašev iz cikla »Ko do brave se mrače« Janeza Starmana. Razstava bo odprta do 16. marca vsak dan razen ponedeljka od 10.00 do 14.00 in od 16.00 do 19.00 ure, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 13.00 ure.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA

Na ogled je razstava slik iz let 1985-1992 Toma Podgornika. Galerija je odprta vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

JAKOPICEVA GALERIJA

Do 5. marca je na ogled razstava arhitekta Cveta Mejaca. Odprto od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure, ob ponedeljkih zaprto. Tel. 061/223-340.

GALERIJA KOMPAS

Na ogled je razstava Maska -

Dežela Gvančev

Prvotni prebivalci Kanarskih otokov so živeli v jamah — Avantur lačni turisti se lahko udeležijo lova na mečarice

Pocitek v Puertu Ricu

V prijetnem hladu velikega sončnika, varno skrit pred ultravijoličnimi žarki, počasi pijem svoje popoldansko pivo. Kljub pozni jeseni ima sonce tu v Puertu Ricu na jugu Gran Canarie še vedno veliko moč. Na poletje sem že pozabil, prav tako moje obledelo telo, zato se raje izogibam prazenju. Glede na barvo kože bi lahko ljudi, ki hodijo mimo

mirno razdelili na tri kategorije: na domačine enakomerno rjave polti, na turiste, ki se jim počitnice že izteka in so roznato opečeni, ter na mlečno bele turiste, ki so pravkar prispeli. Med slednje, vsaj po zunanem videzu, sodim tudi sam.

Iz »globokega« razmišljanja zdramim zaniknega natakara, ki se v zadregi popraska po riti in mi servira se eno cervaze.

Sportni ribolov na

Atlantiku

V popoldanski mir zareze ropot ladijskega motorja in razblini pristanisko spokojnost. Se preden je barka privezana, se na pomolu zbere polno ljudi. »Morski pes,« zaslišim v različnih jezikih. Na ladjici plapolata posebna zastava z obrisom morskega psa, ki jo kapitan po običaju ponosno dvigne nad kabino, ce ulovijo to, ljudem strah vzbujajočo ribo.

Dorado je le ena izmed sedmih jaht v pristaniscu, specializiranih za lov mečaric. Vsaka od njih dvakrat na dan odpelje na ocean s pustolovščin željnimi turisti. Takega ribolova se lahko udeleži prav vsak, tudi tisti, ki v življenju še nikoli ni držal ribiske palice v rokah. Edini pogoj je, da so pripravljeni placati 5000 pezet.

Kar vidim jih, kako jim mornarji natikajo vabe na kavlje, potem jih posadijo na oblazinjene sežede poleg pritrdjenih ribiskih palic. Če se kaj ujame, in vedno se kaj, hitro priskocijo na pomoč in izvlečejo plen. V tem letnem času je to najpogostejše majhen tun, v sezoni pa tudi mečarica ni redkost. Po želji si srečni »ribiči« ribo lahko izposodijo, a le za fotografiranje, kajti plen ostane vedno kapitanova last.

S skripcem dvignemo dvometerskega psa nad pomol. Tu ga stari »morski volk« z nekaj izurjenimi kretnjami očisti in razkosa. Kaj klavrn konec za gospodarja oceana. Male bonite, kak ducat jih je, zložijo v polivinilne vreče, nato

Puerto de Morgan na otoku Gran Canaria (Obe fotografiji: Ciril Mlinar)

jih kapitan po zaslužnosti in položaju na barki razdeli med posadko. S krvjo vred, ki jo na koncu »atrakcije« splaknejo s pomola, se porazgube tudi radovedneži in spet je mir v pristaniscu kakor prej.

August de Vylder

Najdemo ga v majhni betonski hišici, stisnjeni pod strme vulkanske stene na koncu pristaniska. Drobna, a žilava postava nekaj brklja okoli visokotlačnega kompresorja za polnjenje potapljskih jeklenk. Z dolgih, v strene zapletenih las mu se curlja voda. Srednja leta in burno življenje so mu že nekoliko

zbrazdali kožo okoli živih oči, ki se vedno izražajo pripravljenost za marsikatero pustolovščino. Komaj se je vrnil s potapljanja, pa se spet vrača pod vodo. Samo jeklenke zamenjam in tecajnike, pravi in si popravlja na vseh koncih strgane živopisne rokavice. Ribe me poznajo po njih, ker jih vsak dan hranim, se opravičuje, zato jih ne zamenjam za nove.

August ima v Puertu Ricu solo potapljanja in vodi potapljaske izlete, sicer pa je od španske potapljaske federacije pooblaščen, da bdi nad celotnim kanarskim arhipelagom, kar zadeva potapljanje. To je od države prav neverjetno, da toliko zaupa nekemu, ki ni Spanec.

Gospod de Vylder ima namrec belgijski potni list. Izvem, da je potapljanje dovoljeno le v spremstvu domačega potapljaskega instruktora. Vsako samostojno sprehajanje pod vodo se kaznuje z odvzemom opreme, za podvodni ribolov pa so predvidene celo stroge zaporne kazni. August ve povedati, da je policija nekemu nevednemu tujcu, ki se je potapljajal okoli svoje jahte, s potapljaske opremo zaplenila tudi plovilo.

Pokazem mu svojo mednarodno izkaznico potapljaskega instruktora in ko povem se, da sem podvodni fotograf, postane živahen in prijeten sogovornik. Tudi sam je

fotograf in ognjevit varstvenik podmorske favne. Pri tej ljubezni do podmorskega življenja gre celo tako daleč, da reže ribiske mreže in unčuje vrše, ki jih ribiči nastavljajo na zavarovanem območju.

August se ponavadi potaplja s svojimi gosti dva- do trikrat na dan. Tokrat je bil v morju že štirikrat, vendar mi vseeno ponudi, da bo popeljal pod vodo se mene. Res komaj čakam na svoj prvi potop v Atlantiku, toda dan se izteka, zato se zahvalim za velikodušno ponudbo in se raje dogovorim za jutri. Obljubi mi obisk morskega parka Cabron, najlepšega podvodnega terena na otoku.

(Se nadaljuje)

Domovanja prvotnih prebivalcev Gvančev so bile jame.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMIJE

kremna brokoli juha
mesni narastek s sojino omako
slan krompir
solata
borovničeva krema

Mesni narastek s sojino omako

SESTAVINE: 500 g svinjskega mesa za zrezke, 2 žlici olja, sol, poper, 6 žlic sojine omake, 4 cebule, 2 stroka česna, 6 paradižnikov, 1 skodelica vode, 1/8 l rdečega vina, kozarec kisle smetane, 250 g narezanega sira gauda
CAS PRIPRAVE: 40 minut

Svinjske zrezke narežemo na 2 cm široke trakove in jih popražimo na vročem olju, da porjavijo. Zacinimo s sveže zmletim poprom in dodamo sojino omako (ki je že slana). Meso nadevamo v pomaščen ognjevaren pekac.

Na meso stresemo sesekljano cebulo, strt cesen, olupljene in na kocke narezane paradižnike. Prilijemo vodo in rdečo vino, dodamo baziliko in timijan in na hitro zavremo. Vmesamo kisló smetano. Mesanico razdelimo po mesu in obložimo s sirom. V pecici pečemo približno 15 minut pri 200°C.

ZA VEGETARIJANCE

NEVA MIKLAJČIČ PREDAN

matevz s kisló repo
kompot iz suhih sliv

Matevz s kisló repo

SESTAVINE: Za matevza: 250 g fizola, 500 g krompirja, 30 g masla, 1 strok česna (po želji), 1 dl mleka ali jogurta, sol
Za kisló repo: 300 g kisló repe, 4 brinove jagode, lovorov list, bel poper v zrni, sol (po okusu), 1 žlica moka, malo vode, 1/2 cebule, 3 žlice olivnega olja, zajbelj

Prebran in opran fizol čez noč namočimo. Skuhamo ga do mehkega, da ga lažje pretlačimo.

Krompir skuhamo, olupimo in še vročega pretlačimo. Zmešamo ga s pretlačenim fizolom, maslom, mlekom, strtim cesnom in soljo. Če se nam zdi repa prekisla, jo speremo z vodo, potem pa skuhamo z malo vode in zacimbami. Za gostitev zmesamo moko z malo hladne vode, jo zlijemo v repo in se malo pokuhamo.

Cebulo drobno sesekljamo in jo z zajbljem popražimo na olju. Jed ponudimo v lončeni skledi. Najprej naložimo repo, površ pa matevza in oboje prelijemo s popraženo cebulo.

VINOTEKA

Rose ali rdečkasto vino

DUSAN BREJC

V osemdesetih se je utrdila identiteta rozejev in marketinski poznavalci pravijo, da bodo devetdeseta leta tista, ki bodo pokazala pravo prihodnost za to vrsto vin. Njihov trg je še mlad, zato tudi njihov imidž se ni do kraja razvil, razen za nekaj svetovno znanih vrst (Tavel, Anjou, Chiaretto, Rose de Riceys). Drži se jih namrec neprimerno mnenje, da nudijo se največ za najmanj denarja. Je takšen temelj dovolj trden za skok navzgor?

Pri nas je prevladalo prepričanje, da so rozeji nastali kot odgovor na slabo prodajo rdečih vin, ki pač niso bila v modi.

S tem je bil že določen nižji status - kot da bi šlo za nekakšen nadomestek. Ni pa znano, kdaj so se rozeji prvič pojavili, saj je tudi definicija teh vrst vin nasploh nejasna.

Zgodovinarji poročajo, so bila mnoga vina pred 18. stoletjem bolj podobna rdečkastim kot rdečim vinom, saj je bilo marsikje v navadi stiskanje z nogami in takojšnje vrenje groznega soka brez maceracije (izluževanje barvil) drozge, torej tudi močnejše barve ni moglo biti. Z večjo ali manjšo gotovostjo lahko omenim le leto 1804, ko je gospa Clicquot poslala na trzišče prvi Rose

Champagne, toda to je že druga zgodba.

Na splošno naj bi imel roze svetlo rdečo barvo z odtenki, ki se prelivajo od vijoličastega do oranžnega, odvisno od izbire sorte, tehnologije in starosti vina. Sadni vonj in okus sta precej odvisna od sorte. Svežina, ki jo zagotavlja primerna kislost in vsebnost ogljikovega dioksida, ne sme manjkati nobenemu rozeju, nizka vsebnost alkohola je zelena, neprevretili sladkor pa je stvar okusa.

Metliški roze 1991 je suho vino, ki nosi sporočila pravih rozejev. A da bi nas navdušil, bo treba počakati na letnik 1992.

NUMIZMATIKA

Slovenski priložnostni kovanci

VITOMIR ČOP

Vecina sodobnih držav izdaja poleg rednih tudi priložnostne kovance, kar velja tudi za Slovenijo. Prve priložnostne kovance smo dobili že dobra dva meseca po osamosvojitvi. To sta 500-tolarski srebrnik in 5000-tolarski zlatnik, izdana ob obletnici plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

Kovanec je eno najučinkovitejših informacijskih sredstev, saj gre iz rok v roke in njegovo sporočilo lahko prebere vsakdo. To so vedeli že v antiki, ko so prek kovancev obveščali državljane o menjavah vladarjev in izidih bitk. Tako tudi danes uporabljamo kovance za zaznamovanje pomembnih dogodkov iz preteklosti in sedanjosti.

Z narascajocim številom priložnostnih kovancev, ki so praviloma tudi lažji od rednih, se je predvsem v zadnjih desetletjih povečalo tudi število zbiralcev. To pa so izkoristile skoraj vse države in danes je že precej takih, ki izdajajo priložnostne kovance predvsem zanje in ne več za reden obtok.

Nekatere, na primer skandinavske države, izdajajo priložnostne kovance le ob izjemno pomembnih dogodkih, druge (Avstrija) jih izdajajo vsako leto ob celi kopici dogodkov. Ene ob vsaki priložnosti izdajajo le po en kovanec, kot npr. Svica in Nemčija, druge spet cele serije. Se pred nekaj desetletji so bili priložnostni kovanci namenjeni tudi rednemu prometu. Ko se je večalo zanimanje zbiralcev zanje, je vse več držav zacelo poleg redne izdajati tudi izvedbo kovancev v posebni (proof) tehniki, dokler niso nekatere redne verzije kovancev opustile in jih kujejo le se v posebni tehniki. Te kovance seveda prodajajo po cenah, višjih od vrednosti, ki je napisana na njih in tako dodatno polnijo svoje nenasiťne blagajne.

Seveda pa priložnostni kovanci s tem izgubljajo svoj namen, saj so namenjeni le se ozjemu krogu zbiralcev, sirsja javnost pa zanje niti ne ve.

Slovenski numizmatiki smo se vedno zavzemali proti takšnemu načinu izdajanja priložnostnih kovancev, ker takšni kovanci s pravo numizmatiko nimajo nikakršne zveze več. Nominirana vrednost, napisana na njih, pa je seveda le navadna farsa, namenjena zavajanju zbiralcev, saj bi na tistem mestu lahko pisalo karkoli drugega.

Ob izidu prvih priložnostnih kovancev je pri nas veljal se od nekdanje Jugoslavije podedovan zakon, ki je urejal njihovo kovanje. Numizmatiki smo upali, da bo nov slovenski zakon boljši, pa smo se zal usteli. Novi zakon o priložnostnih kovancih, objavljen v začetku februarja letos, predvideva, da jih Republika Slovenija izdaja ob pomembnejših dogodkih, ki jih določi vlada. Vse strokovne in tehnične posle naj bi prevzela Banka Slovenije. Zelo pohvalno je, da bo likovna rešitev priložnostnih kovancev izbrana prek javnega razpisa. Kovanci naj bi bili kovani iz zlata, srebra in

kovin, iz katerih se kujejo redni kovanci. Slednji naj bi bili dani v obtok po njihovi nominalni vrednosti, ce pa bi bili kovani v »proof« tehniki, bi jih banka prodajala po višjih cenah. Tudi vsi srebrniki in zlatniki bodo dražji od vrednosti, ki bo napisana na njih.

Zakon tudi predvideva, da bodo vsi priložnostni kovanci zakonito plačilno sredstvo. Le kako je to mogoče, ce jih bo banka prodajala dražje od njihove nominalne vrednosti?

Zal so se našli zakonodajalci preveč zgledovali po starem jugoslovanskem zakonu, namesto da bi izdajanje priložnostnih kovancev uredili, tako kot na primer v Nemčiji ali Švici, kjer so vsi priložnostni kovanci dani v obtok po njihovi nominalni vrednosti. Le manjši del teh kovancev je izdelan v posebni tehniki in namenjen zahtevnejšim zbiralcem. Toda po toči zvoniti je prepozno...

Upajmo le, da bo Banka Slovenije kmal prejel začela kovati spominke kovance iz »običajnih« kovin in tako odpravila pomanjkanje drobiza večjih vrednosti.

JUTRI

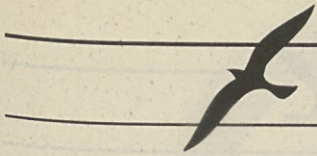
24. februarja

Konec srednjega in začetek novega veka smo v Evropi priča družbenemu vrenju, mnogim iznajdbam in odkritjem, čemur je sledila trgovska in politična ekspanzija.

Zanimivo je, da so se tezišče in nosilci te ekspanzije pomikali od Benetk in hanseatskih mest prek Španije in Portugalske, dokler ni vodilne vloge prevzela Anglija.

Do odkritja morske poti na Daljni Vzhod in v Ameriko so bile vodilne Benetke. Potem so nosili zastavo Španci in Portugalci, ki so z ladjem in izkušeni pomorci pričeli osvajati oceane. Kompas, navigacija, geografija - to so bila sredstva. V resnici je bila v ozadju borba za prevlado, za kolonije in bogastvo. V tej borbi, ki je bila tudi skrajno surova in brezobzirna, saj so številne ladje izginile, ne da bi jih uničili viharji, se je rojeval moderni imperializem. Tisti, ki so prvi ugotovili, kaj pomeni obvladovanje svetovnih morij, so bili Anglezji. Uvideli so tudi, da jih bo obvladoval tisti, ki bo imel karte in podatke. Zato so sami pridno raziskovali in zbirali dokumentacijo, zraven pa brezobzirno napadali ladje konkurentov, plenili ladijske dnevnike in zapiske. Na ta način so kmalu prevzeli primat v svetovni trgovini in obvladovali večino kolonialno zanimivih ozemelj.

James Cook je bil eden tistih angleških pustolovcev, ki so največ prepevali, da je Anglija postala vladarica oceanov. Dne 24. februarja 1779. leta so ga na Havajih ubili domačini.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

10.35	Zgodbe iz skolijske
11.25	Film tedna: Te Rua, novozelandski film, ponovitev
13.00	Porocila
14.00	Filmsko popoldne: Buntz z Beverly Hillsa, 9/13 del ameriske nanizanke, ponovitev, VPS 1400
14.25	China Beach, 3/8 del ameriske nanizanke, ponovitev, VPS 1425
15.10	Mrčes, ameriska grozljivka, VPS 1510
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	Otroski program: Živ zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.50	Besede, besede, besede, tv-igrice
19.15	Risanke
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Zariše
20.40	F.Huby: Ljubezenska preizkušnja, 4/7 del nemške nadaljevanke, VPS 2040
21.30	Tednik, VPS 2130
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215
22.38	Poslovna borza
22.43	Video strani

SLOVENIJA 2

10.55	Turizem: Poljska - Katowice, ponovitev
11.10	Slovenija - umetnostni vodnik NUK
11.20	Falun: smučarski tek na 4x5 km (Z), prenos
12.15	Video strani
12.50	Falun: smučarski tek na 3x10 km (m) za kombinacijo, mostveno, prenos
15.00	Video strani
15.55	Opus, ponovitev
17.25	Svet poroca, ponovitev
18.00	Videoospon
18.45	Ze veste, svetovallnonamenski program
19.17	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Povečava: Berlinski filmski festival
21.05	Sneg na Kilimandžaru, ameriski barvni film
23.00	Sova Dragi John, 44. del ameriske nanizanke China Beach, 4/8 del ameriske nanizanke
00.15	Video strani

KANAL A

09.00	RIS, risanke in spoti
10.25	Ninja zelve, 21. del
11.00	Drugacen svet, ponovitev 103. dela
18.00	Napoved sporeda in vreme
19.00	Ninja zelve, 59. del ameriske risanke
20.00	Risanke
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Dance session, 18. oddaja o plesu
21.00	Kulinaricni koticek, ponovitev oddaje
21.15	Slashdance, ameriska grozljivka
22.45	Drugacen svet, 104. del ameriske nadaljevanke
23.35	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
23.50	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
00.30	Astrološka napoved
00.40	MCN
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Primorski forum
	Primorska kronika

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: L'infallibile pistolero strabico, vmes (11.00) dnevnik
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Servizio a domicilio, vmes vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Oddaja za avtomobiliste TG Uno Auto
14.45	Dok.: Skrivnosti morja
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroska oddaja
16.00	Mladinski variete: Big V Parlamentu in vesti
17.55	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.10	Variete: Ci siamo?
19.50	Vreme in dnevnik
20.40	Festival italijanske popevke v Sanremo
23.15	Dnevnik
23.30	Aktualno: Po festivalu
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Danes v Parlamentu
1.10	Rubrika opolnoci

RAI 2

7.00	Otroski variete
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	La stella nel parco
10.25	SP v smučanju: tek (Z)
11.30	Kratke vesti
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Diogenes in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Pogum življenja, nato sport
18.20	Nan.: L'ispettore Tibbs
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik
19.55	Nogomet: Portugalska-Italija Under 21 (EP)
21.50	Film: Appuntamento per una vendetta (vestern, ZDA '69)
23.20	Pegaz in dnevnik
0.15	Glasba: Jazz
1.00	SP v smučanju: skoki

RAI 3

6.45	Dok: L'altrarete, vmes (6.50, 11.30) vesti
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Pogled na kino
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dokumenti
15.45	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok.: Geo, nato Lassie
18.50	Sport in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italia, 23.40 Storie vere
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

6.10	Nan.: Druzina Bradford, Druzina Addams, Jeffersonovi
7.55	Nad.: General Hospital, 8.35 Marilena, 9.55 Ines, 10.25 O Micaeli, 10.50 Amanda, 11.50 Celeste, vmes (8.30, 9.30) vesti
12.45	Variete: A casa nostra
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.05 Grecia, 16.05 Anche i ricchi piangono
17.20	Rubrika o lepoti
17.30	TG 4 vesti
17.40	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.00	Nad.: La signora in rosa, vmes (18.55) vesti
19.35	Kviz: La cena è servita
20.30	Film: Bye Bye Baby (kom., It. '88, i. Carol Alt, B. Nielsen)
22.30	Film: Amore e guerra (kom., ZDA '75), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Casa Keaton
9.05	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.30	Variete: ore 12
12.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, TI amo parliamone, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Da grande (fant., It. '87, r. F. Amurri, i. R. Pozzetto, G. Boschi, A. Haber, O. Piccolo)
22.35	Nan.: Robinsonovi
23.05	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.30 Mitico
18.10	Nan.: Jumpstreet
19.05	Vremenska napoved
19.10	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke, vmes (19.30) sport
20.30	Film: Beetlejuice - Spirito porcello (fant., ZDA '88)
22.20	Sport: Torkov priziv (vodi M. De Luca)
0.20	Odprti studio, pregled tiska in sport

OMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.45 Potere
10.20	SP v smučanju
11.30	Nan.: Doris day Show, Autostop per il cielo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Noi giovani (dram., ZDA '58)
16.30	Nanizanka: Batman
16.45	Dok. oddaja: Prijatelj-ska narava
17.15	Rubriki: Zenska TV, 19.10 Garderoba (vodi B. Barzini)
19.25	Vremenska napoved in TMC News
20.00	Nan.: Maguy - Folle tra i folli (i. Rosy Var-te, J.M. Thibault)
20.30	Film: Tesoromio (kom., It. '79, r. Giulio Paradisi, i. Johnny Dorelli, Zeudi Araya)
22.35	SP v smučanju
22.45	Dok.: Narodi, ki izginjajo
23.15	Nocne vesti in vremenska napoved
23.35	Kosarka NBA
1.50	Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanke
11.15	Kino in (12.00)nad. Cara cara
13.35	USA Today News
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.30	7 in allegria
19.15	News Line
19.30	Nan.: Buck Rogers
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: L'ultima onda (dram., Avstralija '77, i. Richard Chamberlain)
22.30	News Line - Vesti
22.45	Colpo grosso story
23.45	Filmske novosti
24.00	Film: La cosa buffa (kom., It. '72)
2.00	News Line - Vesti

TELEFRIULI

10.45	Telefriuli non stop
16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Villa Arzilla
18.30	Nad.: Destinì
19.00	Vecerne vesti
19.35	Rubrika: Belo in crno
20.30	Nan.: Longstreet
21.30	Sport in sport
22.30	Nocne vesti
23.30	Kosarka

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Mannix, ameriska nanizanka
13.50	Nevidni stotnik, it. pustolovski film
15.15	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
	Tecaj italijanscine
	Pustite jih živeti, dokumentarna serija
	Oscar Junior: Zdravo, NLP
17.00	Vohuna, am. nan.
18.00	Studio 2 magazin
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, am. tv nan.
20.15	Nocni sodnik
20.40	Veter, ameriski film - Pisateljica kriminala namerava v Crčiti na poginatih dokončati svoj zadnji roman. V resnici se je to, kar je napisala, v resnici zgodilo. Morilec se imra zdaj znebiti pisateljice ...
22.15	Dnevnik
22.25	Severovzhod, tv magazin
23.25	Vohuna, nadaljev.

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Lump proti lumpu, pon. fr. filma
12.15	Nebeski sli - cudoviti svet meteoritov, 1. del
13.35	Sinha Moca, 103. del
14.00	Velika dolina
15.50	Kislo zelje, 6/13 del risane serije
16.15	Naravovarstveni detektivi
16.30	Igra
18.00	Cas v sliki
18.30	Liebling Kreuzberg
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.20	Beljaski pust
22.20	Tv koticek za zivali
22.40	Avanti, avanti, am. komedija
01.00	Formidabile, Noč v pariskem Moulin Rougeu
02.00	Porocila/Tisoc mojstrov

Avstrija 2

11.25	Prenos iz Faluna
16.20	Tisoc mojstrov
16.30	Tecaj madzarskega jezika
18.00	Družinske vezi: Prepo-vedana knjiga, 1. del
18.30	Tista stvar je, kviz
19.00	Regionalni programi
19.30	Cas v sliki, vreme
20.20	Življenje pajkov od blizu
21.05	Reportaže iz tujine: Crna kuga, nesreca tankerja Exxon Valdez
22.00	Cas v sliki
22.30	Nas šef je zenska: Nezvesta zvezda, 7. del Porocila/Tisoc mojstrov

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Porocila;
7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik;
6.00 Almanah; 6.20 Na današnji dan; 7.00 Dober dan otroci; 7.45 Priredive; 8.00 Ura je 8; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.25 Na valovih RK; 8.35 Povepka tedna; 9.00 Ulica velikih vrtov; 9.35 Ugibajmo skupaj; 9.50 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Tema dneva; 11.00 Turistična oddaja; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Angelo Balguera; 16.00 Ob štirih; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Priredive; 16.35 Boutique Gallus; 17.20 Sin-

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro, Hrvaška
	Porocila
	Zgodbe in Monticella, 69. del
10.00	Porocila
10.05	TV sola
11.30	Mali svet
12.00	Porocila
	Svet se vrti naprej, 69. del nanizanke
13.30	Monofon
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko
14.50	Zasebna vojna Lucinde Smith, pon. 1. dela
15.35	The Big Blue
16.00	Porocila
16.05	Ucimo o Hrvaški
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Porocila
18.35	Santa Barbara, 334. del nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Misijonarji, 5/6 del anglekse dok. serije
21.00	V velikem planu
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Porocila v angleščini
23.50	Porocila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

11.50	Prenos iz Faluna, skoki
16.30	TV koledar
16.40	Marginalac, ponovitev filma
19.30	Dnevnik 1
20.05	Dragi John, 16/22 del ameriske humoristične nanizanke
20.35	Vi in vas video
21.05	Zasebna vojna Lucinde Smith, 2/4 del nadaljevanke
21.55	V senc vesal, 6/8 del ameriske nadaljevanke
22.50	Umetniški večer: Kiklop, hrvaški film
00.15	Horoskop

Madžarska

05.40	Dobro jutro
08.35	Cez dan
09.00	Pekleniski raj, 13. del brazilske serije
10.00	Samovoljno sojenje, film
11.30	Igra
12.00	Porocila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Ameriske kronike, serija
16.45	Igra
17.00	Helena, 1. del it. serije
17.30	Madžarska in njena armada
18.10	Svet denarja
18.40	Vecerna pravljica
19.05	Kolo sreče, kviz
19.35	Katoliška kronika
20.00	Dnevnik
20.40	Govorica srca, 4. del
23.45	Dnevnik

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz) 4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeji; 9.05 Klub uspešnih; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.45 iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki koticek; 17.00 Studio ob 17.00-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za...; 21.05 Premiere; 21.40 Intermezzo; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni program.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Koledar prireditelj; 10.40 Primorski val; 11.00 Novosti zolozb; 12.00 Točno opoldne; 12.10 Kuharski recepti; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobntince; 15.10

Menjalniški tečaj; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Tema popoldneva; Solstvo; 17.50 Sport; 19.30 Štos; 21.00 Od dejanj k besedam; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz; od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; od 16.00 SV 918 kHz) 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Sodobna umetnost; 10.25 Opeme melodije; 11.05 Clovek in zdravje; 12.05 Igramo in poljemo; 13.05 Enajsta sola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 ljudsko izročilo; 16.40 Esee; 17.00 Pustne pesmi; 18.00 Koncerti na tujem; 19.35 Arje; 20.00 Literarni večer; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba 20 st.; 23.55 Utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Ju-

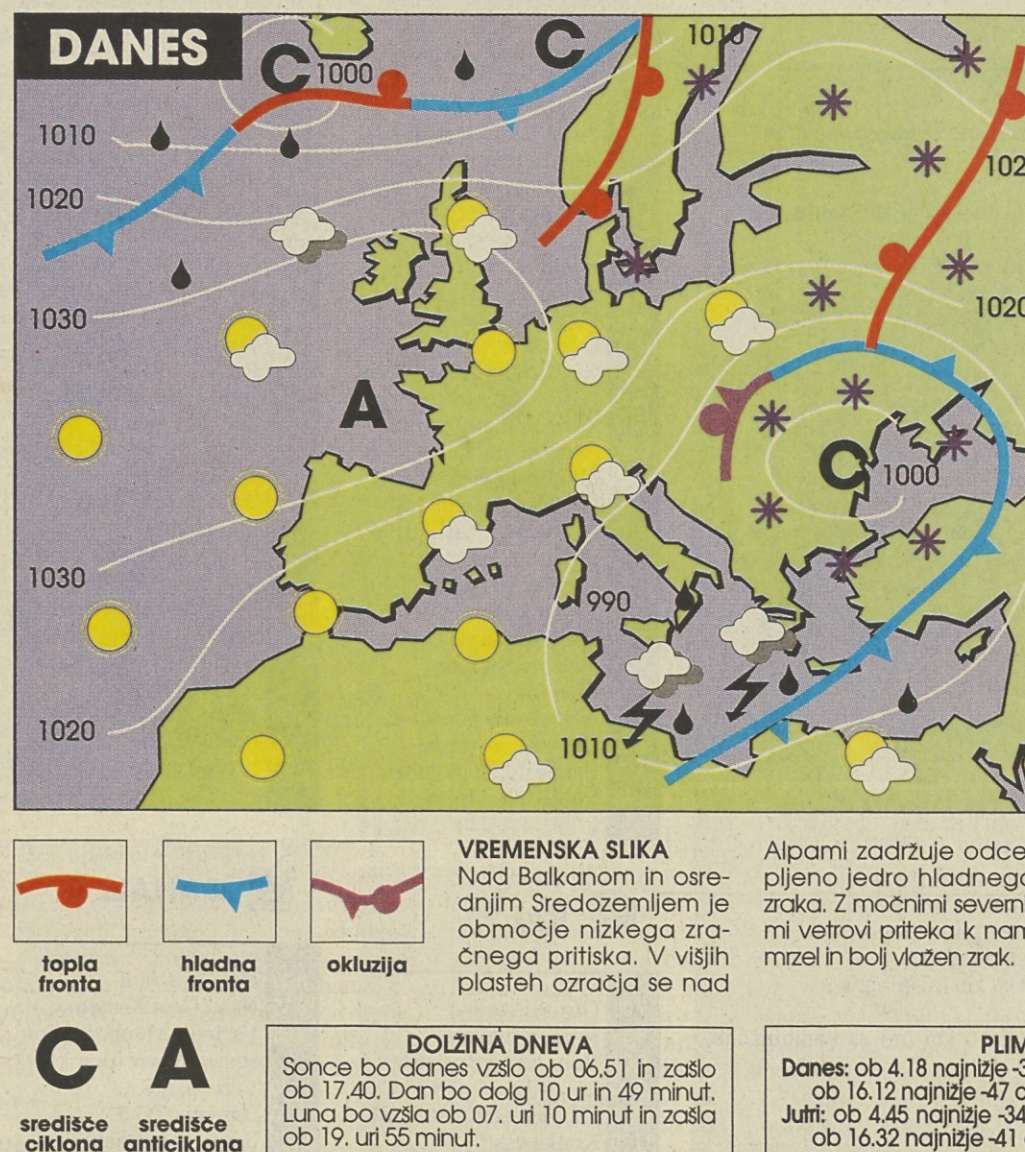
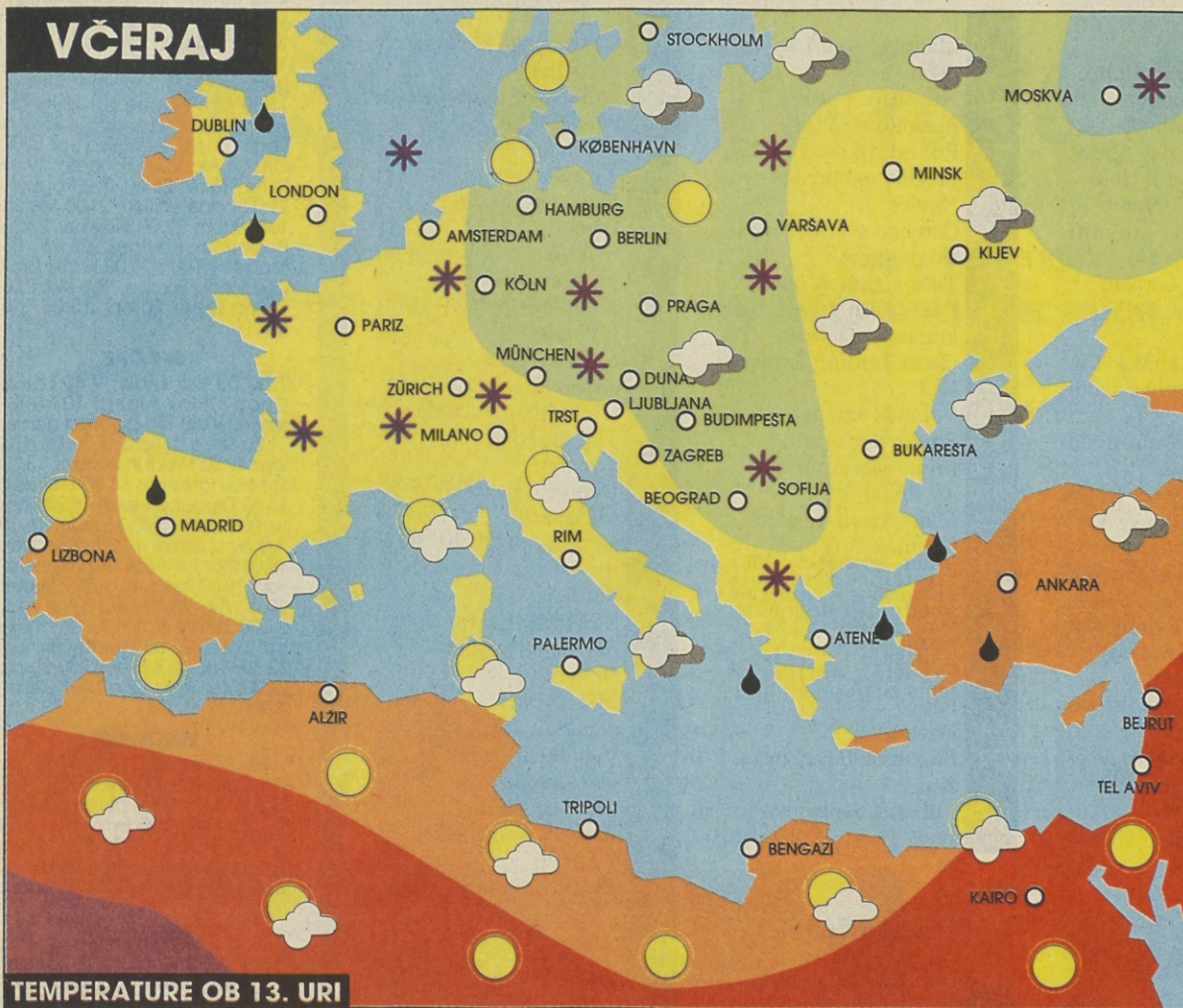
tranjlik, osmrtnice; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.15 Na resetu; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.30 Primorski val; 11.00 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasbeni desert; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 iz kuturnega sveta; 18.45 Laser jazz; 19.00 Dnevnik - 19.30 Prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.20 Na današnji dan; 7.00 Dober dan otroci; 7.45 Priredive; 8.00 Ura je 8; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.25 Na valovih RK; 8.35 Povepka tedna; 9.

EVROPA / VEČJI DEL EVROPE JE POD VPLIVOM MRZLEGA ZRAKA V VIŠINAH

VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

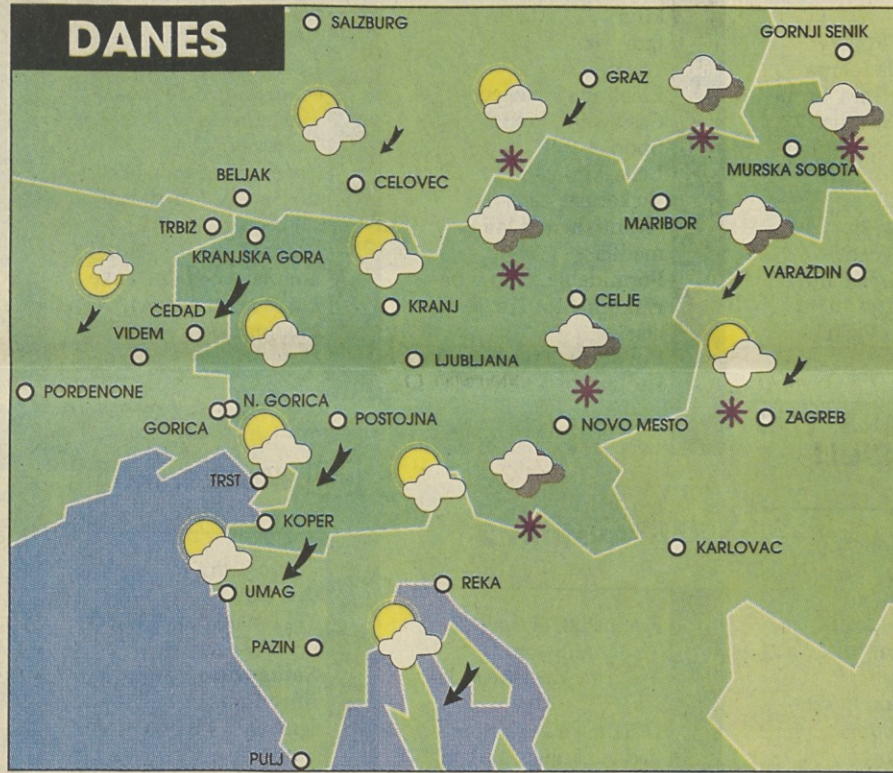
HELSINKI	-19/-12
OSLO	-17/-6
STOCKHOLM	-11/-4
KØBENHAVN	-9/-1
MOSKVA	-5/0
BERLIN	-7/2
VARSAVA	-4/2
LONDON	1/7
AMSTERDAM	0/6
BRUSELJ	-1/5
BONN	-2/5
FRANKFURT	-3/6
PARIZ	-2/7
DUNAJ	-3/-5
MÜNCHEN	-5/1
ZÜRICH	-3/3
ŽENEVA	-1/4
RIM	3/13
MILAN	2/14
BEOGRAD	-2/4
NICA	3/14
BARCELONA	5/15
BUKARESTA	-2/7
CARIGRAD	7/10
MADRID	6/19
LIZBONA	10/19
ATENE	4/10
LARNAKA	8/16
TUNIS	8/15
ALŽIR	6/18
MALTA	9/14
JERUZALEM	3/13
KAIRO	11/21

ALPE-JADRAN / V VZHODNI AVSTRIJI, NA MADŽARSKEM IN HRVAŠKEM SNEG, DRUGOD SUHO

TEMPERATURE

VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA	-3/3
TRST	-/-
CELOVEC	-7/0
BRNIK	-1/4
MARIBOR	-2/1
CELJE	-5/3
NOVO MESTO	-2/2
NOVA GORICA	-6/7
MUR. SOBOTA	-3/1
PORTOROŽ	2/7
POSTOJNA	-10/0
IL. BISTRICA	-5/1
KOČEVJE	-2/1
CRNOMELJ	-3/3
SL. GRADEC	-3/0
BOVEC	0/3
RATEČE	-5/2
VOGEL	-11/-6
KREDARICA	-19/-18
VIDEM	-/-
GRADEC	-2/1
MONOSTER	-4/0
ZAGREB	0/3
REKA	2/5

V SLOVENIJI: Na Primorskem bo pretežno jasno, v vzhodni Sloveniji bo popoldne začelo rahlo snežiti. Najvišje dnevne temperature bodo -3 do 1, na Primorskem do 5°C.

SOSEDNJE POKRAJINE: V Italiji bo sončno, drugod se bo postopno pooblačilo. Na Hrvaškem, Madžarskem in v vzhodni Avstriji bo pričelo rahlo snežiti. Vetrovno bo.

OBLAČNOST

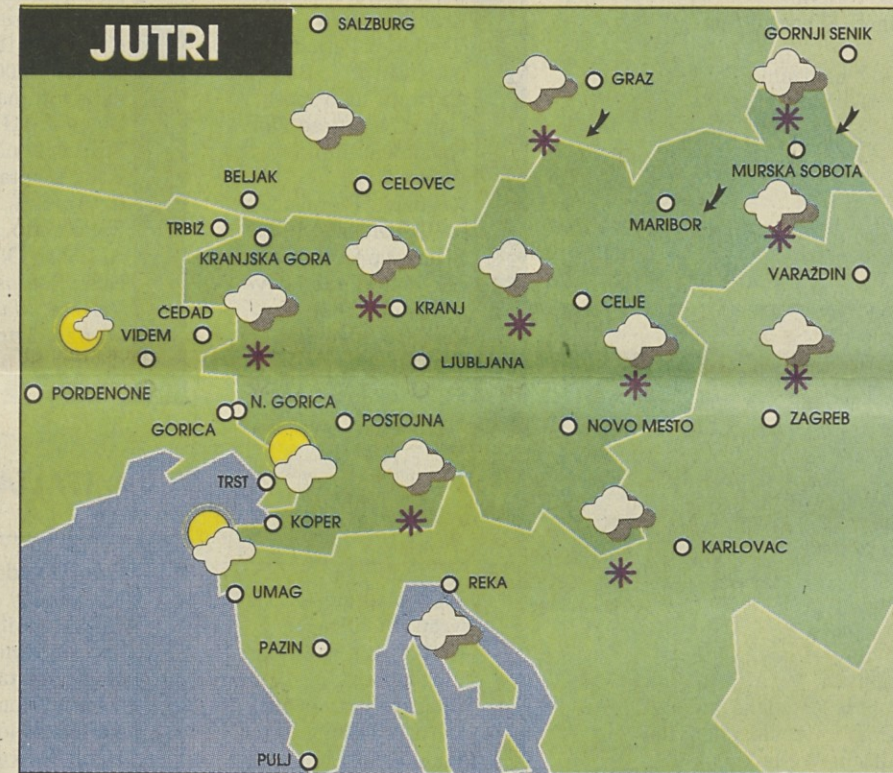
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60

DEŽ/SNEG
mm na dan

VETER
5-10 m/s

NEVIHTE
nad 10 m/s

MEGLA

V SLOVENIJI: V sredo bo na Primorskem suho, v notranjosti Slovenije pa bo predvsem dopoldne občasno rahlo snežilo. Vetrovno bo oslabil.

OBETI: V četrtek bo suho in malo manj mrzlo.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	45
Maribor	57
Celje	64
Trbovlje	133
Hrastnik	-
Zagorje	97
Sostanj	23

Kritična 24 ura koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

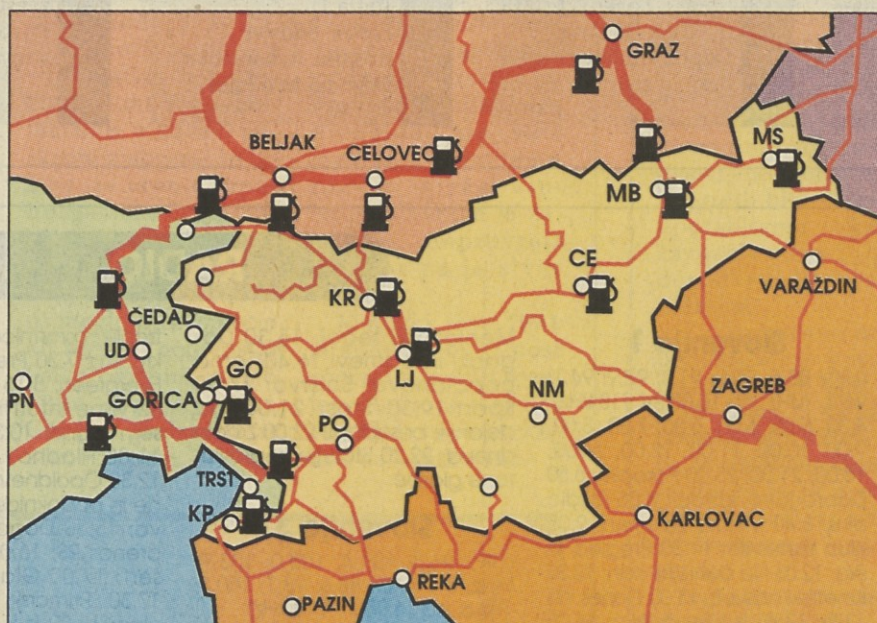
Mura, G. Radgona:	104
Drava, HE Dravograd:	130
Sava Radovljica:	35
Sava Sentažabok:	-
Sava Radeče:	108
Sora Suha:	-
Ljubljana Moste:	43
Savinja Laško:	92
Krka Podbočje:	75
Kolpa Radenci:	74
Soča Solkan:	172

HOROSKOP

Pisre:
Aleksandra Zorc Berce

- OVEN 21-3/20-4:** Prav danes boste našli najboljši način za vodenje finančnih pogajanj. Za zaprtimi vrati se bo veliko dogajalo, vi pa ste preprčani v uspeh svojega predloga.
- BIK 21-4/20-5:** Dan bo povsem navaden, zato se boste lahko naslajali ob mislih na pretekle dogodke in na pozitivne posledice, ki jih bodo ti prinašali v prihodnost.
- DVOJČKA 21-5/21-6:** Vse pobude zadnjih nekaj dni se bodo nekoliko skvarile oziroma spremenile, vseeno pa v glavnem ostaja dovolj dokazov, da nadaljujete po začrtani poti.
- RAK 22-6/22-7:** Vaša vizija prihodnosti bo danes zjutraj dobila novo dimenzijo, ko bodo današnji dan zaznamovale ovire v službi. Zadržite distanco in ostanite potrpežljivi.
- LEV 23-7/23-8:** Naredite si finančni proračun in se ga vsaj poskusite strogo držati. To nikakor ne bo lahka naloga, posebej ker so vaša sredstva tesno povezana s partnerjevimi.
- DEVICA 24-8/22-9:** Če vam včeraj ni bilo vse popolnoma jasno, boste danes lahko sestavili kompletno sliko. Zčasno sprejmite podrejeno vlogo, kmalu se bo položaj korenito spremenil.
- TEHTNICA 23-9/22-10:** Zdi se, da se vam zvezdnato nebo začene odpirati in pocasi kapljajo v vaso malho tolarčki. Po večmesečnem trudu ste zadovoljni, vendar zdaj nikakor ne smete zaspati.
- SKORPIJON 23-10/22-11:** Najnovejše dogodke v službi boste uspešno obrnili sebi v prid. Ponovno samo vi vidite možnosti in priložnosti tam, kjer so drugi že zdavnaj obupali.
- STRELEC 23-11/21-12:** Čeprav ste sicer po naravi nemirni, boste danes prav z veseljem pozdravili možnost, da si nekoliko oddahnete in premislite uspehe zadnjih dni.
- KOZOROG 22-12/20-1:** Neznatna sprememba se bo zgodila v vašem družabnem življenju, ki jo boste z vsem srcem pozdravili. Custveni, kot ste v svoji notranjosti, ne marate, da vas ocenjujejo tako strogo.
- VODNAR 21-1/19-2:** Naredili ste črnsko delo, zdaj pa ste pripravljeni pobrati sadeže. Custvene skrajnosti vas lahko zapeljejo v zamerjanje dobrega počutja ljudi iz vaše bližnje okolice.
- RIBI 20-2/20-3:** Posebno dobre volje boste in zakaj tudi ne? Zdi se, da so vaše želje popolnoma uresničljive, zato je vas samozavesten in samozadovoljen nastop upravičen.

CESTE / SUHE IN NORMALNO PREVOZNE

Ceste po Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne, razen na območju Ilirske Bistrice, kjer so predvsem na izpostavljenih mestih ceste vlažne in spolzke. Na vseh mejnih prehodih poteka promet tekoče.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA	
Kope	-/20
Vrhe	-/7
Lontovž	-/7
Štari vrh	-/7
Rogla	40/50
Kanin	-/90
Cerkno	-/35
Soriška planina	-/7
Vogel	-/7
Kobla	-/20
Mariborsko Pohorje	-/40
Kranjska gora	-/7
Pokljuka	-/7
Rog - Črmošnjice	-/7
Prvine	-/7
Jezerko	-/7
Ulovka	-/7
Kravec	-/7
Črni vrh	-/7
FURLANIJA-JK	
Cimolals	-/7
Claut	-/7
Planavallo	20/40
Zabnice/Ovčja vas	-/7
Raibl	-/7
Forni Avoltri	-/7
Forni di Sopra	20/40
Paluzza-Tilmau	20/30
Paularo	-/7
Pontebba	40/40
Pradibosco	30/60
Prato Carnico	-/7
Zoncolan	10/40
Sauris	5/10
Sella Chianzutan	-/7
Nevejsko sedlo	20/80
Višarje	35/60
VENETO	
Sappada	20/80
KOROŠKA	
Podkloster	-/35
Bad Kleinkirchheim	20/50
Pilberk/Peca	-/30
Sloveniji Plajberk	-/50
Dobrač	-/30
Nassfeld/Mokrine	60/80
Spittal/Goldeck	5/55
Heiligenblut	20/140
Katschberg	60/80
Koralpe/Golica	-/30
Kötschach/Mauthen	20/30
Mallnitz	10/150
AVSTRIJA	
Arberg	35/330
Seefeld	20/70
Kitzbühel	10/75
Obertauern	120/220
Zell am See	20/100
Schladming/Planai	10/100

V VEDNOST

Primer visoke koncentracije SO₂ v Ljubljani

To zimo so koncentracije zveplovega dioksida v Ljubljani redko presegle mejne imisijske koncentracije. V soboto, 13. februarja 1993, pa je bila za Bežigradom močno presežena mejna koncentracija, pri Figovcu v središču Ljubljane pa je bila v času med 13. in 14.30. uro presežena kritična imisijska koncentracija.

Vzrok za tako visoke koncentracije je zanimiv, zato analizirajmo situacijo. Tega dne je bila nad Ljubljano temperaturna inverzija na višini med 600 in 750 m nadmorske višine. To lahko ugotovimo iz razlik temperatur, izmerjenih z avtomatskimi ekološkometeorološkimi postajami: postaja ANAS v Ljubljani, mobilna postaja v oskrbi Inštituta Milan Vidmar na Vnajarjih na nadmorski višini 620 m in postaja EIS TES na Zavodnjah nad Sostanjem na nadmorski višini 760 m. Dimni plini iz TE-toplame v Mostah in drugih vrvov v Ljubljani, so se zaradi sibekega vetra nabrali kot tanek oblak zelo močno onesnaženega zraka pod temperaturno inverzijo. Okoli 12. ure se je zaradi sončnega obsevanja plast zraka nad Ljubljano premesalja od tal do višine temperaturne inverzije, zato so se koncentracije SO₂ v Ljubljani močno povečale, poleg tega pa je zapihal vzhodni veter, tako da je vpliv dimnih plinov iz Toplarn segel do tal.

V TE-TO Ljubljana so ta dan v blok 2 in 3 kurlili mešanico premogov iz Zasavja, ki vsebuje v povprečju okoli tri odstotke zvepla, po gorenju pa ostane okoli 30 odstotkov pepela. V dimniku so 13. 2. izmerili povprečno koncentracijo SO₂ v dimnih plinih 7276 mg/m³. Za primerjavo lahko vzamemo podatke z dne 18.2., ko je blok 3 obratoval z uvoženim ruskim premogom, blok 2 pa z mešanico premogov iz Zasavja. Povprečna koncentracija SO₂ v dimnih plinih je bila takrat 1862 mg/m³.

V primeru, da bi tudi v soboto, 13. 2. 1993, kurlili na enak način kot 18.2., se pravi kotel 3 z ruskim premogom, najvišje koncentracije v Ljubljani ne bi bile tako visoke.

Tone Planinsek